

SISÄLLYSLUETTELO

Opetuslautakunta pöytäkirja 16.01.2017

Pöytäkirjan kansilehti	1
1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus/ EL-H	3
2 § Työjärjestyksen hyväksyminen/ EL-H	4
3 § Asiantuntijoiden selvitykset ja ajankohtaiset asiat/ EL-H	5
4 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/ EL-H	6
5 § Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset/ EL-H	7
6 § Tiedoksi merkittävät asiat/ EL-H	8
7 § Vuoden 2015 iltapäivätoiminnan toiminta-avustusten tilitysten ja niihin liittyvien toimintakertomusten hyväksyminen/ EL-H	9
8 § Perusopetuksen iltapäivätoiminnan avustaminen vuonna 2017/ EL-H	10
- : Päätösesitys opetuslautakunnalle 16.1.2017 /Perusopetuksen iltapäivätoiminnan avustaminen 2017	12
9 § Lausunto Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön sääntöjen muuttamisesta sekä hallituksen jäsenten nimeäminen jatkotoimikaudelle 1.2.2017 alkaen/ EL-H	13
10 § Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja niiden määräytyminen 1.3.2017 alkaen / EL-H	15
- : Hallituksen esitys 205/2016 eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta	20
- : Nykytilan ja hallituksen esityksen vertailu asiakasmaksuista sekä esimerkkejä	78
- : Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.3.2017 alkaen	82
11 § Suomenkielisen perusopetuksen seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmäärät kouluittain lukuvuonna 2017 - 2018/ IK	84
- : Suomenkielisen perusopetuksen seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmäärät kouluittain lukuvuonna 2017 - 2018 / IK	86
12 § Perusopetuksen lehtorien virkojen aineyhdistelmien muuttaminen ja erityisopettajien vakanssien perustaminen 1.8.2017 alkaen/ IK	87
13 § Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen lehtorien virkojen aineyhdistelmien muuttaminen 1.8.2017 alkaen/ MV	89
14 § Aurinkokivi, 2. vaihe, laajennus, hankesuunnitelman hyväksyminen/ ETN	90
- : Liite: Aurinkokivi, 2.vaihe, laajennus, hankesuunnitelma 7.12.2016	91
Muutoksenhakuohje 1/ Oikaisuvaatimus	121
Muutoksenhakuohje 2/ Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen	122
Muutoksenhakuohje 7/ Oikaisuvaatimus-/ valituskielto	123

Opetuslautakunnan kokous

Aika 16.1.2017 klo 17:04-19:01
Paikka Valtuustosali, Asematie 7

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	Varajäsenet	Läsnä
Leppänen Janne, puheenjohtaja	paikalla	Nyyssönen Timo	
Sainio Jari, varapuheenjohtaja	paikalla	Turkka Seppo	
Airaksinen Seppo	paikalla	Liimatainen Reijo	
Haga Carita	poissa	Martikainen Runa	
Haverinen Soili	paikalla	Tuhkanen Carolina	
Jääskeläinen Jari	paikalla	Saunamäki Arja	
Koivuniemi Jarkko	poissa	Ahokas Jari	
Kortesalmi Marilla	paikalla	Nylund Rebekka	
Multala Sari		Herranen Birgitta	paikalla
Naumanen Markku	paikalla	Salin Tomi	
Norrena Vaula	paikalla	Laakso Sari	
Nummelin Georg	paikalla	Holappa Reino	
Rämö Eve	paikalla	Ruokonen Inkeri	
Sajaniemi Ulla	poissa	Vilenius Pirjo	
Salminen Helvi	paikalla	Friberg-Välimäki Monica	
Sodhi Ranbir	paikalla	Kähärä Kaarlo	
Suensalmi Kirsi	paikalla	Halonen Hannele	
Kaupunginhallituksen edustaja		Kaupunginhallituksen varaedustaja	
Näättsaari Sinikka	paikalla	Kotila Pirkko	
Nuorisovaltuuston edustaja		Nuorisovaltuuston varaedustaja	
Singh Sonia	paikalla	Ålander Veera	
Muut osallistujat			Läsnä
Lehto-Häggroth Elina, apulaiskaupunginjohtaja	esittelijä §:t 1-10		paikalla
Askola-Vehviläinen Sole, varhaiskasvatuksen johtaja	esittelijä § 15		paikalla
Kalo Ilkka, perusopetuksen johtaja	esittelijä §:t 11,12		paikalla
Lindström Berndt-Johan, ruotsinkielisten palveluiden johtaja			poissa
Tanninen Eila, talous- ja hallintojohtaja	esittelijä § 14		paikalla
Vainio Mikko, kirjastopalveluiden johtaja			paikalla
Viljamaa Marja, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja va.	esittelijä § 13		paikalla
Karhuniemi Terhi, viestintäpäällikkö			paikalla
Saari Heidi, lakimies			paikalla
Männistö Satu, pöytäkirjanpitäjä			paikalla
Timo Kati, varhaiskasvatuspäällikkö			§:t 1-3

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Janne Leppänen

Pöytäkirjanpitäjä Satu Männistö

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 20.1.2017, Sivistystoimen neuvonta, Asematie 6 A, 01300 Vantaa

Jari Sainio

Helvi Salminen

Pykälät 2,4 ja 11 tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 25.1.2017 klo 8.15 - 16.00, Kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa (Tikkurila)

1 §

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus/ EL-H

Kuntalain 58 §:n 2 momentin mukaan on kunnan muu toimielin kuin valtuusto päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Varhaiskasvatuspäällikkö Kati Timo on kutsuttu kokoukseen selvittämään asiaa Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja niiden määräytyminen 1.3.2017 alkaen.

Kokouskutsu ja esityslistan asialuettelo on toimitettu lautakunnan jäsenille, kokoukseen osallistuville varajäsenille, kaupunginhallituksen edustajalle ja varaedustajalle torstaina 12.1.2017, jolloin esityslista liitteineen ja asiakirjoineen on tallennettu extranettiin.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) todeta läsnä olevat lautakunnan jäsenet ja muut kokoukseen osallistujat
- b) oikeuttaa seuraavat kokoukseen kutsutut asiantuntijat olemaan heidän esittelemänsä asian ajan läsnä kokouksessa ja myöntää heille saman asian yhteyteen puheoikeus:
Varhaiskasvatuspäällikkö Kati Timo
- c) todeta kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi
- d) että kokouksen läsnäolomuutokset kirjataan tähän pykälään.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin seuraavat läsnäolomuutokset

- Lautakunnan jäsen Soili Haverinen saapui kokoukseen klo 17:09 asian 3 käsittelyn aikana

2 § Työjärjestyksen hyväksyminen/ EL-H

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä kokouksen esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Päätettiin hyväksyä kokouksen esityslista ja salassa pidettävien asioiden lisälista (§ 15) kokouksen työjärjestykseksi.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

3 §

Asiantuntijoiden selvitykset ja ajankohtaiset asiat/ EL-H

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Merkittään seuraavat asiantuntijoiden esittelyt ja kokouksessa ajankohtaisista asioista saatavat selvitykset tiedoksi:

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja niiden määräytyminen 1.3.2017 alkaen/ Varhaiskasvatuksen johtaja Sole Askola-Vehviläinen ja varhaiskasvatuspäällikkö Kati Timo

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

4 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta/ EL-H

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Jari Sainio ja Helvi Salminen
- b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään perjantaihin 20.1.2017 klo 15.00 mennessä.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

5 § **Kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset/ EL-H**

Opetuslautakunnalle on kuntalain 51 §:n mukaista ottomenettelyä varten lähetetty seuraavat päätökset:

Tulosaluejohtajat

Berndt-Johan Lindström, ruotsinkielisten palvelujen johtaja

- § 3 Määrärahajako ruotsinkielisille peruskouluille 2017/ Fördelningen av anslag till de svenskspråkiga skolorna med grundläggande utbildning 2017
- § 4 Määrärahajako ruotsinkielisille lukioille 2017/ Fördelning av anslag till det svenskspråkiga gymnasiet för år 2017
- § 5 Määrärahajako ruotsinkielisille päivähoitoyksiköille 2017/ Fördelning av anslag till de svenskspråkiga enheterna inom småbarnsfostran 2017

Marja Viljamaa, nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtaja va.

- § 30 Lukioiden, aikuislukion ja etälukion lukuvuosisuunnitelmien hyväksyminen lukuvuodelle 2016-2017

Veli-Matti Kallisolahti, liikuntajohtaja

- § 94 Päätös Ylästön koulun ja päiväkodin tilojen maksuttomasta käytöstä varhaisnuorten toimintaryhmän toiminnassa
- § 95 Päätös koululuokkien tai päiväkodin ryhmätilan maksuvapautushakemuksesta shakkikerhoa varten
- § 96 Päätös Vantaan Baha'i yhteisön maksuvapautushakemukseen Ylästön päiväkodin tilojen käytöstä varhaisnuorten leirillä 27.-29.12.2016
- § 1 Päätös PuHu Juniorit ry:n maksuvapautushakemukseen vuoden 2017 Ricoh-juniorikoripalloturnauksen koulutilojen majoituskäytöstä

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta opetuslautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja päätöksiä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

6 § Tiedoksi merkittävät asiat/ EL-H

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä seuraavat asiat tiedoksi:

Opetushallituksen on myöntänyt perusopetuksen tulosalueelle seuraavat valtionavustukset:

- Tutoropettajien koulutus ja osaamisen kehittäminen 108 875 €
- Tutoropettajien toiminta 296 250 €

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

7 §

Vuoden 2015 iltapäivätoiminnan toiminta-avustusten tilitysten ja niihin liittyvien toimintakertomusten hyväksyminen/ EL-H

VD/11270/02.03.01.03/2014

Kaupungin kanssa sopimuksen iltapäivätoiminnasta tehneet iltapäivätoiminnan palveluntuottajat saivat koululaisten iltapäivätoimintaan avustusta vuonna 2015 yhteensä 1.856.240 euroa.

Opetuslautakunta on kokouksessaan 13.12.2016 hyväksynyt iltapäivätoiminnan avustustilitykset kaikkien muiden palveluntuottajien osalta paitsi Liikkuva Lapsi Helsinki ry:n avustustilityksen. Opetuslautakunta päätti, että Liikkuva Lapsi Helsinki ry:n on annettava opetuslautakunnalle hyväksyttävä avustustilitys vuoden 2015 iltapäivätoiminnan avustuksen käytöstä. Opetuslautakunnalle osoitetut asiakirjat on toimitettava kaupungin kirjaamoon viimeistään 3.1.2017 virka-aikana (klo 8.15-16.00), muussa tapauksessa iltapäivätoiminta-avustus tai tilittämättä jäävä avustusosuus peritään takaisin.

Perusopetuksen johtaja toteaa, että Liikkuva Lapsi Helsinki ry on toimittanut riittävän selvityksen opetuslautakunnalle vuoden 2015 iltapäivätoiminnan avustuksen käytöstä määräaikaan mennessä.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 7

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään hyväksyä Liikkuva Lapsi Helsinki ry:n vuoden 2015 iltapäivätoiminnan toiminta-avustusten tilitys ja toimintakertomus.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Asiakirjat: Liikkuva Lapsi Helsinki ry:n tilityslomake ja toimintakertomus on nähtävänä kokouksessa

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
- ote Liikkuva Lapsi Helsinki ry, perusopetuksen tulosalue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Raija Oinonen, 09 83920122, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § Perusopetuksen iltapäivätoiminnan avustaminen vuonna 2017/ EL-H

VD/10757/02.03.01.03/2016

Opetuslautakunnan johtosäännön mukaan lautakunnan tehtävänä on päättää alaisensa toiminnan maksujen ja korvausten perusteista.

Perusopetuksen iltapäivätoiminnan avustus jaetaan niille iltapäivätoiminnan palveluntuottajille, jotka ovat tehneet sopimuksen iltapäivätoiminnan järjestämisestä Vantaan kaupungin sivistystoimen kanssa. Tällä hetkellä voimassa olevia sopimuksia on 22 eri iltapäivätoiminnan palveluntuottajan kanssa.

Vantaan kaupunki on saanut opetus- ja kulttuuriministeriön päätöksen vuoden 2017 valtionosuudesta, joka on 2.011.074 euroa. Valtionosuus perustuu toteutuneisiin ohjaustunteihin vuosina 2015 ja 2016 siten, että tunnit on tasattu talousarvion tuntimäärän kertoimella 0,9703. Ohjaustunnin suuruus vuonna 2017 on 26 euroa, josta valtionosuus on 57 prosenttia.

Kevään iltapäivätoiminnan maksatuksen perusteena käytetään 9.1.2017 iltapäiväkerhojen lapsilukumäärää sekä lapsien jakautumista neljän ja viiden tunnin iltapäivätoimintaan. Kevään avustus on 350 €/4h/lapsi ja 330 €/5h/lapsi. Lisäksi palveluntuottajille korvataan asiakasmaksuhojennuksista aiheutuneet tulojen menetykset.

Avustuksen käytössä ja tilityksessä noudatetaan Vantaan kaupungin taloussäännön määräyksiä ja opetuslautakunnan avustusperiaatteita.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 8

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) että keväällä 2017 perusopetuksen iltapäivätoimintaan jaetaan avustusta 350€/4h/lapsi ja 330 €/5 h/lapsi 9.1.2017 lapsilukumäärän mukaan sellaisille iltapäivätoiminnan palveluntuottajille, jotka ovat tehneet sopimuksen iltapäivätoiminnan järjestämisestä Vantaan kaupungin kanssa
- b) jakaa iltapäivätoiminnan avustus seuraavasti:

	€
Folkhälsan Förbund rf	13915
Folkhälsan Valfärd Ab	14865
Hem och skola vid Helsingfors Kyrkoby Lågstadium rf	7015
H & S International School Oy/HSIS Iltapäivätoiminta	10125
Ilolan koulun vanhempainyhdistys ry	22015
Kaivoskylän iltapäiväkerhon kannatusyhdistys ry	24757,50
Kansallinen lastenliitto - Vantaan paikallisyhdistys ry	55955
Koivukylän Palloseura ry	16072,50
Korson Veto ry	15151
Mammolina Oy	71302,50
MLL Seutulan paikallisyhdistys ry	7007,50
Musiikkikoulu Demo	18956
Musiikkikoulu Grooven kannatusyhdistys ry	44637,50
Nano Oy, Lasten ja nuorten kerhotoiminta	85405,50
Pilke päiväkodit Oy	53188
Sahan-seura ry	6300
Vantaan kansainvälisen koulun vanhempainyhdistys ry	21992,50
Vantaan NMKY ry	40869,50
Vantaan Sanataidekoulu yhdistys ry	89290
Vantaan seudun steinerkoulun kouluyhdistys ry	12985
Vantaan seurakuntayhtymä	127687,50
Västersundoms hem och skola rf	6347,50
Yhteensä	<u>765840</u>

- c) että avustus maksetaan kustannuspaikasta 133050000

- d) että vuoden 2017 toimintaan myönnetyn avustuksen käytöstä annetaan erillinen selvitys opetuslautakunnalle vuoden 2018 loppuun mennessä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet: Yhteenveto kevään 2017 iltapäivätoiminnan avustuslaskelmasta

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
- ote iltapäivätoiminnan palveluntuottajat, perusopetuksen tulosalue ja ruotsinkielisten palveluiden tulosalue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Raija Oinonen, 09 839 20122, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Kevään 2017 valtionosuudet ip-kerhoille 350 €/ 4 h lapsi ja 330 €/ 5 h lapsi						
9.1.2017 tilanteen mukaisesti					Maksuhuojennus	
	4h/pv	Yht.	5h/pv	Yht.	korvaus	Yhteensä
Folkhälsan förbund rf	13x350	4550	27x330	8910	455	13915
Folkhälsan Valfärd Ab	11x350	3850	32x330	10560	455	14865
Hem och skola vid Helsingfors Kyrkoby Lågstadium rf	11x350	3850	8x330	2640	525	7015
HSIS Iltapäivätoiminta	18x350	6300	10x330	3300	525	10125
Ilolan koulun vanhempainyhdistys ry	40x350	14000	21x330	6930	1085	22015
Kaivoskymppien iltapäiväkerhon kannatusyhdistys ry	44x350	15400	23x330	7590	1767,5	24757,5
Kansallinen Lastenliitto ry - Vantaan paikallisyhdistys	112x350	39200	39x330	12870	3885	55955
Koivukylän Palloseura ry	26x350	9100	18x330	5940	1032,5	16072,5
Korson Veto ry	32x350	11200	10x330	3300	651	15151
Mammolina Oy	132x350	46200	67x330	22110	2992,5	71302,5
MLL Seutulan paikallisyhdistys ry	15x350	5250	4x330	1320	437,5	7007,5
Musiikkikoulu Demo	38x350	13300	14x330	4620	1036	18956
Musiikkikoulu Grooven kannatusyhdistys ry	83x350	29050	44x330	14520	1067,5	44637,5
Nano Oy, Lasten ja nuorten kerhotoiminta	169x350	59150	58x330	19140	7115,5	85405,5
Pilke päiväkodit Oy	116x350	40600	30x330	9900	2688	53188
Sahan-seura ry	18x350	6300	0	0	0	6300
Vantaan kansainvälisen koulun vanhempainyhdistys ry	39x350	13650	23x330	7590	752,5	21992,5
Vantaan NMKY ry	85x350	29750	28x330	9240	1879,5	40869,5
Vantaan Sanataidekoulu yhdistys ry	186x350	65100	54x330	17820	6370	89290
Vantaan seudun steinerkoulun koulu yhdistys ry	21x350	7350	14x330	4620	1015	12985
Vantaan seurakuntayhtymä	276x350	96600	81x330	26730	4357,5	127687,5
Västersundoms hem och skola rf	9x350	3150	9x330	2970	227,5	6347,5
Yhteensä	1494x350	522900	614x330	202620	40320	765840
Lapsia yhteensä 2108						

9 §

Lausunto Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön sääntöjen muuttamisesta sekä hallituksen jäsenten nimeäminen jatkotoimikaudelle 1.2.2017 alkaen/ EL-H

VD/10678/00.00.01.02/2016

Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö pyytää 2.12.2016 päivätyssä kirjeessä Vantaan kaupunkia nimeämään säätiön hallitukseen yhden varsinaisen jäsenen sekä hänelle henkilökohtaisen varajäsenen toimikaudeksi 1.2.2017 - 31.1.2021.

Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö on edelleen pyytänyt 15.12.2016 päivätyssä kirjeessä Vantaan kaupungilta lausuntoa säätiön sääntöjen muuttamisesta. Säätiön hallitus esittää sääntömuutoksena, että hallituksen toimikausi alkaisi vastaisuudessa 1.8. ja päättyisi neljän vuoden kuluttua 31.7. ja, että ensimmäinen uusien sääntöjen mukainen hallitus nimettäisiin 1.8.2017 alkavaksi toimikaudeksi.

Säätiön hallitus esittää, että jäsenkaupungit nimeäisivät mahdollisuuksien mukaan hallituksen toiminnan jatkuvuuden vuoksi nykyiset hallituksen jäsenet jatkamaan säätiön hallituksessa 1.2.2017 lukien, jotta uusi hallitus voitaisiin nimetä kuntavaalien jälkeen.

Säätiön sääntöjen 5§:n mukaan säätiön hallintoelimenä toimii hallitus. Sääntöjen 6§:n mukaan säätiön hallitukseen kuuluvat joka neljäs vuosi tammikuussa valittavat kahdeksan jäsentä ja heidän henkilökohtaiset varajäsenensä. Hallituksen jäsenten toimikausi alkaa 1.2. ja päättyy neljän vuoden kuluttua 31.1.

Jäsenistä puheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä sekä heidän varajäsenensä valitsee Helsingin kaupunki, kaksi jäsentä ja heistä toisen varajäsenen Espoon kaupunki, yhden jäsenen ja hänen varajäsenensä Vantaan kaupunki sekä yhden Espoota edustavan jäsenen varajäsenen Kauniaisten kaupunki. Lisäksi hallitukseen kuuluu Helsingin yliopiston valitsema jäsen ja hänen varajäsenensä.

Helsingin seudun kesäyliopistoa ylläpitää Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö, jonka ovat perustaneet pääkaupunkiseudun kunnat Helsinki, Espoo ja Vantaa.

Konsernijaosto on nimennyt kokouksessaan 21.1.2013 § 6 Vantaan kaupungin edustajiksi Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön hallitukseen toimikaudelle 1.2.2013 - 31.1.2017 Jukka Mölsän ja hänen varajäsenekseen Tommi Matinlassin.

Yleisjaosto on valtuuttanut päätöksellään 9.3.2015 § 6 opetuslautakunnan yleisjaoston toimikauden 2015-2016 aikana nimeämään Vantaan kaupungin jäsenet Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön toimielimiin.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 9

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) että Vantaan kaupunki lausuntonaan esittää, että Helsingin seudun kesäyliopistosäätiön hallituksen toimikausi alkaisi vastaisuudessa 1.9. ja päättyisi neljän vuoden kuluttua 31.8. Tällä aikataululla varmistetaan se, että kuntavaalin jälkeen jäsenten nimeäminen voidaan tehdä toivotussa aikataulussa.
- b) nimetä nykyinen hallituksen jäsen Jukka Mölsä ja hänen varajäsenensä Tommi Matinlassi jatkamaan säätiön hallituksessa 1.2.2017 alkaen uuden hallituksen toimikauden alkuun saakka kuitenkin enintään 31.8.2017 asti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: Talous- ja hallintopalvelut
-ote Helsingin seudun kesäyliopistosäätiö

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Marja Viljamaa, 050 3121 694, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

10 § **Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ja niiden määräytyminen 1.3.2017 alkaen / EL-H**

VD/122/02.03.00.00/2017

Lainsäädännöllinen tausta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulaissa. Eduskunta on 12.12.2016 hyväksynyt uuden varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja sääntelevän lain (HE 205/2016), joka astuu voimaan 1.3.2017. Laissa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädetään kunnan järjestämässä päiväkotij- ja perhepäivähoidossa perittävistä asiakasmaksuista.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaan maksun suuruus määräytyy perheen koon ja tulojen sekä varhaiskasvatukseen varatun keskimääräisen viikkotuntiajan perusteella. Jos varhaiskasvatus alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään toteutuneen varhaiskasvatusajan mukaan.

Asiakasmaksun määräämisessä huomioon otettavat tulot säilyvät ennallaan. Tulorajoja korotetaan siten, että pienituloisten kahden ja kolmen hengen perheiden asiakasmaksut pienenevät. Muilta osin tulorajat pysyvät ennallaan.

Ylin kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta perittävä kuukausimaksu on 290 euroa. Kunta ei voi periä asiakasmaksulain määrittämiä enimmäismaksuja korkeampia maksuja. Toisesta lapsesta maksu on aina 90 % ensimmäisen lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Toisen lapsen maksu on siten enintään 261 euroa kuukaudessa. Toisen lapsen maksuprosentin laajentaminen koskemaan kaikkia perheitä on asiakkaita nykylainsäädäntöä tasavertaisemmin kohteleva käytäntö. Seuraavien lasten osalta maksu on 20 % nuorimman lapsen maksusta. Maksutonta varhaiskasvatusta koskeva sääntely säilyy ennallaan eikä alle 27 euron maksua peritä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki määrittää osa-aikaisen keskimäärin enintään 20 tuntia kestävästä varhaiskasvatuksesta maksuksi korkeintaan 60 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (174 €/kk). Varhaiskasvatusajan ollessa keskimäärin enemmän kuin 20 tuntia viikossa, mutta alle 35 tuntia viikossa, tulee asiakasmaksun olla suhteutettu lapsen varhaiskasvatusaikaan. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa keskimäärin vähintään 35 tuntia viikoittain, voidaan kuukausimaksuna periä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu (100 %). Laskettaessa lapsen keskimääräistä viikoittaista aikaa varhaiskasvatuksessa, otetaan huomioon varhaiskasvatukseen varattu aika kalenterikuukauden ajalta.

Varhaiskasvatuksen maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon perusopetuslain (628/1998) mukainen maksuton esiopetus. Maksua voidaan periä vain niiltä tunneilta, jotka lapsi viettää varhaiskasvatuksessa esiopetuksen lisäksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaan lapsen huoltajilta voidaan periä puolet lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta silloin, kun lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä etukäteen. Mikäli lapselle ei ole määritetty kuukausimaksua, voidaan käyttämättä jätetystä ja peruuttamattomasta varhaiskasvatuksesta periä puolet lain mukaan pienimmästä perittävästä maksusta.

Nykytilanne Vantaalla

Vantaan kunnallisissa varhaiskasvatuspalveluissa on vuonna 2016 ollut keskimäärin 10 473 lasta kuukaudessa. Korkeinta asiakasmaksua on maksettu 2 130 lapsesta (21 %). Asiakasmaksua ei ole peritty lainkaan 2 120 lapsesta (21 %). Varhaiskasvatuksen asiakasperheitä on yhteensä 7 938. Kahden ja kolmen hengen perheitä on 3 154, joista yhden huoltajan perheitä 1 373.

Vantaan varhaiskasvatuksen voimassa olevat asiakasmaksuprosentit ovat:

- enintään 5 tuntia päivässä 60 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
- yli 5 enintään 7 tuntia päivässä 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
- yli 7 tuntia päivässä 100 %

Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen voimassa olevat asiakasmaksuprosentit ovat:

- yhteensä enintään 7 tuntia päivässä 45 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (varhaiskasvatuksen osuus enintään 3 tuntia/päivä)
- yhteensä yli 7 tuntia, mutta enintään 9 tuntia päivässä 65 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (varhaiskasvatuksen osuus yli 3, enintään 5 tuntia/päivä)
- yhteensä yli 9 tuntia päivässä 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (varhaiskasvatuksen osuus yli 5 tuntia/päivä)

Jos lapsella on säännöllisiä poissaolopäiviä 4-12 päivää kuukaudessa, kuukausimaksua hyvitetään 4 % jokaiselta hyvitetävältä poissaolopäivältä. Vuorohoidon maksuja hyvitetään säännöllisen poissaolon periaatteilla, jos lapsi on hoidossa vähemmän kuin 21 päivänä kuukaudessa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.3.2017 alkaen

Uudet maksujen määräytymisperusteet tulee ottaa kunnissa käyttöön 1.3.2017 alkaen ilman siirtymäaikaa. Maksupäätökset on tarkistettava kaikkien asiakkaiden osalta. Päätökset tulee tehdä maaliskuun aikana, jotta välttyään asiakasmaksujen palautuksilta ja laskutuksen viivästymiseltä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuna esitetään perittäväksi 1.3.2017 alkaen perheen nuorimmasta kokoaikaisesta varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta korkeimman maksuprosentin mukaan määräytyvä maksu, kuitenkin enintään 290 euroa kuukaudessa, perheen toisesta lapsesta 90 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta, kuitenkin enintään 261 euroa kuukaudessa ja perheen kolmannesta sekä useammasta lapsesta 20 % nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta. Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määräämisen perusteena olevaa tuloarajaa 138 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Vuoden 2016 talousarviovalmistelun yhteydessä Vantaan kaupunginvaltuusto päätti varhaiskasvatuslain varhaiskasvatusoikeutta koskevan lain säädöksen käyttöön ottamisesta. Osa-aikaisen keskimäärin enintään 20 tuntia viikossa kestävä varhaiskasvatuksen maksuna on peritty 60 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta 1.8.2016 alkaen. Tähän ei esitetä muutosta.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuna esitetään perittäväksi 1.3.2017 alkaen maksu, joka perustuu perheen arvioimaan lapsen varhaiskasvatuksessa viettämään aikaan viikoittain. Viikoittainen varhaiskasvatusaika määritellään hoitoaikasopimuksella keskimääräisen viikkotuntimäärän mukaan nykyisen päivittäisen varhaiskasvatusajan sijaan.

Esiityksen mukaan Vantaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat 1.3.2017 alkaen:

- keskimäärin enintään 20 tuntia viikossa 60 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (enintään 174 €/kk)
- keskimäärin yli 20 alle 35 tuntia viikossa 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (enintään 232 €/kk)
- keskimäärin vähintään 35 tuntia viikossa 100 % (enintään 290 €/kk)

Esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen osalta esitetään maksuprosenttien säilyttämistä ennallaan. Maksun perusteena olevia tuntimääriä esitetään päivitettäväksi uuden lain periaatteiden mukaisiksi. Esiopetuksen maksuprosenttien osalta on esityksessä huomioitu se, että maksuosuus kattaa myös esiopetuksen loma-ajat, jolloin lapsella on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen kokoaikaisesti.

Esiityksen mukaan Vantaan esiopetuksen (20 tuntia viikossa) ja esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat 1.3.2017 alkaen:

- keskimäärin yhteensä enintään 40 tuntia viikossa 45 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (enintään 131 €/kk)
- keskimäärin yhteensä yli 40 tuntia enintään 45 tuntia viikossa 65 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (enintään 189 €/kk)
- keskimäärin yli 45 tuntia viikossa 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta (enintään 232 €/kk)

Asiakasmaksun määräytyminen perustuu 1.3.2017 alkaen lapsen hoitoaikasopimuksessa sovittuun keskimääräiseen viikoittaiseen varhaiskasvatusaikaan. Varhaiskasvatuksen käyttöä arvioitaessa huoltajat ottavat huomioon vain lapsen varhaiskasvatuksessa oloajan, joten tarve hyvittää säännöllisiä vapaapäiviä poistuu.

Vuorohoidossa lapsen viikoittainen varhaiskasvatuksen tarve vaihtelee vanhempien työvuorojen mukaan. Näissä tilanteissa on perusteltua käyttää kuukautta tasoitusjaksona. Varhaiskasvatusaika perustuu kuitenkin aina ennalta sovittuun aikaan.

Varhaiskasvatuksen alkaessa tai loppuessa kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään 1.3.2017 alkaen toteutuneen varhaiskasvatusajan mukaan kuukausimaksua pienempänä. Pykälän säännökset ovat samansisältöiset kuin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 7 a §:n 1 ja 8 momentissa, joten voimassa olevaa käytäntöä ei ole tarvetta muuttaa.

Lisäksi esitetään, että peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta voidaan periä maksu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti silloin, kun lapselle huoltajan loma-ajalle varattua, mutta käyttämättä jätettyä paikkaa ei peruuteta etukäteen. Sääntelyn arvioidaan kannustavan perheitä ilmoittamaan tarkemmin lapsensa varhaiskasvatustarpeen, mikä luo edellytyksiä erityisesti varhaiskasvatuksen kesäajan henkilöstösuunnittelun tehostamiselle ja kustannusten hallinnalle.

Muilta osin kunnan päätettävissä olevat maksut esitetään pidettäväksi ennallaan.

Vaikutusten arviointi

Tilinpäätöksen 2015 mukaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuotot olivat 17 405 000 euroa.

Esitetyn asiakasmaksumuutoksen arvioidaan kokonaisuutena vähentävän Vantaan varhaiskasvatuksen tulokertymää arviolta 408 000 euroa vuodessa (11 kk). Vuoden 2017 osalta vaikutus on arviolta 334 000 euroa (9 kk).

Pienituloisille kahden ja kolmen hengen perheille esitys on positiivinen ja sillä arvioidaan olevan työn hakuun kannustava vaikutus. Perheiden osallistumisella työelämään on myönteisiä vaikutuksia kunnan verotulokertymään. Varhaiskasvatuspalveluun osallistuminen edistää lasten myönteistä kehitystä ja oppimista.

Esitys kannustaa perheitä tarkempaan varhaiskasvatusajan suunnitteluun. Joillakin perheillä asiakasmaksut saattavat nousta esim. tilanteessa, jossa lapsen keskimääräinen viikkotuntimäärä on suuri huolimatta mahdollisista vapaapäivistä.

Esityksellä ei arvioida olevan vaikutusta yksityisen varhaiskasvatuksen käyttöön.

Esityksen taloudelliset vaikutukset on huomioitu vuoden 2017 talousarviossa.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 10

Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määräytyminen perustuu perheen ennalta varaamaan keskimääräiseen viikoittaiseen hoitoaikaan.
- Vantaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuna peritään 1.3.2017 alkaen perheen nuorimman kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevan lapsen maksuna enintään 290 euroa kuukaudessa.
- perheen toisesta lapsesta asiakasmaksuna peritään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä, kuitenkin enintään 90 % nuorimman sisaruksen kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- perheen kolmannelta sekä useammasta lapsesta peritään asiakasmaksuna 20 % nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- enintään 20 tuntia viikossa varhaiskasvatuksesta peritään 60 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

- f) yli 20 tuntia ja alle 35 tuntia viikossa kestävästä varhaiskasvatuksesta peritään 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- g) vähintään 35 tuntia viikossa kestävästä kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta peritään 100 % maksu.
- h) esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen maksuna peritään 45 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta kun esiopetus- ja varhaiskasvatusaika ovat keskimäärin yhteensä enintään 40 tuntia viikossa
- i) esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen maksuna peritään 65 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta kun esiopetus- ja varhaiskasvatusaika ovat keskimäärin yhteensä yli 40 tuntia enintään 45 tuntia viikossa
- j) esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen maksuna peritään 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta kun esiopetus- ja varhaiskasvatusaika ovat keskimäärin yhteensä yli 45 tuntia viikossa
- k) peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta voidaan periä maksu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti silloin, kun lapselle huoltajan loma-ajalle varattua, mutta käyttämättä jätettyä paikkaa ei peruuteta etukäteen
- l) varhaiskasvatuksen asiakasmaksut määräytyvät tämän päätöksen mukaisesti 1.3.2017 alkaen.

Käsittely:

Esittelijä muutti esitystään poistamalla siitä kohdan k) peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta voidaan periä maksu varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain mukaisesti silloin, kun lapselle huoltajan loma-ajalle varattua, mutta käyttämättä jätettyä paikkaa ei peruuteta etukäteen.

Päätös:

Päätettiin, että

- a) Varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määräytyminen perustuu perheen ennalta varaamaan keskimääräiseen viikoittaiseen hoitoaikaan.
- b) Vantaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuna peritään 1.3.2017 alkaen perheen nuorimman kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevan lapsen maksuna enintään 290 euroa kuukaudessa.
- c) perheen toisesta lapsesta asiakasmaksuna peritään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä, kuitenkin enintään 90 % nuorimman sisaruksen kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- d) perheen kolmannesta sekä useammasta lapsesta peritään asiakasmaksuna 20 % nuorimman lapsen laskennallisesta kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- e) enintään 20 tuntia viikossa varhaiskasvatuksesta peritään 60 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- f) yli 20 tuntia ja alle 35 tuntia viikossa kestävästä varhaiskasvatuksesta peritään 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
- g) vähintään 35 tuntia viikossa kestävästä kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta peritään 100 % maksu.
- h) esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen maksuna peritään 45 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta kun esiopetus- ja varhaiskasvatusaika ovat keskimäärin yhteensä enintään 40 tuntia viikossa
- i) esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen maksuna peritään 65 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta kun esiopetus- ja varhaiskasvatusaika ovat keskimäärin yhteensä yli 40 tuntia enintään 45 tuntia viikossa
- j) esiopetukseen liittyvän varhaiskasvatuksen maksuna peritään 80 % kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta kun esiopetus- ja varhaiskasvatusaika ovat keskimäärin yhteensä yli 45 tuntia viikossa
- k) varhaiskasvatuksen asiakasmaksut määräytyvät tämän päätöksen mukaisesti 1.3.2017 alkaen.

Liitteet:

- Hallituksen esitys 205/2016 eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta
- Nykytilan ja hallituksen esityksen vertailu asiakasmaksuista sekä esimerkkejä
- Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.3.2017 alkaen

Täytäntöönpano: Varhaiskasvatuksen tulosalue ja ruotsinkielisten palvelujen tulosalue

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Kati Timo, 09 83928945, [etunimi.sukunimi\[at\]vantaa.fi](mailto:etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Laissa säädettäisiin kunnan järjestämässä päiväkotij- ja perhepäivähoidossa perittävistä asiakasmaksuista. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, esimerkiksi leikkitoiminnasta ja muista avoimista varhaiskasvatuspalveluista sekä tilapäisesti järjestettävästä varhaiskasvatuksesta kunta voisi periä päättämänsä asiakasmaksun. Esitys pohjautuu voimassa oleviin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskeviin säännöksiin. Maksu määräytyisi edelleen perheen koon ja tulojen sekä varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella. Myös maksun määräämisen perusteena olevat tulot säilyisivät ennallaan.

Maksun määräämisen perusteena olevia tulorajoja esitetään korotettavaksi siten, että pienituloisten kahden ja kolmen hengen perheiden asiakasmaksut pienenevät. Muutos helpottaa erityisesti pienituloisten yhden ja kahden lapsen yksinhuoltajien varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja sekä parantaa yksinhuoltajien kannustimia ottaa työtä vastaan. Toisesta lapsesta perittävä maksu olisi aina enintään 90 prosenttia ensimmäisen lapsen kokoaikaisesta maksusta. Seuraavien lasten maksu olisi edelleen 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta.

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksu ehdotetaan porrastettavaksi siten, että maksu olisi korkeintaan 60 prosenttia kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta, jos lapsi on varhaiskasvatuksessa keskimäärin korkeintaan 20 tuntia viikoittain. Jos lapsi olisi varhaiskasvatuksessa keskimäärin vähintään 35 tuntia viikoittain, voitaisiin kuukausimaksuna periä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu. Varhaiskasvatuksen kestäessä keskimäärin enemmän kuin 20 tuntia, mutta alle 35 tuntia viikoittain, voisi kunta periä maksun, joka on suhteutettu lapsen varhaiskasvatusaikaan. Kunnat voisivat edelleen käyttää varhaiskasvatusaikaan suhteutettuja (esimerkiksi tuntiperusteisia) asiakasmaksuja enimmäismaksun rajoissa.

Maksutonta varhaiskasvatusta koskeva sääntely säilyisi ennallaan. Alle 27 euron maksua ei perittäisi. Varhaiskasvatuksen kustannukset kuuluvat jatkossa julkisten menojen hintaindeksissä opetus- ja kulttuuritoimeen ja sen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksut sidottaisiin opetustoimen hintaindeksiin. Maksujen määräämisen perusteena olevat tulorajat seurasivat edelleen yleistä ansiotasoindeksiä.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan maaliskuun alusta vuonna 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYS	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	4
2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö	4
Voimassa oleva varhaiskasvatusta ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskeva lainsäädäntö	4
Osapääväisen ja osa-aikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytyminen kunnissa	8
Tilastotietoa varhaiskasvatuksesta	8
Lapsiperheistä ja perheiden varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista	9
Varhaiskasvatuksen kustannukset ja asiakasmaksukertymä	11
2.2 Lainsäädäntö EU maissa ja muissa Pohjoismaissa	12
2.2.1 Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista Euroopan maissa	12
2.2.2 Asiakasmaksut Ruotsissa	14
2.2.3 Asiakasmaksut Norjassa	16
2.2.4 Asiakasmaksut Tanskassa	16
2.3 Nykytilan arviointi	17
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	18
3.1 Tavoitteet	18
3.2 Keskeiset ehdotukset	18
3.3 Vaihtoehtoiset toteuttamistavat	20
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	20
4.1 Taloudelliset vaikutukset	20
Taloudelliset vaikutukset perheisiin	21
Taloudelliset vaikutukset yrityksiin	26
Taloudelliset vaikutukset julkiseen talouteen ja kansantalouteen	26
4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan	27
4.3 Vaikutukset yritysten toimintaan	27
4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset	28
4.5 Vaikutukset lapsiin ja lapsiperheisiin	29
5 ASIAN VALMISTELU	29
5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto	29
5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen	30
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	32
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	32
1.1 Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista	32
1.2 Varhaiskasvatuslaki	42
1.3 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista	42
2 TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	43
3 VOIMAANTULO	43
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	43
LAKIEHDOTUKSET	44
1. Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista	44
2. Laki varhaiskasvatuslain 13 §:n muuttamisesta	51
3. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta	52
LIITE	53
RINNAKKAISTEKSTIT	53
2. Laki varhaiskasvatuslain 13 §:n muuttamisesta	53
3. Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta	54

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirrettiin sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön vuoden 2013 alusta lukien. Muutos perustui pääministeri Jyrki Kataisen hallituksen ohjelmaan. Hallinnonalan siirto ei aiheuttanut muutoksia päivähoito-oikeuteen tai kuntien päivähoitopalvelujen järjestämisvelvollisuuteen. Siirto ei myöskään aiheuttanut päivähoitojärjestelmään laadullisia heikennyksiä eikä se muuttanut päivähoitopalvelujen asiakkaan asemaa. Hallinnonalan siirto ei koskenut lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetussa laissa (1128/1996) säänneltyjä lasten päivähoiton vaihtoehtona myönnettäviä taloudellisia tukia, jotka jäivät sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalle.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjausvastuulla lasten päivähoito oli osa sosiaalihuollon kokonaisuutta ja silloin voimassa olleen sosiaalihuoltolain (710/1982) 17 §:n mukainen sosiaalipalvelu, johon sosiaalihuoltolain ja lasten päivähoidosta annetun lain ohella sovellettiin myös muuta sosiaalihuollon lainsäädäntöä, esimerkiksi asiakkaan asemaa, henkilöstön kelpoisuutta, asiakasmaksuja ja yksityistä päivähoitoa koskien. Kun lasten päivähoito siirtyi 1.1.2013 opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoitavaksi, päivähoito irrotettiin sosiaalihuollon kokonaisuudesta ja liitettiin osaksi kasvatus- ja koulutusjärjestelmää.

Pääministeri Kataisen hallitusohjelmassa asetettiin tavoitteeksi myös uuden varhaiskasvatuslain säätäminen. Varhaiskasvatusta koskevan lainsäädännön kokonaisuudistusta toteutetaan kuitenkin vaiheittain. Ensimmäisessä, elokuun alussa 2015 voimaan tulleessa vaiheessa päivähoitolain (36/1973) nimi muutettiin varhaiskasvatuslaiksi ja laissa otettiin käyttöön termi varhaiskasvatus korvaamaan termi päivähoito. Samalla lakiin tehtiin varhaiskasvatuksen laatua koskevia muutoksia ja Opetushallituksesta tuli varhaiskasvatuksen asiantuntijavirasto Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen sijasta. Muutokset eivät koskeneet päivähoitoasetusta eivätkä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia (734/1992, jäljempänä *asiakasmaksulaki*), joissa edelleen käytetään termiä päivähoito. Asiakasmaksulakia sovelletaan edelleen varhaiskasvatuksesta perittäviin asiakasmaksuihin.

Voimassa olevassa lainsäädännössä terminologia ei siten vielä ole yhdenmukainen ja lainsäädännössä esiintyy sekä käsitettä päivähoito että varhaiskasvatus. Tässä hallituksen esityksessä on pyritty käyttämään termiä varhaiskasvatus päivähoito-termin sijasta paitsi silloin, kun viitataan edellä mainittuihin päivähoitoasetukseen ja asiakasmaksulakiin.

Hallinnonalan siirron myötä varhaiskasvatus on osa kasvatus- ja koulutusjärjestelmää ja asiakasmaksujen osalta on tarpeen laatia opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle uusi varhaiskasvatuksessa sovellettava asiakasmaksulaki. Uuteen lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi maksun määrittäminen ja perimistä koskevat säännökset sekä hallituksen edellyttämät muutokset varhaiskasvatuksesta perittäviin asiakasmaksuihin siten, että maksuja alennetaan pienituloisilta kahden ja kolmen hengen perheiltä.

2 Nykytila

2.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Voimassa oleva varhaiskasvatusta ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskeva lainsäädäntö

Varhaiskasvatuslain 1 §:n 1 momentin mukaan varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Pykälän 2 momentin mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa tilassa, jota kutsutaan päiväkodiksi. Pykälän 3 momentin mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää yksityiskodissa tai muussa kodinomaisessa hoitopaikassa, jota kutsutaan perhepäiväkodiksi. Pykälän 3 momentin mukaan muuta varhaiskasvatusta voidaan järjestää tätä tarkoitusta varten varatussa paikassa. Edelleen 1 §:ssä todetaan, että varhaiskasvatuksessa olevalle lapselle voidaan järjestää myös tarpeelliset kuljetukset. Lain 1 §:n mukaan jäljempänä tässä laissa lasten päivähoidolla tarkoitetaan varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatuslailla muutettiin myös päivähoitolain subjektiivista päivähoito-oikeutta koskevaa 11 a §:ää siten, että säännös korostaa lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen joko päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Kunnan velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta ei muuttunut suhteessa päivähoitolain mukaiseen velvollisuuteen järjestää lasten päivähoitoa. Kunnalla on velvollisuus järjestää lapselle päivähoitopaikka vanhemman sairausvakuutuslaissa (1224/2004) tarkoitetun vanhempainrahakauden päätyttyä siihen saakka kunnes lapsi oppivelvollisena siirtyy perusopetukseen. Jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät lapsen hoidon järjestämiseksi valitse kunnan järjestämää hoitopaikkaa, on lapsen vanhemmilla oikeus lapsen muulla tavalla tapahtuvan hoidon järjestämiseksi lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaiseen tukeen.

Pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelman mukaisesti hallitus antoi 22.10.2015 esityksen eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuslain sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain muuttamisesta (HE 80/2015). Varhaiskasvatuslain muutoksella (108/2016) lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen muutettiin. Jokaiselle lapselle säädettiin oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa. Lapsella on kuitenkin oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelevät kokoaikaisesti taikka opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä päätoimisesti. Oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen on myös, jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista. Vanhemman jäädessä työttömäksi oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen säilyisi kahden kuukauden ajan. Lapsella on oikeus tarpeen mukaan 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikatyön, väliaikaisten työskentelyjaksojen, työmarkkinatoimenpiteiden, kuntoutuksen ja muiden vastaavien syiden vuoksi. Subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden muutokset tulivat voimaan elokuun 1 päivänä 2016.

Päivähoitoasetuksen mukaan päivähoitoa järjestetään osapäivä- ja kokopäivähoitona. Asetuksen 4 §:n mukaan kokopäivähoitossa lapsen hoitoaika saa yleensä jatkua yhtäjaksoisesti enintään kymmenen tuntia vuorokaudessa ja osapäivähoitossa enintään viisi tuntia.

Päivähoitolain muutos varhaiskasvatuslaiksi ei aiheuttanut muutoksia asiakasmaksulakiin. Varhaiskasvatuslain 13 §:n mukaan varhaiskasvatuksesta perittäviin maksuihin sovelletaan asiakasmaksulakia (734/1992) ja sen nojalla annettuja säännöksiä, sellaisena kuin ne ovat

voimassa tammikuun 1 päivänä 2013. Asiakasmaksulaissa käytetään edelleen termiä päivähoido. Asiakasmaksulaissa säädetään päivähoitolaissa tarkoitettua lapsen päiväkotij- ja perhepäivähoidosta määrättävästä asiakasmaksusta. Muusta päivähoitolaissa tarkoitettua päivähoitosta, kuten leikkitoiminnasta, kunta voi periä maksun palvelun käyttäjältä. Asiakasmaksulain 7 a §:n 10 momentin mukaan myös tilapäisesti annettavasta päivähoitosta voidaan määrätä kunnan päättämä maksu.

Asiakasmaksulain 7 a §:n 1 momentin mukaan lapsen päiväkotij- ja perhepäivähoidosta voidaan määrätä kuukausimaksu. Maksu voidaan periä enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana. Jos lapsi on päivähoitossa toimintavuoden kaikkina kuukausina ja lapsi on poissa päivähoitosta toimintavuoden aikana muusta syystä kuin sairauden vuoksi enintään kolme neljäsosaa kuukausimaksun perusteena olevien kuukausittaisten hoitopäivien määrästä, voidaan maksu kuitenkin periä 12 kuukaudelta. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot.

Asiakasmaksulain 7 a §:n 2 momentin mukaan kokopäivähoidon kuukausimaksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta. Kunta voi kuitenkin määrätä enimmäismaksun, jos hakija ei ilmoita perheen tuloja. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset.

Asiakasmaksulain 7 a §:ssä määritellyt tulorajat sekä euromäärät ovat indeksisidonnaisia. Tulorajojen euromäärät on sidottu yleiseen ansiotasoindeksiin pykälän 6 momentin nojalla ja asiakasmaksut pykälän 11 momentin nojalla sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksiin.

Asiakasmaksulain 7 a §:n 6 momentin mukaan indeksitarkistukset tehdään joka toinen vuosi ja indeksillä tarkistettut euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä. Asiakasmaksulain 7 a §:n 4 momentin mukaan jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määrittämisen perusteena olevaa tulorajaa tietyllä euromäärällä kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta. Momentin euromäärä tarkistetaan joka toinen vuosi ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti.

Asiakasmaksulain 14 b §:ssä säädetään tarkistettujen euromäärien julkaisemisesta. Pykälän mukaan opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisee indeksillä tarkistettut euromäärät Suomen sädöskokoelmassa kunkin tarkistusvuoden marraskuun aikana.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on antanut 27.11.2015 voimassa olevien asiakasmaksulain säännösten mukaisesti ilmoituksen indeksillä tarkistetuista varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1411/2015). Indeksitarkistukset on otettu huomioon uuden asiakasmaksulain valmistelussa.

Alla olevassa taulukossa näkyvät tulorajat 1.8.2016 indeksitarkistuksen osalta.

Taulukko 1. Asiakasmaksulain 7 a §:n 3 momentissa tarkoitetut asiakasmaksun määrittämisessä käytettävät tulorajat ja maksuprosentit 1.8.2016 lähtien

	Tulorajat euroina 1.8.2016 alkaen	Maksuprosentit
2 henkilöä	1 403	11,5
3 henkilöä	1 730	9,4
4 henkilöä	2 053	7,9
5 henkilöä	2 191	7,9
6 henkilöä	2 328	7,9
Jos perheen koko on suurempi kuin 6, tulorajan korotus seuraavista lapsista	138	

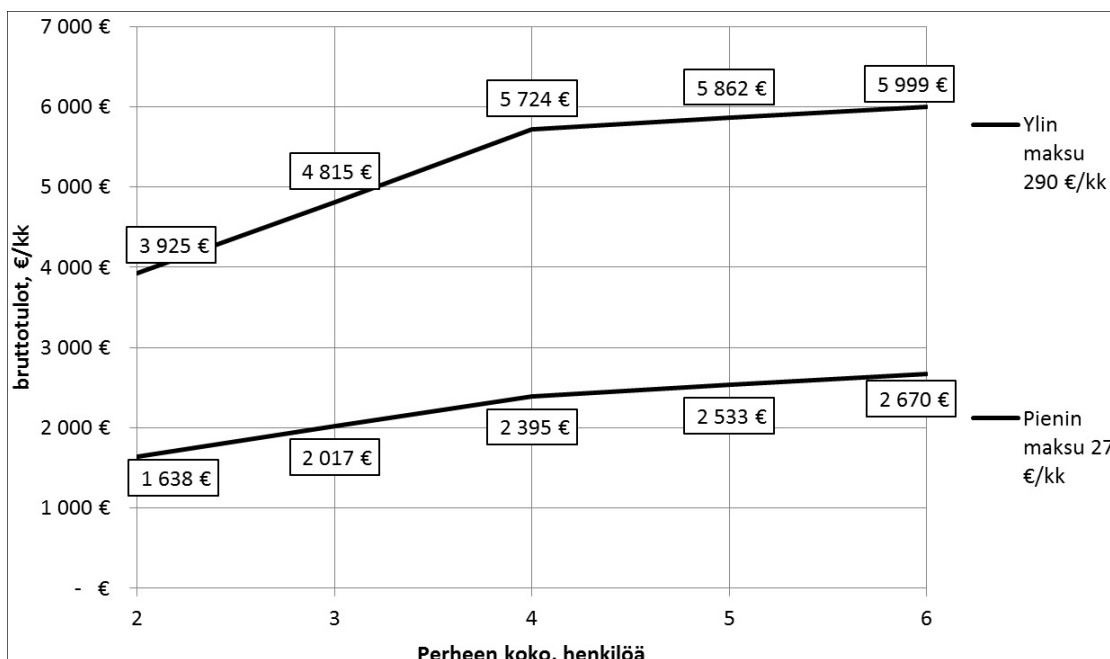
Lain 7 a §:n 5 momentissa säädetään saman perheen päivähoitossa olevien lasten maksun määräytymisestä. Milloin samasta perheestä on useampi kuin yksi lapsi kunnan järjestämässä päivähoitossa, voidaan nuorimmasta kokopäivähoitossa olevasta lapsesta määrätä korkeimman maksuprosentin mukaan määräytyvä maksu. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokopäivähoitossa olevasta lapsesta voidaan määrätä samansuuruinen maksu kuin nuorimmasta lapsesta, kuitenkin enintään 261 euroa kuukaudessa 1.8.2016 lukien. Myös sisaruksesta perittävän maksun enimmäismäärä tarkistetaan joka toinen vuosi sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksin muutoksen mukaisesti. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Määrättäessä perheen toisen tai useamman lapsen maksua, käytetään määrätymisen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokopäivähoiton maksua.

Asiakasmaksulaissa on säädetty enimmäismaksu kuukaudessa kokopäivähoitossa olevalle lapselle sekä raja, jota pienempää maksua ei peritä. Kyseiset määrät tarkistetaan joka toinen vuosi sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksin muutosten mukaisesti. Elokuun ensimmäisenä päivänä 2016 voimaan tulleen indeksitarkistuksen jälkeen enimmäismaksu on lasta kohden 290 euroa ja pienin perittävä maksu on 27 euroa. Lain 7 a §:n 8 momentin mukaan jos lapsen päivähoito alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään hoitopäivien lukumäärän mukaan kuukausimaksua alhaisempana.

Taulukko 2. Asiakasmaksujen enimmäismäärät ja pienin perittävä maksu 1.8.2016 lähtien

	Maksu euroina 1.8.2016 alkaen
Enimmäismaksu	290
Toisen lapsen enimmäismaksu	261
Pienin perittävä lapsikohtainen maksu	27

Kuvaaja 1: Nykytila (1.8.2016) Perheen yhteenlasketut bruttotulot/kk, jotka vaikuttavat varhaiskasvatuksen asiakasmaksun suuruuteen

Osapäiväisen ja osa-aikaisen päivähoidon asiakasmaksut määräytyvät kunnan päättämien perusteiden mukaisesti. Asiakasmaksulain 7 a §:n 7 momentin mukaan jos lapsi on osapäivähoidossa tai lapsen hoitoaika muutoin jatkuvasti päivittäin, viikoittain tai kuukausittain on säännönmukaista kokopäivähoidon hoitoaika merkittävästi lyhyempi, kunnan tulee päättäänsä perusteiden peria hoitoaikaan suhteutettu 2—4 momentissa säädettyä kokopäivähoidon maksua alempi maksu. Päivähoidon maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon myös perusopetuslain (628/1998) mukainen maksuton esiopetus. Lain 7 a §:n 10 momentin mukaan tilapäisesti annettavasta päivähoitosta voidaan määrätä kunnan päättämä maksu.

Asiakasmaksulain 10 a §:ssä säädetään päivähoitomaksun määrittämisen perusteena olevista tuloista. Pykälän mukaan päätettäessä lasten päivähoitosta määrättävästä maksusta otetaan perheen tuloina huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, otetaan kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Veronalaisena tulona voidaan ottaa huomioon myös viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka verohallitus vuosittain antamissaan päätöksissä ennakoperinnän laskemisperusteista määrää. Pykälän toisessa momentissa säädetään metsätulon huomioon ottamisesta, kolmannessa momentissa tietyistä etuuksista, avustuksista ja tuista, joita ei huomioida tuloina, sekä neljännessä momentissa huomioon otettavista tulojen vähennyksistä.

Asiakasmaksulain 11 §:ssä säädetään maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta. Pykälän mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Päivähoidosta määrätyn maksun perimättä jättäminen tai alentaminen on ensisijainen toimenpide toimeentulotukeen nähden. Kuntaliitosta saadun tiedon mukaan harkinnanvaraisia maksualennuksia tehdään kunnissa varsin vähän.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa asetuksessa (912/1992, jälj. *asiakasmaksuasetus*) säädetään maksun perimisestä poissaolon ajalta. Asetuksen 32 §:n mukaan asiakasmaksulain 7 a §:ssä tarkoitettu kuukausimaksu peritään lapsen tilapäisen poissaolon ajalta. Tästä poiketen, jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa päivähoidosta yli kymmenen päivää kalenterikuukauden aikana, maksuna peritään puolet asiakasmaksulain 7 a §:ssä säädetystä kuukausimaksusta. Sairaudesta johtuvan poissaolon kestäessä koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä lainkaan. Maksua ei myöskään saa periä niiltä päiviltä, joina lapsi on poissa varhaiskasvatustilasta 11 a §:n 8 momentissa tarkoitettulla tavalla sairausvakuutuslain 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahojen ajan. Jos lapsi on muusta syystä poissa päivähoidosta koko kalenterikuukauden, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Lisäksi pykälässä säädetään, että kun lasten päivähoidosta peritään maksu tilapäisen poissaolon ajalta, ei tilapäisen poissaolon johdosta järjestetyistä muista sosiaalipalveluista peritä maksua. Asiakasmaksuasetuksen 31 §:ssä säädetään maksukyvyn mukaan määräytyvien maksujen tarkistamisesta.

Osapäiväisen ja osa-aikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytyminen kunnissa

Asiakasmaksulain 7 a §:n 7 momentin mukaan osapäiväisen tai osa-aikaisen päivähoiton asiakasmaksuna on perittävä hoitoaikaan suhteutettua kokopäivähoiton maksua alempaa maksua, ja kunta päättää kuntakohtaisesti maksun määräytymisen perusteet. Suuressa osassa kuntia on peritty osapäiväisestä varhaiskasvatuksesta eli enintään viisi tuntia päivässä kestävästä varhaiskasvatuksesta asiakasmaksuna 60 prosenttia kokopäiväisen varhaiskasvatuksen maksusta. Kokopäiväistä maksua on peritty yleisesti, jos aika ylittää seitsemän tuntia päivässä. Osa-aikamaksun tuntiraja perustuu päivähoitoasetukseen, jonka mukaan lapsen hoito osapäivähoidossa saa jatkua enintään viisi tuntia. Kuntien käytännöt määritellä osa-aikaisen varhaiskasvatuksen, esimerkiksi varhaiskasvatuksessa kolme päivää viikossa, tai vuorohoidon asiakasmaksut ovat vaihdelleet. Toisaalta kaikissa kunnissa ei ole määritelty erillisiä perusteita osa-aikaisen tai vuorohoidon maksuille. Osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa ja vuorohoidossa maksun määräytymiseen vaikuttaa esimerkiksi se, miten poissaolopäivät hyvitetään maksua määritettäessä.

Kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen ohella myös yksityiset palvelun tuottajat tarjoavat varhaiskasvatuspalveluja. Asiakasmaksulaki ei säätele yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja vaan niistä sovitaan palvelun tuottajan ja huoltajien välisellä sopimuksella. Huoltajilla on mahdollisuus hakea Kansaneläkelaitokselta lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaista yksityisen hoidon tukea.

Tilastotietoa varhaiskasvatuksesta

Varhaiskasvatuksen tilastotiedot perustuvat Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Lasten päivähoito 2013 -tilastoraporttiin. Vuonna 2013 Suomessa oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa ja yksityisen hoidon tuella kaikkiaan 229 000 lasta. Enemmistö lapsista, 74 prosenttia, oli varhaiskasvatuksessa kunnallisissa päiväkodeissa. Perhepäivähoidossa varhaiskasvatuksessa olleiden lasten osuus oli noin 15 prosenttia ja yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten osuus

noin 8 prosenttia. Viimeisten kymmenen vuoden aikana perhepäivähoidon osuus on laskenut tasaisesti.

Ikäryhmittäiset erot varhaiskasvatukseen osallistumisessa ovat suuret. Alle yksivuotiaat lapset ovat pääsääntöisesti kotihoidossa, ja varhaiskasvatuksessa olleiden osuus vuonna 2013 oli vajaa yksi prosentti. Yksivuotiaita oli varhaiskasvatuksessa vuonna 2013 noin 29 prosenttia, kaksivuotiaita noin 52 prosenttia, kolmevuotiaita noin 68 prosenttia, neljävuotiaita noin 74 prosenttia ja viisivuotiaita noin 78 prosenttia. Esiopetukseen osallistuu lähes koko kuusivuotiaiden lasten ikäluokka eli noin 98 prosenttia kuusivuotiaista lapsista. Esiopetusikäisistä kuusivuotiaista noin 71 prosenttia oli myös varhaiskasvatuksessa.

Vuonna 2013 varhaiskasvatuksessa olevista lapsista 92 prosenttia eli noin 211 541 lasta oli kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Tämä sisältää kunnan omat päiväkodit, perhepäivähoidon ja ryhmäperhepäivähoidon sekä varhaiskasvatuksen, jonka kunta ostaa yksityisiltä palvelun tuottajilta ostopalveluna. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määrä on noussut 2000-luvun puolesta välistä lähtien, vuonna 2005 lasten määrä oli noin 186 050. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista vuonna 2013 noin 80 prosenttia oli päiväkodeissa ja noin 16 prosenttia perhepäivähoidossa. Perhepäivähoidossa olevien lasten määrä on vuoteen 1997 verrattuna puolittunut.

Yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten osuus varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrästä on noin kahdeksan prosenttia. Yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia oli vuonna 2013 noin 17 440. Yksityisen hoidon tuella hoidettujen lasten määrä laski vajaa kolme prosenttia vuodesta 2012.

Vuonna 2013 kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olleista lapsista noin 79 prosenttia oli kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa ja 21 prosenttia osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa. Kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määrä on kasvanut noin 11 prosenttia vuodesta 2000. Vuoteen 2012 verrattuna kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määrä laski hieman, mutta vastaavasti osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määrä hieman kasvoi.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen Lasten päivähoito 2013 – Kuntakyselyn osaraportin mukaan kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa olleista lapsista noin 80 prosenttia käy varhaiskasvatuksessa säännöllisesti viitenä päivänä viikossa ja osapäiväisessä varhaiskasvatuksessa olevista lapsista noin 62 prosenttia. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olleista lapsista oli vuonna 2013 vuorohoidossa noin seitsemän prosenttia eli noin 14 300 lasta. Kuntakyselyn osaraportissa vuorohoidolla tarkoitetaan illalla ja yöllä kello 17.30—05.30 välisenä aikana järjestettävää lasten hoitoa sekä hoitoa viikonloppuisin ja pyhinä.

Edellä esitetyt tiedot perustuvat vuoden 2013 tilastotietoihin. Tilastokeskus on julkaissut vuoden 2014 tilastotiedot, mutta tämän hallituksen esityksen taloudellisten vaikutusten pohjautuessa vuoden 2013 tilastotietoihin on tässä tilastotieto-osuudessa esitelty varhaiskasvatuksen vuoden 2013 tilastotiedot. Vuoden 2014 tilastotietojen mukaan varhaiskasvatuksessa olleiden lasten määrä oli vuoden lopussa 212 690 lasta ja määrä kasvoi 0,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Lapsiperheistä ja perheiden varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista

Tilastokeskuksen perheet – tilaston mukaan vuoden 2014 lopussa Suomessa oli lapsiperheitä yhteensä noin 574 000. Kaikista perheistä lapsiperheiden osuus on 39 prosenttia. Yhden huol-

tajan lapsiperheiden osuus lapsiperheistä on noin 21 prosenttia ja kahden huoltajan 79 prosenttia. Lapsiperheeseen kuuluu vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi.

Keskimäärin lapsiperheissä on 1,8 lasta. Yhden lapsen perheiden osuus on 43,2 prosenttia, kahden lapsen perheiden 38,4 prosenttia, kolmen lapsen perheiden 13,3 prosenttia ja neljän lapsen tai suurempien perheiden osuus on 5,1 prosenttia.

Noin puolella lapsiperheistä on ainakin yksi alle 7-vuotias lapsi. Lapsiperheitä, joissa on alle 7-vuotiaita lapsia, oli vuonna 2014 yhteensä noin 289 130. Näistä perheitä 62,4 prosentilla on yksi alle 7-vuotias lapsi. Kaksi alle 7-vuotiasta lasta on 31,4 prosentilla näistä perheistä, ja kolme tai enemmän 6,2 prosentilla.

Tilastokeskuksen tulonjakotilaston mukaan suomalaiset lapsiperheet maksoivat vuonna 2013 keskimäärin (mediaani) 1660 euroa vuodessa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Yhden huoltajan kotitaloudet maksoivat maksuja keskimäärin alle 500 euroa vuodessa. Yksinhuoltajien tulotaso on alhaisempi kuin kahden huoltajan kotitalouksien, mistä johtuen myös asiakasmaksut ovat keskimäärin pienemmät. Kahden huoltajan ja kahden lapsen perheet maksoivat varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja keskimäärin 3 000 euroa vuodessa. Maksujen määrä vaihtelee perheen tulojen mukaan ja korkeimmillaan kahden sisaruksen varhaiskasvatusmaksut voivat olla vuodessa 6061 euroa, mikäli molemmat lapset ovat kokopäiväisessä varhaiskasvatuksessa, perheen tulot ylittävät enimmäismaksun tuloajan ja maksu peritään 11 kuukaudelta vuodessa.

Kotitalouksien tulotietoja tarkasteltaessa käytetään tulodesiili – käsitettä. Siinä väestö ja kotitaloudet jaetaan tulojen perusteella kymmeneen yhtä suureen tulodesiiliryhmään ja jokainen tulokymmenys vastaa 10 prosenttia väestöstä. Ensimmäiseen tulokymmenykseen kuuluu pienituloisin kymmenys ja viimeiseen suurituloisin.

Tulodesiili	Bruttotulot vuodessa
I (pienituloisin 10%)	14 158 €
II	22 248 €
III	29 573 €
IV	37 218 €
V	43 378 €
VI	50 770 €
VII	57 936 €
VIII	68 164 €
IX	81 007 €
X (suurituloisin 10 %)	128 445 €

Ensimmäiseen tulodesiiliin eli pienituloisimpaan 10 prosenttiin kuuluvien kotitalouksien tulot jäävät alle varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tuloarajojen, jolloin näiltä perheiltä ei peritä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja. Toiseen tulodesiiliin sijoittuvien lapsiperheiden maksamat varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat tulojakotilaston mukaan keskimäärin hieman alle 500 euron vuodessa ja kolmanteen tulodesiiliin sijoittuvien perheiden osalta keskimäärin hieman alle 1 000 euron vuodessa. Neljänteen ja viidenteen tulodesiiliin sijoittuvien lapsiperheiden asiakasmaksut ovat vuodessa keskimäärin noin 1 500 euroa. Tulodesiileihin 6.—10. sijoittuvat lapsiperheet maksavat vuodessa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja keskimäärin 2 000—2 600 euroa vuodessa. Kaikki lapsiperheet ja tulodesiilit huomioiden yhden lapsen kokoaikaisesta varhaiskasvatuksesta perheet maksavat keskimäärin hieman yli 1 500 euroa

vuodessa ja kahden lapsen osalta keskimäärin hieman vajaat 3 000 euroa tulojakotilaston tietojen mukaan.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut kuluttavat keskimäärin 3 prosenttia lapsiperheiden käytettävissä olevista tuloista, lukuun ottamatta kaikista pienituloisimpia perheitä. Ensimmäiseen tulodesiiliin eli pienituloisimpaan 10 prosenttiin sijoittuvien lapsiperheiden tulot jäävät alle tulorajojen, joten heiltä ei peritä asiakasmaksuja. Toiseen tulodesiiliin kuuluvien lapsiperheiden osalta varhaiskasvatuksen asiakasmaksut kuluttavat keskimäärin 0,8 prosenttia käytettävissä olevista tuloista ja kolmanteen tulodesiiliin sijoittuvien lapsiperheiden tuloista keskimäärin 2,4 prosenttia. Tulodesiileihin 4.—9. sijoittuvien lapsiperheiden tuloista asiakasmaksut kuluttavat keskimäärin 3,3—3,9 prosenttia. Suurituloisimpaan 10 prosenttiin kuuluvissa lapsiperheissä asiakasmaksut kuluttavat keskimäärin 2 prosenttia käytettävissä olevista tuloista.

Tarkasteltaessa kaikkia lapsiperheitä ja tulodesiilejä, kaksi lasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa kuluttaa perheen käytettävissä olevia tuloja keskimäärin 5,8 prosenttia. Mikäli molemmat lapset ovat osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa, maksut vievät keskimäärin noin 3,1 prosenttia tuloista. Perheissä, joissa yksi lapsi on kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa, asiakasmaksut kuluttavat perheen käytettävissä olevista tuloista keskimäärin 2,9 prosenttia.

Kunnallisten varhaiskasvatuspalvelujen käyttö vaihtelee eri tulodesiilien välillä. Tulonjakotilaston tietojen mukaan tulodesiileissä 5.—9. yli 60 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista on kunnallisen varhaiskasvatuksen piirissä. Vastaavasti pienituloisissa ensimmäisessä ja toisessa tulodesiilissä noin 37 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista on kunnallisessa varhaiskasvatuksessa. Kolmannessa ja neljännessä tulodesiilissä kunnallisessa varhaiskasvatuksessa on noin 50 prosenttia varhaiskasvatusikäisistä lapsista. Määrällisesti eniten kotitalouksia, joissa on varhaiskasvatusikäisiä lapsia, on 3.—7. tulodesiilissä, ja vähiten 1. ja 10. desiilissä. Kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olevista lapsista suurin osa, 67 prosenttia lapsista on koko vuoden ajan kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa. Neljäsosa, 25 prosenttia, lapsista on koko vuoden pelkästään osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa ja 8 prosenttia sekä kokoaikaisessa että osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa vuoden aikana.

Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen tekemän kuntakyselyn lasten päivähoiton osaraportin mukaan vuonna 2013 korkein asiakasmaksu perittiin 25 prosentilta kunnallisessa varhaiskasvatuksessa olleista lapsista. Varhaiskasvatuksessa olleista lapsista 16 prosentilta asiakasmaksua ei peritty lainkaan.

Varhaiskasvatuksen kustannukset ja asiakasmaksukertymä

Varhaiskasvatuksen valtionosuusjärjestelmän mukaiset kustannukset olivat kunnan järjestämän päiväkotitoiminnan ja perhepäivähoidon osalta noin 2,4 miljardia euroa vuonna 2013 Manner-Suomessa. Varhaiskasvatuksen kustannukset ovat nousseet vuodesta 2011 vuoteen 2013 noin 9 prosenttia ja vuodesta 2012 vuoteen 2013 noin 3 prosenttia. Kustannuksista kunnallisen päiväkotitoiminnan osuus on noin 83 prosenttia. Kunnallisen päiväkotitoiminnan kustannukset ovat kasvaneet vuodesta 2011 vuoteen 2013 noin 13 prosenttia, kun kunnallisen perhepäivähoidon kustannukset ovat vastaavana aikana laskeneet noin 8 prosenttia. Alle 3-vuotiaan lapsen osalta keskimääräiset vuosikustannukset ovat koko- ja osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa arviolta 17 400 euroa. Keskimääräiset vuosikustannukset 3 vuotta täyttäneen lapsen osalta ovat kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa arviolta 11 100 euroa ja osa-aikaisessa 5 700 euroa. Kustannukset vaihtelevat kuntakohtaisesti.

Kunnan järjestämän leikkitoiminnan ja avoimen varhaiskasvatustoiminnan kustannukset eivät sisälly näihin kustannustietoihin. Leikkitoiminta ja avoin varhaiskasvatustoiminta ovat pääsääntöisesti maksuttomia.

Manner-Suomen kunnat ja kuntayhtymät ovat saaneet varhaiskasvatuksen asiakasmaksutuloina vuonna 2013 yhteensä noin 334 miljoonaa euroa. Maksutulot ovat kasvaneet vuodesta 2011 noin 6 prosenttia, mutta samaan aikaan myös kunnallisen varhaiskasvatuksen kustannukset ovat kasvaneet. Päiväkotitoiminnan ja perhepäivähoidon kustannuksista asiakasmaksutulojen kattama osuus oli vuonna 2013 noin 14 prosenttia.

2.2 Lainsäädäntö EU maissa ja muissa Pohjoismaissa

2.2.1 Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista Euroopan maissa

Tiedot perustuvat EU:n komission Eurydicen ja Eurostatin keräämään ja tuottamaan julkaisuun Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe 2014. Raportti sisältää tilastollista sekä laadullista tietoa eri maiden varhaiskasvatuksen järjestelmistä. Raportti kattaa 32 maata ja 37 koulutusjärjestelmää.

Raportin mukaan varhaiskasvatuspalveluiden edullisuus (affordability) on keskeinen palveluiden saatavuuteen liittyvä tekijä. Tämä koskee etenkin niitä lapsia, joilla on eniten palveluiden tarvetta, kuten usein esimerkiksi pienituloisten perheiden lapset. Tämän vuoksi enemmistö Euroopan maista tarjoaa lapsille vähintään yhden vuoden maksutonta varhaiskasvatusta ennen oppivelvollisuuden alkua. Noin puolessa Euroopan maista varhaiskasvatus on ilmaista 3 vuotta täyttäneille lapsille aina oppivelvollisuuden alkuun. Alle 3-vuotiaille järjestettävä toiminta on puolestaan pääosin maksullista ja maksut vaihtelevat huomattavasti maiden välillä.

Ilmaista varhaiskasvatusta tarjoavat esimerkiksi Belgia kaksi ja puoli-vuotiaille lapsille. Kolme vuotta täytettyään lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen Belgian ohella Espanjassa, Ranskassa, Luxemburgissa, Unkarissa, Portugalissa ja Isossa-Britanniassa. Maltalla oikeus ilmaiseen varhaiskasvatukseen on lapsilla, jotka ovat iältään kaksi vuotta ja yhdeksän kuukautta. Irlannissa puolestaan oikeus ilmaiseen varhaiskasvatukseen alkaa lasten ollessa kolme vuotta ja kaksi kuukautta. Joissakin maissa varhaiskasvatus on ilmaista, mutta lapsilla ei ole oikeutta paikkaan eikä paikkoja ole riittävästi. Näin on esimerkiksi Latviassa, Liettuassa ja Romaniassa.

Maksuttoman varhaiskasvatuksen kesto vaihtelee huomattavasti eri maissa. Useat maat tarjoavat ilmaista varhaiskasvatusta vain rajoitetun ajan. Esimerkiksi Ruotsissa, Irlannissa, Yhdistyneessä Kuningaskunnassa, osassa Sveitsin kantoneita ja osassa Itävallan osavaltioita ilmaista varhaiskasvatusta järjestetään alle 20 tuntia viikossa, kun taas esimerkiksi Tšekissä, Kreikassa, Italiassa, Latviassa, Liettuassa, Unkarissa, Romaniassa ja Sloveniassa ilmainen varhaiskasvatus on kokopäiväistä.

Yleisesti, kun varhaiskasvatus on maksutonta, ruokailusta peritään kuitenkin maksu. Raportin mukaan Suomi on ainoa maa, jossa ilmaiseen esiopetuksen sisältyy myös ateria.

Varhaiskasvatus on maksullista eikä siihen sisälly mitään maksutonta jaksoa Tanskassa, Norjassa, Islannissa, Virossa, Kroatiaassa, Sloveniassa, Turkissa ja suurimmassa osassa Saksan osavaltioita. Maissa voidaan kuitenkin myöntää helpotuksia maksuihin tai maksuvapautuksia esimerkiksi pienituloisille perheille. Maat saattavat myös myöntää verohelpotuksia, tukia tai vouchereita asiakasmaksujen kattamiseen. Perheen tulot otetaan huomioon maksuja alentavana tekijänä 25 Euroopan maassa. Joissain maissa vähävaraisten perheiden lapsille myönnetään

ilmaiset ateriat. Toiseksi yleisin kriteeri myöntää alennusta asiakasmaksuihin on lasten määrä. Joissain maissa myös lasten ikä vaikuttaa asiakasmaksun määrään. Silloin nuoremmista lapsista perittävä maksu on korkeampi, koska henkilöstömenot ovat suuremmat pienten lasten osalta. Maksujen määrittelyssä saatetaan ottaa huomioon myös alueelliset tekijät, jolloin alueella asuville myönnetään alennuksia maksuihin. Myös opiskelijoille tai yrittäjille myönnetään helppoja maksuihin.

Kaikissa Euroopan maissa perheille myönnetään taloudellista tukea, esimerkiksi lapsilisää, eikä tuki ole sidottu varhaiskasvatukseen osallistumiseen. Jotkut tuen muodot ovat kuitenkin sidottuja lapsen varhaiskasvatukseen osallistumiseen ja näin hallitukset pyrkivät edistämään lasten osallistumista varhaiskasvatukseen. Yleisin taloudellisen tuen muoto varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kattamiseen Euroopassa ovat verovähennykset, vaikkakin verovähennykset eivät hyödytä kaikkein pienituloisimpia perheitä. Norjassa, Saksassa, Itävallassa, Portugalissa, Slovakiassa, Englannissa ja Maltalla myönnetään verovähennyksiä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Myös Belgiassa, Ranskassa, Italiassa ja useimmissa Sveitsin kantoneissa myönnetään verohelpotuksia asiakasmaksuista varhaiskasvatuksesta, jota järjestetään ennen maksuttoman varhaiskasvatuksen alkamista. Joissain maissa verovähennyksiä saa vain kolme vuotta täyttäneiden lasten varhaiskasvatuksesta ja joissain maissa vähennyksiä myönnetään yksityisen tahon järjestämästä varhaiskasvatuksesta.

Raportin mukaan vain harvoissa maissa perheille maksetaan taloudellista tukea lapsen varhaiskasvatukseen osallistumiseksi. Tällaista tukea maksetaan Kreikassa, Ranskassa ja joissain Espanjan autonomisissa osissa. Suomessa maksettavaa yksityisen hoidon tukea voidaan pitää tällaisena tukena. Muutamassa Euroopan maassa perheille tarjotaan vouchereita varhaiskasvatuksen kustannusten kattamiseen.

Erityistä tukea tarvitsevat lapset otetaan maksuissa huomioon ja perheille myönnetään taloudellista tukea Belgiassa Flaamilaisella alueella, Bulgariassa, Slovakiassa, Unkarissa, Portugalissa ja Liechtensteinissa.

Useimmissa Euroopan maissa asiakasmaksuja säädelään ja säännökset koskevat julkista varhaiskasvatusta. Yksityisen tahon järjestämän varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja säädelään harvemmin.

Asiakasmaksut koskevat etenkin nuorempien lasten varhaiskasvatusta ja maksujen määräytyminen vaihtelee huomattavasti eri maissa. Yleisesti maksuille asetetaan enimmäismäärä. Joissain maissa maksun katto määräytyy joko osuutena varhaiskasvatuksen kustannuksista, osuutena vähimmäistulosta tai perheen tuloista. Esimerkiksi Virossa asiakasmaksu yhdestä lapsesta ei saa ylittää 20 prosenttia vähimmäispalkasta ja Unkarissa asiakasmaksu varhaiskasvatuksesta ja ruokailusta ei saa ylittää 25 prosenttia perheen jäsenen nettotuloista.

Kuukausimaksut päiväkotitoiminnassa alle kolmivuotiaiden lasten osalta ovat alhaisimmat Itä-Euroopan maissa. Esimerkiksi Latviassa, Liettuaassa ja Romaniassa varhaiskasvatus on ilmaista, mutta vanhemmat maksavat aterioista. Näissä maissa palveluita ei kuitenkaan ole saatavissa riittävästi.

Raportin mukaan Pohjoismaissa varhaiskasvatuspalveluiden saatavuus on turvattu ja asiakasmaksut ovat edullisia. Jo hyvin pienillä lapsilla, 6 kuukauden - 1 vuoden ikäisillä, on oikeus varhaiskasvatukseen Pohjoismaissa Islantia lukuun ottamatta. Islannissa lapset tulevat varhaiskasvatuksen piiriin pääsääntöisesti kaksivuotiaina.

Pienimpien lasten asiakasmaksut ovat korkeimpia maissa, joissa palvelut ovat pääosin yksityisen tahon tuottamia. Esimerkiksi Irlannissa ja Isossa-Britanniassa alle 3-vuotiaiden varhaiskasvatuspalveluita ei tueta julkisin varoin lukuun ottamatta kaikkein haavoittuvimmissa oloissa elävien perheiden lasten osalta. Kuukausimaksu alle 3-vuotiaan lapsen kokopäivähoidosta Englannissa voi olla 926 puntaa eli 1170 euroa.

Eurostatin tilastojen mukaan EU:n jäsenvaltioissa asiakasmaksut kattavat keskimäärin 14,4 prosenttia kolme vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien alle oppivelvollisuusikäisten lasten varhaiskasvatuksen kustannuksista. Joissain maissa, kuten Saksassa, Espanjassa, Kyproksella, Itävallassa, Puolassa, Sloveniassa ja Islannissa asiakasmaksujen osuus on yli 20 prosenttia kustannuksista. Vastaavasti asiakasmaksujen osuus on vähemmän kuin neljä prosenttia kustannuksista Belgiassa, Virossa, Irlannissa, Kroatiaassa, Latviassa, Luxemburgissa ja Romaniasa.

2.2.2 Asiakasmaksut Ruotsissa

Varhaiskasvatuksen kokonaisuutta koskevat säännökset ovat koululaissa (Skollag). Suomalaisista päiväkotitoimintaa vastaavasta toiminnasta käytetään termiä ”förskola” ja perhepäivähoidosta termiä ”pedagogisk omsorg”. Kun kuvataan varhaiskasvatusta yleisesti Ruotsissa, käytetään termiä ”förskoleverksamhet”.

Ruotsissa on vuodesta 2003 alkaen tarjottu 4—5-vuotiaille lapsille ilmaista varhaiskasvatusta 525 tunnin ajalta vuodessa eli 15 tuntia viikossa. Vuonna 2010 tämä sama oikeus ulotettiin myös 3-vuotiaisiin lapsiin. Muilta osin varhaiskasvatus on maksullista. Koululain 16 §:n mukaan kunta voi periä varhaiskasvatustoiminnasta maksun. Maksujen tulee olla kohtuulliset. Sen vuoden syksystä, kun lapsi täyttää kolme vuotta, maksua voi periä vain ajalta, joka ylittää 525 tuntia vuodessa, eli noin 3 tuntia päivässä lukuvuoden aikana. 525 tuntia vastaa noin neljäsosaa kokopäiväisestä paikasta. Lapselta, joka tarvitsee fyysisistä, psyykkisistä tai muista syistä erityistä tukea, peritään lapsen iästä riippumatta maksu vain ajalta, joka ylittää 15 tuntia viikossa.

Työttömien vanhempien tai perhevapailta olevien vanhempien 1 vuotta täyttäneille lapsille tulee tarjota varhaiskasvatusta vähintään 3 tuntia päivässä tai 15 tuntia viikossa. Tästä toiminnasta kunta voi periä maksun koululain 16 §:n mukaan.

Vuoden 2002 alusta otettiin käyttöön maksukatto. Tätä ennen kunnat saattoivat määritellä asiakasmaksut itsenäisesti. Maksimimaksun käyttö on kunnille vapaaehtoista, mutta jos kunta päättää ottaa maksukaton käyttöön, valtio myöntää kunnalle taloudellista tukea. Vuonna 2003 kaikissa Ruotsin kunnissa oli käytössä maksukatto ja maksukaton käyttöönotto tasoitti asiakasmaksujen eroja eri kuntien ja perheiden välillä huomattavasti. Maksujen ero perheiden kesken saattoi olla jopa 50 000 kruunua (noin 5 448 euroa) vuodessa. Maksukaton taustalla oli myös tavoite vähentää niin sanottuja marginaalivaikutuksia. Jos asiakasmaksu on riippuvainen perheen tuloista tai lapsen hoitoajasta, vanhempien tulojen lisääntyminen nostaa asiakasmaksua eikä siten kannusta työajan pidentämiseen. Perheiden tulotaso on kohonnut ja 62 prosentilla perheistä tulot ylittävät maksukatossa määritellyn 42 000 kruunun enimmäistulon.

Maksukatosta säädetään asetuksella (Förordning om statsbidrag till kommuner som tillämpar maxtaxa inom förskoleverksamhet och skolbarnsomsorg). Asetuksen mukaan kunta saa valtion tukea, jos maksu varhaiskasvatustoiminnasta on enintään 3 prosenttia kotitalouden tuloista kuukaudessa ensimmäisestä lapsesta. Ensimmäinen lapsi on asetuksella määritelty perheen nuorimmaksi lapseksi eli nuorimmasta lapsesta peritään aina korkein maksu. Toisesta lapsesta perittävä maksu saa olla korkeintaan 2 prosenttia kotitalouden tuloista ja kolmannen lapsen

maksu puolestaan enintään yhden prosentin tuloista. Korkein perittävä maksu, niin sanottu maksukatto, perustuu tulokattoon.

Vuodesta 2004 lähtien enimmäistulo, josta maksu määrätään, on ollut 42 000 kruunua kuukaudessa (noin 4 467 euroa). Vuoden 2015 heinäkuusta maksukatto sidottiin indeksiin, joten enimmäismaksun määrä nousee vuosittain. Heinäkuusta 2015 lähtien enimmäistulo on 42 890 kruunua (noin 4 562 euroa) ja maksukatto on nuorimmasta lapsesta 1 287 kruunua (noin 137 euroa), toisesta lapsesta maksu on korkeintaan 858 kruunua (noin 91 euroa) ja kolmannesta lapsesta 429 kruunua (noin 45 euroa). Neljänneistä ja sitä seuraavista lapsista ei peritä maksua lainkaan. Tuloina otetaan huomioon bruttotulot sekä muut veronalaiset tulot sekä elinkeinotoimintaan liittyvä ylijäämä tuloverolain mukaan tukivuoden aikana.

Kunnat, jotka soveltavat maksukattoa, eivät saa ylittää enimmäismaksua, mutta muilta osin kunnat voivat päättää maksuista. Kunnat voivat esimerkiksi päättää, että hoitoaika vaikuttaa maksuun ja soveltaa osa-aikamaksuja tai tuntimaksuja tai myöntää täysin maksutonta varhaiskasvatustoimintaa.

Vuonna 2012 tehdyn selvityksen mukaan lähes 60 prosenttia kunnista perii toiminnasta saman maksun hoitoajasta riippumatta. Noin neljäsosassa kunnista oli kaksi aikaväliä ja muutamassa kunnassa oli käytössä tuntimaksu. Yleisimmin maksu peritään 12 kuukaudelta. Yhdeksän kuntaa ilmoitti, että maksu peritään vain 11 kuukaudelta ja kahdessa kunnassa toiminta oli kokonaan maksutonta.

Maksuton varhaiskasvatus järjestetään pääsääntöisesti kunnan päättämänä ajankohtana, eivätkä vanhemmat voi valita lapsen osallistumisaikaa. Maksuttoman varhaiskasvatuksen toimintaajat ovat esimerkiksi joko 9—12 välisenä aikana viitenä päivänä viikossa tai 12—17 välisenä aikana kolmena päivänä viikossa.

Kunnat voivat myöntää alennuksia maksuihin, esimerkiksi työttömien tai perhevapailla olevien vanhempien lasten osalta tai jos lapsi sairauden vuoksi on poissa varhaiskasvatuksesta. Myös erityistä tukea tarvitseville lapsille voidaan myöntää alennuksia asiakasmaksuihin sen lisäksi, että he ovat oikeutettuja maksuttomaan 15 viikkotuntiin.

Koululain mukaan kunnan tulee tarjota työttömien ja perhevapailla olevien vanhempien lapsille varhaiskasvatusta 15 tuntia viikossa. Opetusministeriön alaisen viranomaisen Skolverketin selvityksen mukaan valtaosassa kunnista varhaiskasvatusta tarjotaan lain edellyttämä tuntimäärä eikä lapsilla ole mahdollisuutta osallistua toimintaan pitempään. Kuitenkin työttömien vanhempien lapset voivat osallistua varhaiskasvatukseen pitempään 44 kunnassa ja perhevapailla olevien vanhempien lapset puolestaan 30 kunnassa ja suunta on ollut kasvava. Näissä kunnissa lapset voivat osallistua toimintaan 20 tunnista aina kokopäiväiseen toimintaan.

Kunnan järjestämästä perhepäivähoidosta peritään samat maksut kuin päiväkotitoiminnasta. Myös hoitoajan vaikutus maksuun vastaa päiväkodeissa käytössä olevia käytäntöjä ja maksu peritään yleisesti 12 kuukaudelta.

Yksityisen toiminnan osuus varhaiskasvatuksessa on Ruotsissa lisääntynyt. Skolverketin selvityksen mukaan lokakuussa 2012 päiväkodeissa olevista lapsista lähes 20 prosenttia oli yksityisen toiminnan piirissä. Yksityisiä päiväkoteja oli 82 prosentissa kunnista ja yksityistä perhepäivähoitoa 39 prosentissa kunnista.

Säännökset maksukatosta koskevat myös yksityistä toimintaa. Maksujen määrittely voi kuitenkin poiketa vastaavista kunnan toiminnan maksuista lukuun ottamatta enimmäismaksua.

Suurimmassa osassa kunnista myös yksityisissä päiväkodeissa noudatetaan samoja maksujen määräytymisen periaatteita kuin kunnan toiminnassa.

2.2.3 Asiakasmaksut Norjassa

Norjassa varhaiskasvatuksesta säädetään laissa lastentarhoista (Lov om barnehager). Kunnan on tarjottava paikka lastentarhasta kaikille kunnassa asuville alle kouluikäisille lapsille. Norjan varhaiskasvatusjärjestelmässä ei ole erillistä esiopetusjaksoa vaan lapset ovat lastentarhassa ja aloittavat 6-vuotiaana koulun. Asiakasmaksujen osalta lain 15 §:ssä on valtuutussäännös siitä, että kuningas voi antaa tarkempia määräyksiä vanhempien maksuista, sisarusalennuksista ja enimmäismaksusta. Maksuista säädetään asetuksella (Forskrift om foreldrebetaling i barnehager).

Asetuksen 1 §:n mukaan enimmäismaksua ei saa asettaa enimmäismaksun rajaa korkeammaksi. Rajan asettaa vuosittain parlamentti talousarvion yhteydessä. Enimmäismaksu määritellään vähintään 41 tuntia viikossa järjestettävästä toiminnasta. Tämän lisäksi ruokailusta voidaan periä maksu. Useimmat yksiköt perivät ruokailusta maksun. Ruokailusta perittävä maksu oli keskimäärin 248 Norjan kruunua (noin 29 euroa) kuukaudessa vuonna 2014.

Asetuksen 2 §:n mukaan osa-aikaisesta paikasta tulee määritellä alhaisempi maksu kuin kokopäiväisestä vähintään 41 tuntia viikossa järjestettävästä toiminnasta. Asetuksen 3 §:ssä säädetään sisarusalennuksista. Toisen lapsen maksu on 30 prosenttia alhaisempi kuin enimmäismaksu ja kolmannen ja sitä seuraavien lasten maksut ovat 50 prosenttia enimmäismaksusta. Sisarusalennus tulee myöntää, vaikka lapset olisivat eri yksiköissä.

Asetuksen 4 §:ssä säädetään mahdollisuudesta joissain tapauksissa määrätä enimmäismaksua korkeampi maksu. Korkeamman maksun asettaminen voi tulla kysymykseen, jotta vältetään yksikön toiminnan laadun heikkeneminen tai yksikön taloudellisten vaikeuksien vuoksi. Näissä tapauksissa yksikön vanhempainneuvoston pitää hyväksyä maksun korotus.

Norjan nykyinen hallitus haluaa edistää pienituloisten perheiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen. Tämä nähdään yhtenä keinona vähentää lapsiköyhyyttä. Toukokuusta 2015 enimmäismaksu yhdestä lapsesta on enintään kuusi prosenttia kotitalouden tuloista, kuitenkin enintään 2 580 Norjan kruunua (noin 308 euroa) kuukaudessa. Hallitus rohkaisee kuntia asettamaan enimmäismaksun alemmaksi kuin kuuteen prosenttiin perheen tuloista. Kunnilla on oltava ohjeet pienituloisten perheiden maksujen alentamiseksi tai maksusta vapauttamiseksi.

Pienituloisten perheiden lasten osallistumisen edistämiseksi vuoden 2015 talousarviossa on lisäksi varattu määräraha, jolla mahdollistetaan alle 405 000 Norjan kruunun (48 496 euron) vuositulon perheiden 4-5-vuotiaille lapsille osallistuminen ilmaiseen varhaiskasvatukseen 20 tuntia viikossa. Tämä uudistus tuli voimaan 1.8.2015.

2.2.4 Asiakasmaksut Tanskassa

Päivähoidosta ja päivähoidosta perittävistä asiakasmaksuista säädetään päivähoitolaissa (Dagtilbudsloven) ja asetuksessa (Bekendtgørelse om dagtilbud).

Kaikilla lapsilla on oikeus päivähoitoon koulun alkamiseen asti. Oikeus koskee kaikkia 26 viikon ikäisiä eli noin 6,5 kuukautta vanhoja lapsia. Kunta vastaa toiminnasta ja sitä järjestetään päiväkodissa tai perhepäivähoidossa.

Tanskassa kunnan järjestämän päivähoitopaikan kustannukset rahoitetaan paikallisen viranomaisen myöntämällä taloudellisella tuella päivähoidon yksiköille sekä vanhempien maksamalla asiakasmaksulla. Päivähoitolain 32 §:n mukaan vanhempien maksuosuus saa olla korkeintaan 25 prosenttia yksikön käyttökustannuksista ja kunnan rahoitusosuus on puolestaan vähintään 75 prosenttia kustannuksista. Kunnan tuki maksetaan suoraan päivähoidon yksikölle, ei vanhemmille. Kunnan maksaman tuen taso määritellään vuosittain, mutta paikallisilla viranomaisilla on oikeus muuttaa tuen tasoa vuoden aikana.

Päivähoitomaksuihin myönnetään sisarusalennus, joka on 50 prosenttia ensimmäisen lapsen maksusta jokaisesta sisaruksesta. Pienituloisille perheille voidaan maksaa ylimääräistä taloudellista tukea asiakasmaksujen alentamiseksi. Yksinhuoltajat voivat saada ylimääräisen taloudellisen tuen korotettuna.

Lapsille, jotka tarvitsevat erityistä tukea psyykkisen tai fyysisen kehityksensä vuoksi tai joilla on sosiopedagogista tuen tarvetta ja he ovat tuen tarpeen vuoksi päivähoidossa, myönnetään taloudellista tukea hoidollisista syistä.

Yksityisessä päivähoidossa ei tarvitse noudattaa edellä mainittuja prosenttiosuuksia kustannusten kattamiseksi. Kunta voi myöntää taloudellista tukea käyttö- ja rakennuskustannuksiin yksityisille päivähoidon tuottajille. Tuki maksetaan tuottajalle, ei vanhemmille. Yksiköt määrittelevät itsenäisesti asiakasmaksut eikä enimmäismaksua ole säännelty.

2.3 Nykytilan arviointi

Samalla kun varhaiskasvatuksen ja päivähoitopalvelujen lainsäädännön valmistelu, hallinto ja ohjaus siirrettiin vuoden 2013 alusta sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön varhaiskasvatushoitolaikiin lisättiin asiakasmaksujen osalta uusi 13 §, jossa viitataan asiakasmaksulakiin ja sen nojalla annettuihin säännöksiin sellaisena kuin ne ovat voimassa tammikuun 1 päivänä 2013. Ratkaisu kuvastaa sen väliaikaisuutta ja tarvetta luoda erilliset varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja koskevat säädökset opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määräytymisen periaate kokoaikaisen päiväkotij- ja perhepäivähoidon kuukausimaksun osalta on edelleen toimiva. Maksut perustuvat perheen bruttotuloihin ja niissä otetaan huomioon perheen koko sekä lapsen varhaiskasvatukseen osallistumisaika. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävstä kuukausitulosta.

Asiakasmaksulaissa ei säädetä osapäiväisen tai osa-aikaisen hoitoajan maksun määräytymisestä yksityiskohtaisesti. Kunnan tulee periä päättäminsä perustein hoitoaikaan suhteutettua maksua, jos lapsi on osapäivähoidossa tai lapsen hoitoaika muutoin jatkuvasti päivittäin, viikoittain tai kuukausittain on säännönmukaista kokopäivähoidon hoitoaikaan merkittävästi lyhyempi. Asiakasmaksua alentavana tekijänä on lain mukaan otettava huomioon myös maksuton esiopetus. Osapäiväisen ja osa-aikaisen varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen määrittäminen kunkin kunnan päättämien perusteiden mukaan on johtanut kunnissa hyvin vaihtelevaan käytäntöön ja huomattaviin kuntakohtaisiin eroihin. Tässä suhteessa asiakkaat ovat eriarvoisessa asemassa eri puolilla Suomea.

Varhaiskasvatus ja sen vaihtoehtona maksettavat lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuki muodostavat kokonaisuuden. Pienten lasten tukien suuruus ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksut vaikuttavat perheen valintoihin. Lakisääteisten tukien ohella kunnat maksavat kunnallisia

lisiä, joilla ohjataan perheiden valintoja ja varhaiskasvatuksen käyttöä. Varhaiskasvatukseen osallistuminen vaihtelee perheiden tulotasosta riippuen. Parempituloisten perheiden lapset osallistuvat yleisemmin varhaiskasvatukseen kuin pienituloisten perheiden lapset.

Nykyistä maksujärjestelmää on arvosteltu siitä, ettei se kannusta työn tekoon. Kannustinongelma on etenkin pienituloisten perheiden kohdalla ja yksinhuoltajaperheissä. Järjestelmässä myös kohtuullisen pienillä tuloilla joutuu maksamaan ylintä perittävää maksua.

Yleisesti kannustinloukuilla tarkoitetaan sitä, että työn tekeminen ei ole houkuttelevaa. Kannustinloukku voi olla, joko tuloloukku, jolloin lisätyön tekemisestä ei ole mainittavaa taloudellista hyötyä, tai työttömyysloukku, jolloin työllistyminen ei taloudellisista syistä ole kannattavaa. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen muistion (Viitamäki, 2015) todetaan, että pienituloisilla lapsiperheillä työttömyysloukkuongelmat kärjistyvät ja taloudelliset kannustimet ottaa työtä vastaan ovat hyvin pienet. Pääosin tämä johtuu yleisen asumistuen lisääntymisestä lasten lukumäärän kasvaessa, mutta pienten lasten perheissä työnteon kannustavuutta heikentävät lisäksi päivähoitomaksut ja lasten kotihoidon tuki. Yhden lapsen yksinhuoltajan kannustimet ottaa työtä vastaan ovat hyvin pienet, ja taloudellisista syistä ansiotyöhön ei kannata hakeutua ellei kuukausipalkka ylitä 2 600 euroa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen ei tulisi muodostaa kynnystä työhön siirtymiselle tai osa-aikaisen työn tekemiselle. Varhaiskasvatus nähdään myös yhä enenevässä määrin lapsen oikeutena, johon kaikilla lapsilla tulisi olla yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua eivätkä maksut saisi muodostua kynnykseksi lasten osallistumiselle.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on säätää opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalalle varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja sääntelevä laki sekä edistää varhaiskasvatuksen saatavuutta maksuja alentamalla. Varhaiskasvatuslain 13 §:n viittaussäännöksellä sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksusäännöksiin turvattiin hallinnonalasiirron yhteydessä voimassa olleen asiakasmaksukäytännön jatkuvuus ilman lasten ja perheiden asemaan vaikuttavaa muutosta. Ehdotetulla lailla saatettaisiin varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen osalta hallinnonalasiirto loppuun ja luotaisiin opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle omat varhaiskasvatuksen asiakasmaksusäännökset. Samalla asiakasmaksulaissa olevat päivähoidon maksuja koskevat säännökset kumottaisiin.

Esityksessä ei muuteta nykyisen varhaiskasvatuksen maksujärjestelmän perusrakenteita. Maksut määräytyisivät edelleen perheen koon ja tulojen sekä lapsen sovitun varhaiskasvatusajan perusteella. Esityksellä pyritään myös vähentämään varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kannustinloukkuvaikutuksia etenkin yksinhuoltajien ja pienituloisimpien perheiden osalta.

3.2 Keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Laissa säädettäisiin kunnan järjestämässä päiväkotijärjestelmässä ja perhepäivähoidossa perittävistä asiakasmaksuista. Kunta voisi edelleen periä maksun myös esimerkiksi leikkitoiminnasta ja muista avoimista varhaiskasvatuspalveluista sekä tilapäisesti järjestettävästä varhaiskasvatuksesta. Esitys pohjautuu voimassa oleviin asiakasmaksulain ja -asetuksen asiakasmaksuja koskeviin säännöksiin.

Lasten varhaiskasvatuksen maksun määräytymisen perusteisiin ei esitettäisi muutoksia. Maksut määräytyisivät edelleen perheen tulojen ja koon sekä lapsen varhaiskasvatusajan mukaan. Maksut määrättäisiin edelleen toistaiseksi. Myös varhaiskasvatuksen maksun määräämisen perusteena huomioon otettavat tulot säilyisivät ennallaan.

Esityksessä ehdotetaan käytettäväksi kokopäiväisen tai osapäiväisen varhaiskasvatuksen sijaan termiä kokoaikainen tai osa-aikainen varhaiskasvatus. Kokoaikaisella varhaiskasvatuksella tarkoitettaisiin vähintään 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta. Vastaavasti osa-aikaisella varhaiskasvatuksella tarkoitettaisiin alle 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta.

Kuukausimaksu saisi esityksen mukaan olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta. Ylin varhaiskasvatuksesta perittävä kuukausimaksu olisi esityksen mukaan edelleen 290 euroa.

Tulorajoja on pienimpien eli kahden ja kolmen hengen perheiden osalta korotettu. Tämä vaikuttaa pienituloisten kahden ja kolmen hengen perheiden maksuja alentavasti ja parantaa työntöön kannustimia näiden perheiden osalta. Muutos helpottaa erityisesti pienituloisten yhden ja kahden lapsen yksihuoltajien varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja sekä parantaa yksinhuoltajien kannustimia ottaa työtä vastaan.

Varhaiskasvatuksen maksun määräämisen perusteena oleviin tuloihin ei esitetä muutoksia. Perheen tuloina otettaisiin edelleen huomioon lapsen, hänen vanhemman tai muun huoltajan sekä näiden kanssa yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Myöskään tuloihin, joita ei oteta maksun määrittelyssä huomioon, ei esitetä muutoksia.

Toisesta lapsesta perittävää maksua muutettaisiin siten, että maksu olisi aina enintään 90 prosenttia ensimmäisen lapsen kokoaikaisesta maksusta. Toisen lapsen enimmäismaksu olisi enintään 261 euroa kuukaudessa. Seuraavien lasten osalta maksu olisi edelleen 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta eli enintään 58 euroa kuukaudessa.

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksuun esitetään muutoksia. Mikäli lapsi olisi varhaiskasvatuksessa korkeintaan 20 tuntia viikossa, voisi kuukausimaksu olla enintään 60 prosenttia 5 §:n mukaan määräytyvän kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa vähintään 35 tuntia viikossa, voitaisiin kuukausimaksuna periä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu. Mikäli lapsi olisi varhaiskasvatuksessa enemmän kuin 20 tuntia, mutta alle 35 tuntia, kunnan perimä maksu on suhteutettava lapsen varhaiskasvatusaikaan. Kunnat voivat edelleen käyttää varhaiskasvatusaikaan suhteutettuja (esimerkiksi tuntiperusteisia) asiakasmaksuja enimmäismaksun rajoissa.

Maksutonta varhaiskasvatusta eli niin sanottua 0-maksuluokkaa koskeva sääntely säilyisi ennallaan. Alle 27 euron maksua ei perittäisi. 0-maksun poistaminen saattaisi vaikuttaa niin, että heikoimmassa taloudellisessa asemassa olevien perheiden lapset eivät osallistuisi varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuksen hallinnonalasiirron myötä varhaiskasvatuksen kustannukset kuuluvat jatkossa julkisten menojen hintaindeksissä opetus- ja kulttuuritoimeen ja varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen euromäärät sidottaisiin jatkossa opetustoimen hintaindeksiin. Tulorajat seurasivat edelleen yleistä ansiotasoindeksiä.

3.3 Vaihtoehtoiset toteuttamistavat

Hallitusohjelmassa edellytettiin selvitettäväksi 0-maksuluokan tarkoituksenmukaisuus. 0-maksuluokassa ovat perheet, joiden varhaiskasvatuksen asiakasmaksua ei peritä, koska maksu jäisi alle 26 euron voimassa olevien maksujen mukaan ja ne perheet, joiden tulot jäävät alle säädettyjen tulorajojen. Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen kuntakyselyn mukaan vuonna 2013 lapsia, joilta ei peritty asiakasmaksua, oli 16 prosenttia varhaiskasvatuksessa olevista lapsista.

Valmistelun kuluessa 0-maksun tarkoituksenmukaisuutta selvitettiin ja laskelmia tehtiin sekä siitä, että 0-maksu poistettaisiin kokonaan tai että 0-maksun alarajaa muutettaisiin. Kuntaliitosta saadun tiedon mukaan kunnissa mielipiteet 0-maksun poistamiseen jakaantuvat. Osa katsoo, että voisi olla hyvä, että kaikilta perittäisiin vähimmäismaksu. Tämä lisäisi palvelun arvostusta kuntien mielestä. Toisaalta osa kunnista taas katsoo, että vähimmäismaksun asettaminen kaikille ei ole tarkoituksenmukaista, koska siitä seuraisi tarve tehdä harkinnanvaraisia maksualennuksia ja vähimmäismaksu saattaisi lisätä toimeentulotuen tarvetta. Toimeentulotuki on kuitenkin viimesijainen taloudellinen tuki ja ensisijassa asiakasmaksuja tulisi kohtuullistaa. Maksuista suurempi osa saattaisi myös mennä perinnän kautta perittäviksi. Kuntien arvion mukaan harkinnanvaraisia maksualennuksia myönnetään nykyään noin 1–3 prosentissa maksupäätöksistä. Harkinnanvaraiset maksupäätökset aiheuttavat hallinnollista työtä. Vähimmäismaksun alentamisesta arvioitiin myös perinnästä aiheutuvia kuluja. Kovin alhaisen asiakasmaksun periminen ei ole taloudellisesti tarkoituksenmukaista johtuen laskun perimisestä aiheutuvista kuluista.

0-maksun muutoksista kuitenkin luovuttiin muun muassa sen vuoksi, että maksun alarajan laskemista ei pidetty taloudellisesti tarkoituksenmukaisena ja koska varhaiskasvatuksella on myönteisiä vaikutuksia etenkin kaikkein heikoimmassa asemassa oleville lapsille.

4 Esityksen vaikutukset

4.1 Taloudelliset vaikutukset

Maksujen muutoksien laskenta on toteutettu SISU-mikrosimulointimallilla. Aineistona mikrosimuloinnissa on käytetty Tilastokeskuksen tulonjakotilaston tulonjaon palveluaineistoa vuodelta 2013, Tilasto perustuu vuosittain kerättävään 25 000 henkilön otokseen. Perustiedot kerätään yhdistämällä kotitalouksilta haastatteleamalla kerättyjä tietoja ja rekisteritietoja. Pääosa kotitalouksien luokittelutiedoista sekä ne tulotiedot, joita ei ole saatu rekistereistä, on kerätty haastatteleamalla. Orosaineiston rajallisuuden vuoksi tulokset voivat olla osin epätarkkoja. Aineisto on kuitenkin tarkin saatavilla oleva.

Tulonjaon palveluaineistossa kuvataan kotitalouksien bruttotuloja, palkka-, yrittäjä- ja omaisuustuloja sekä kotitalouksien saamia ja maksamia tulonsiirtoja. Tietoa kerätään myös veloista, asumisesta, asumismenoista, päivähoitomaksuista ja muista kotitalouksien toimeentuloon vaikuttavista tekijöistä. Kotitalouksien ja henkilöiden tiedot kerätään haastatteleamalla ja hallinnollisista rekistereistä.

SISU-mikrosimulointimalli on kehitetty Tilastokeskuksessa yhteistyössä valtiovarainministeriön ja Kelan sekä muiden toimijoiden kanssa, ja sitä käytetään laskentavälineenä muun muassa vero- ja sosiaaliturvalainsäädännön valmistelussa, näiden järjestelmien budjetti- ja tulonjakovaikutusten arvioinnissa sekä tavoiteltujen vaikutusten toteutumisen seurannassa. Laskennassa on käytetty SISU-mallin mukaista elinkustannusindeksiin perustuvaa inflaatiokerrointa, jolloin palkat on korotettu vuoden 2017 tasoon.

Taloudelliset vaikutukset perheisiin

Hallituksen esityksessä kaksi- ja kolmihenkisten perheiden tulorajoja nostetaan. Tilastokeskuksen perheet –tilaston mukaan alle 7-vuotiaiden lasten yksinhuoltajaperheistä 76 prosentilla oli yksi alle 7-vuotias lapsi, ja 21 prosentilla oli kaksi alle 7-vuotiaasta lasta. Enemmistöllä, eli 97 prosentilla, varhaiskasvatusikäisten lasten yksinhuoltajista on yksi tai kaksi alle 7-vuotiaasta lasta. Kahden ja kolmen hengen perheiden tulorajojen nostaminen vähentää näin ollen erityisesti pienituloisten yksinhuoltajien asiakasmaksuja.

Hallituksen esitys alentaa kaksi- ja kolmihenkisten perheiden maksuja, kun tulorajoja, joista alkaen maksuja alkaa kertyä, korotetaan kaksihenkisillä perheillä noin 36 prosenttia ja kolmihenkisillä perheillä noin 11 prosenttia nykyisestä. Sekä kaksi- että kolmihenkisissä perheissä tuloraja olisi jatkossa 1915 euroa, kun se tällä hetkellä on 1403 euroa kaksihenkisissä perheissä ja 1730 euroa kolmihenkisissä perheissä. Tulorajan ylittävistä tuloista maksetaan varhaiskasvatuksesta perittävää maksua, ellei maksun suuruus jää alle 27 euron, jolloin maksua ei peritä. Tästä johtuen maksuja perittäisiin jatkossa niiltä kaksihenkisiltä perheiltä, joiden kuukausitulot olisivat vähintään 2 150 euroa ja niiltä kolmihenkisiltä perheiltä, joiden kuukausitulot olisivat vähintään 2 202 euroa.

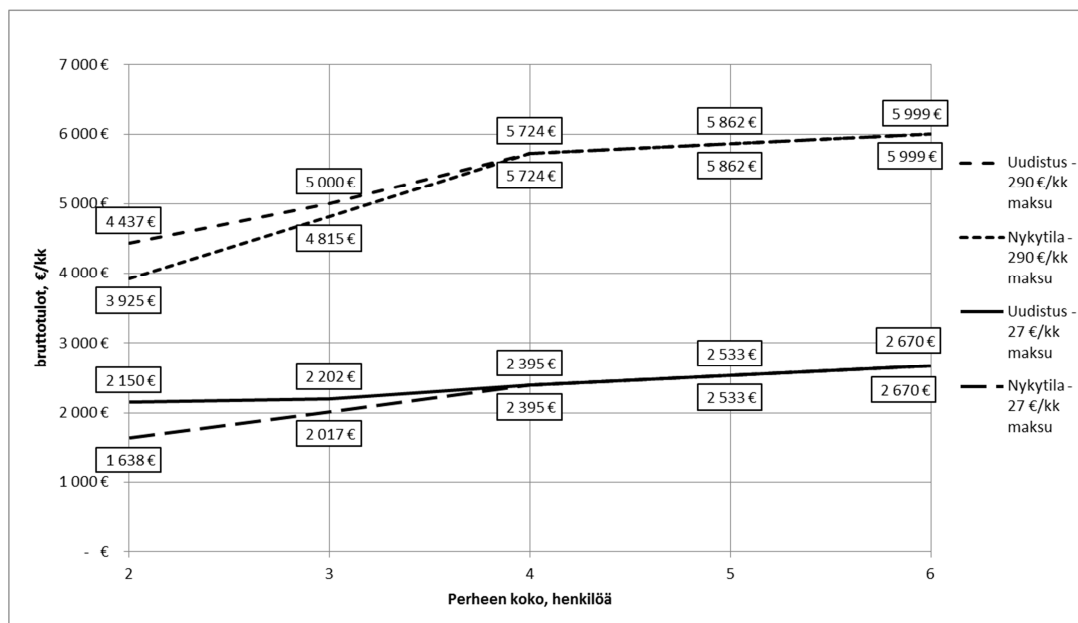
Taulukko 3: Hallituksen esityksen tulorajat ja maksuprosentit

Perheen koko, henkilöä	Tuloraja €/kk	Maksuprosentti
2	1915	11,5 %
3	1915	9,4 %
4	2053	7,9 %
5	2191	7,9 %
6	2328	7,9 %

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 138 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta. Tulorajat ja maksuprosentit eivät muutu nykyisestä tasosta kuin kaksi- ja kolmihenkisten perheiden tulorajojen osalta. Nelihenkisten ja sitä suurempien perheiden tulorajat ja maksuprosentit pysyvät ennallaan.

Asiakasmaksuja ei perittäisi jatkossakaan, mikäli maksu jäisi alle 27 euron ja myös nykyinen enimmäismaksu pysyisi ennallaan. Bruttotulot, jotka tosiasiaassa vaikuttavat asiakasmaksun suuruuteen, on kuvattu seuraavassa kuvaajassa.

Kuvaaja 2. Nykytilan ja hallituksen esityksen vertailu, perheen yhteenlasketut bruttotulot/kk, jotka vaikuttavat varhaiskasvatuksen asiakasmaksun suuruuteen

Uudistuksessa yhden huoltajan ja yhden lapsen perheillä asiakasmaksut laskevat noin 4 400 euron kuukausituloihin asti. Uudistuksen myötä kahden hengen perheiden tuloraja nousee, eikä asiakasmaksua peritä lainkaan kahden hengen perheen tulojen ollessa alle 2 150 euroa kuukaudessa. Nykyisin asiakasmaksua ei peritä kaksihenkisen perheen tulojen ollessa alle 1 638 euroa kuukaudessa. Euromääräisesti eniten maksut laskevat noin 2 000—2 140 euron kuukausitulolisilla kahden hengen perheillä, joilla asiakasmaksu pienenee noin 70—85 eurolla kuukaudessa. Kahden hengen perheillä, joiden kuukausitulot ovat 2 150—3 920 euroa, asiakasmaksu laskee 59 eurolla kuukaudessa.

Asiakasmaksut laskevat myös pienituloisilla kolmen hengen perheillä noin 5 000 euron kuukausituloihin asti. Uudistuksen myötä kolmen hengen perheiden tuloraja nousee, eikä asiakasmaksua peritä lainkaan 3-hengen perheen tulojen ollessa alle 2 202 euroa kuukaudessa. Nykyisin asiakasmaksua ei peritä 3-hengen perheen tulojen ollessa kuukaudessa alle 2 017 euroa. Eniten maksut laskevat 2 050—2 200 euron kuukausitulolisilla 3-hengen perheillä, joilla nuorimmasta lapsesta perittävä maksu laskee noin 30—40 euroa kuukaudessa.

Enimmäismaksu ei muutu nykyisestä tasosta kuin toisen lapsen enimmäismaksun osalta. Hallituksen esityksessä toisesta lapsesta maksettava varhaiskasvatuksen kuukausimaksu esitetään muutettavaksi niin, että maksu olisi aina enintään 90 prosenttia ensimmäisen lapsen kuukausimaksusta. Mikäli toisen lapsen kuukausimaksu jäisi alle 27 euron, kyseistä maksua ei perittäisi. Nykyisen lainsäädännön mukaan maksu on sama ensimmäisestä ja toisesta varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta lukuun ottamatta perheitä, joiden maksu ensimmäisestä lapsesta on tällä hetkellä yli 261 euroa, jolloin maksu on toisesta lapsesta aina 261 euroa. Muutoksen myötä toisen lapsen alennus kohdistuisi kaikkiin useampilapsisiin perheisiin. Esitys kohtelisi siten monilapsisia perheitä nykyistä tasapuolisemmin. Muutos pienentää kaikkien niiden perheiden kuukausimaksuja, joilla on vähintään kaksi lasta varhaiskasvatuksessa ja joiden var-

haiskasvatuksen kuukausimaksu ensimmäisestä lapsesta on 27—289 euroa. Perheen kolman-
nesta ja sitä useammasta lapsesta perittävä maksu olisi edelleen 20 prosenttia nuorimman lap-
sen maksusta.

Taulukko 4: Hallituksen esityksen enimmäis- ja vähimmäismaksu sekä sisarusten maksu

Enimmäismaksu 1. lapsesta (nuorin varhaiskasvatuksessa oleva lapsi)	290 € /kk
Enimmäismaksu 2. lapsesta	90% 1. lapsen maksusta
Enimmäismaksu 3. lapsesta	20% 1. lapsen maksusta
Pienin perittävä maksu	27 € /kk

Seuraavissa taulukoissa on kuvattu maksujen muutosten kokonaisvaikutuksia esimerkkiper-
heillä.

Perheessä 1 huoltaja, jonka bruttotulot ovat 2 200 €/kk

Perheen koko	1 aikuinen +1 lapsi	1 aikuinen +2 lasta	1 aikuinen +3 lasta
Nykyinen maksu (sis. indeksikorotus 1.8.2016)	92 €/kk	1. lapsi: 44 €/kk 2. lapsi: 44 €/kk yht: 88 €/kk	0 €/kk
Uusi maksu	33 €/kk	1. lapsi: 27 €/kk 2. lapsi: 0 €/kk yht: 27 €/kk	0 €/kk
Maksukorotus/-alennus	– 59 €/kk	– 61 €/kk	0 €/kk

Perheessä 1 huoltaja, jonka bruttotulot ovat 4 400 €/kk

Perheen koko	1 aikuinen +1 lapsi	1 aikuinen +2 lasta	1 aikuinen +3 lasta
Nykyinen maksu (sis. indeksikorotus 1.8.2016)	290 €/kk	1. lapsi: 251 €/kk 2. lapsi: 251 €/kk yht: 502 €/kk	1. lapsi: 185 €/kk 2. lapsi: 185 €/kk 3. lapsi: 37 €/kk yht: 407 €/kk
Uusi maksu	286 €/kk	1. lapsi: 234 €/kk 2. lapsi: 211 €/kk yht: 445 €/kk	1. lapsi: 185 €/kk 2. lapsi: 167 €/kk 3. lapsi: 37 €/kk yht: 389 €/kk
Maksukorotus/-alennus	-4 €/kk	-57 €/kk	-18 €/kk

Perheessä 2 huoltajaa, joiden yhteenlasketut bruttotulot ovat 2 200 €/kk

Perheen koko	2 vanhempaa + 1 lapsi	2 vanhempaa + 2 lasta (joista 2 varh.kasvatuksessa)	2 vanhempaa + 3 lasta (joista 3 varh.kasvatuksessa)	2 vanhempaa + 6 lasta (joista 3 varh.kasvatuksessa)
Nykyinen maksu (sis. indeksikorotus 1.8.2016)	44 €/kk	0 €/kk	0 €/kk	0 €/kk
Uusi maksu	27 €/kk	0 €/kk	0 €/kk	0 €/kk
Maksukorotus/-alennus	-17 €/kk	0 €/kk	0 €/kk	0 €/kk

Perheessä 2 huoltajaa, joiden yhteenlasketut bruttotulot ovat 4 400 €/kk

Perheen koko	2 vanhempaa + 1 lapsi	2 vanhempaa + 2 lasta (joista 2 varh.kasvatuksessa)	2 vanhempaa + 3 lasta (joista 3 varh.kasvatuksessa)	2 vanhempaa + 6 lasta (joista 3 varh.kasvatuksessa)
Nykyinen maksu (sis. indeksikorotus 1.8.2016)	251 €/kk	1. lapsi: 185 €/kk 2. lapsi: 185 €/kk yht: 370 €/kk	1. lapsi: 175 €/kk 2. lapsi: 175 €/kk 3. lapsi: 35 €/kk yht: 385 €/kk	1. lapsi: 142 €/kk 2. lapsi: 142 €/kk 3. lapsi: 28 €/kk yht: 312 €/kk
Uusi maksu	234 €/kk	1. lapsi: 185 €/kk 2. lapsi: 167 €/kk yht: 352 €/kk	1. lapsi: 175 €/kk 2. lapsi: 158 €/kk 3. lapsi: 35 €/kk yht: 368 €/kk	1. lapsi: 142 €/kk 2. lapsi: 128 €/kk 3. lapsi: 28 €/kk yht: 298 €/kk
Maksukorotus/-alennus	-17 €/kk	-18 €/kk	-17 €/kk	-14 €/kk

Perheessä 2 huoltajaa, joiden yhteenlasketut bruttotulot ovat 6 600 €/kk

Perheen koko	2 vanhempaa + 1 lapsi	2 vanhempaa + 2 lasta (joista 2 varh.kasvatuksessa)	2 vanhempaa + 3 lasta (joista 3 varh.kasvatuksessa)	2 vanhempaa + 6 lasta (joista 3 varh.kasvatuksessa)
Nykyinen maksu (sis. indeksikorotus 1.8.2016)	290 €/kk	1. lapsi: 290 €/kk 2. lapsi: 261 €/kk yht: 551 €/kk	1. lapsi: 290 €/kk 2. lapsi: 261 €/kk 3. lapsi: 58 €/kk yht: 609 €/kk	1. lapsi: 290 €/kk 2. lapsi: 261 €/kk 3. lapsi: 58 €/kk yht: 609 €/kk
Uusi maksu	290 €/kk	1. lapsi: 290 €/kk 2. lapsi: 261 €/kk yht: 551 €/kk	1. lapsi: 290 €/kk 2. lapsi: 261 €/kk 3. lapsi: 58 €/kk yht: 609 €/kk	1. lapsi: 290 €/kk 2. lapsi: 261 €/kk 3. lapsi: 58 €/kk yht: 609 €/kk
Maksukorotus/-alennus	0 €/kk	0 €/kk	0 €/kk	0 €/kk

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentaminen mahdollistaa erityisesti pienituloisten kaksi- ja kolmihenkisten perheiden muun kulutuksen kasvattamisen vastaavalla summalla ja näin helpottaa perheiden taloudellista tilannetta.

Kuten nykyisinkin, tuloarvoja ja enimmäismaksuja tarkistettaisiin jatkossa kahden vuoden välein. Ensimmäisen kerran tarkistus tulisi voimaan 1.8.2018. Nykyisessä lainsäädännössä varhaiskasvatuksen enimmäismaksut on tarkistettu sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksin mukaisesti. Koska varhaiskasvatus on siirretty vuoden 2013 alusta opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalalle, Tilastokeskus siirtää varhaiskasvatuksen sosiaalitoimesta opetustoimeen julkisten menojen hintaindeksissä. Tämän takia esitetään, että varhaiskasvatuksessa käytetään jatkossa sosiaali- terveystoimen hintaindeksin sijasta opetustoimen hintaindeksiä. Tulorajat tarkistetaan jatkossakin ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti. Näin ollen perheiden maksamat asiakasmaksut seuraavat jatkossakin kustannusten kehitystä ja palkkatason kehitystä.

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksun suuruus määritellään jatkossa tarkemmalla tasolla kuin nykyislainsäädännössä. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa korkeintaan 20 tuntia viikossa, kuukausimaksu olisi esityksen mukaan enintään 60 prosenttia kokoaikaisesta maksusta eli enintään 0—174 euroa riippuen perheen tuloista. Kokoaikaisen maksun voisi periä, jos lapsi on varhaiskasvatuksessa vähintään 35 tuntia viikossa. Yli 20- mutta alle 35-tuntisessa varhaiskasvatuksessa maksu suhteutettaisiin varhaiskasvatusaikaan. Muutos yhtenäistää perheiden maksamia maksuja maanlaajuisesti. Toki jatkossakin laki määrittelee vain enimmäismaksut, jolloin perheen maksu voi olla myös alempi, mikäli kunta päättää periä lainsäädännön enimmäismaksuja alhaisempia asiakasmaksuja.

Taulukko 5: Maksun suuruus koko- ja osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa

Varhaiskasvatuksen määrä viikossa	%-osuus kokoaikaisesta varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta
enintään 20 tuntia	60%
yli 20 tuntia, mutta vähemmän kuin 35 tuntia	suhteutettuna hoitoaikaan
vähintään 35 tuntia	100%

Taloudelliset vaikutukset yrityksiin

Varhaiskasvatus on kunnan järjestämää myös silloin, kun kunta ostaa palveluita yksityiseltä palvelun tuottajalta tai antaa palvelun käyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin. Asiakasmaksulain 12 §:n mukaan kunta järjestää palveluja ostopalveluna, palvelun käyttäjältä on perittävä samat maksut ja korvaukset kuin kunnan itse järjestämistä vastaavista palveluista. Jos palveluja järjestetään palvelusetelillä, palvelun käyttäjältä ei peritä asiakasmaksua. Kuntaliiton selvityksen mukaan 38 kunnassa oli palveluseteli käytössä vuonna 2014 ja lisäksi 24 kuntaa suunnitteli sen käyttöönottoa. Yksityisen hoidon tuella hoidettuja lapsia oli vuonna 2013 noin 17 440. Kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alennus saattaa aiheuttaa muutoksia kunnan myöntämien palveluseleitten suuruuteen tai yksityisen hoidon tuen kunnallisen lisän määrään. Maksujen alennukset saattavat osaltaan vähentää yksityisten palvelun tuottajien maksutuloja, jos tuottajat vastaavasti alentavat asiakasmaksujaan. Yksityiset varhaiskasvatuksen järjestäjät päättävät itse toiminnasta perimänsä maksut.

Taloudelliset vaikutukset julkiseen talouteen ja kansantalouteen

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksutulot vuonna 2013 olivat kunnilla ja kuntayhtymillä yhteensä noin 334 miljoonaa euroa. Muutoksien johdosta varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen arvioidaan vuositason pienenevän 9 miljoonalla eurolla. Yksittäisen kunnan maksutuottojen aleneminen riippuu varhaiskasvatuspalveluja käyttävien perheiden tulotasosta. Kuten nykyisinkin, kunnat voivat päättää periä lain määrittämiä enimmäismaksuja alempia maksuja. Kuntien maksutuottojen alenemisella ei ole vaikutusta valtionosuuksiin, sillä asiakasmaksuja ei huomioida kunnan peruspalvelujen laskennallisia kustannuksia vähentävänä tekijänä. Jotta kuntatalous ei heikkenisi, hallitus päätti budjettiriihen yhteydessä nostaa kiinteistöverotusta.

Hallituksen esityksessä (80/2015 vp) koskien subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden muutosta on arvioitu, että subjektiivisen varhaiskasvatusoikeuden muutoksen rajausta vaikuttaa maksukertymään enintään 1—2 prosenttia. Niiden perheiden, joiden lasten varhaiskasvatusoikeutta rajataan 20 tuntiin, tulotasosta ei ole saatavissa tietoa. Tämän vuoksi ei ole mahdollista tehdä tarkempia arvioita maksukertymän muutoksesta tästä johtuen. Toisaalta aiempaa täsmällisempi määrittely osa- ja kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksuista tuntimäärineen lisännee maksukertymää jonkin verran. Koska tilastotietoja ei ole saatavilla edellä mainituista asioista ja näiden vaikutusten arvioidaan olevan erisuuntaiset varhaiskasvatuksen maksukertymään, näitä ei ole erikseen huomioitu taloudellisten vaikutusten laskennassa.

Kahden vuoden välein toistuvien tuloarajojen ja enimmäismaksujen tarkistusten taloudelliset vaikutukset kuntien talouteen riippuvat ansiotasoindeksin muutoksesta sekä opetustoimen hintaindeksin muutoksesta. Näiden taloudelliset vaikutukset arvioidaan tarkistusten yhteydessä.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain yhteydessä on selvitetty kannustinloukkuja, jotka koskevat lähinnä pienituloisia yksinhuoltajaperheitä. Yleisesti kannustinloukuilla tarkoitetaan sitä, että työn tekeminen ei ole houkuttelevaa. Kannustinloukku voi olla joko tuloloukku, jolloin lisätyön tekemisestä ei ole mainittavaa taloudellista hyötyä, tai työttömyysloukku, jolloin työllistyminen ei taloudellisista syistä ole kannattavaa. Usein tulkitaan, että työttömyysloukku on kyseessä, jos työllistymisveroaste ylittää 70—80%. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen muistion (Viitamäki, 2015) mukaan pienituloisilla lapsiperheillä työttömyysloukkuongelmat kärjistyvät ja taloudelliset kannustimet ottaa työtä vastaan ovat hyvin pienet, eikä esimerkiksi yksinhuoltajien kannata taloudellisista syistä hakeutua ansiotöihin, ellei kuukausipalkka ylitä 2 600 euroa. Muistiossa todetaan, että pääosin tämä johtuu yleisen asumistuen lisääntymisestä lasten lukumäärän kasvaessa, mutta pienten lasten perheissä työnteon kannustavuutta heikentävät lisäksi päivähoitomaksut ja lasten kotihoidon tuki. Hallituksen esityksellä pyritään vähentämään varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kannustinloukkuvaikutuksia etenkin yksinhuoltajien ja pienituloisimpien 3-henkisten perheiden osalta. Tämän seurauksena varhaiskasvatuksen kysyntä voi kasvaa jonkin verran nykyisestä.

4.2 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esitys ei vaikuttaisi kunnan varhaiskasvatuksen järjestämisvelvollisuuteen. Kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta voitaisiin edelleen periä maksu palvelun käyttäjältä, ja laissa säädettäisiin varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua päiväkotij- ja perhepäivähoidosta määrättävästä maksusta.

Tuloarajojen ja toisesta lapsesta perittävän maksun muutoksesta on tiedotettava palvelun käyttäjille. Kunnat joutuvat myös uusimaan kuntien internetsivuilla olevat tiedotteensa varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista. Myös maksujärjestelmiä koskevat ohjelmistot tulee päivittää maksujen tuloarajojen sekä toisesta lapsesta perittävän maksun muutoksen vuoksi.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätökset tehdään kunnissa yleensä toimintavuoden alussa eli elokuun alussa. Asiakasmaksupäätökset tehdään toistaiseksi toimintavuodeksi kerrallaan. Päätöksiä voidaan tarkistaa, jos esimerkiksi perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut tai kun on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet. Esitetyt muutokset asiakasmaksuihin tulisivat voimaan ensimmäinen maaliskuuta 2017 lähtien. Kuntien tulisi tällöin tarkistaa asiakasmaksupäätökset ja tehdä tarpeen mukaan uudet päätökset niille perheille, joiden maksuihin tulisi muutoksia.

Esitys ei vaikuta valtion ja kuntien väliseen varhaiskasvatuksen rahoitukseen. Varhaiskasvatuksen rahoitukseen sovelletaan lakia kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta eikä esityksellä ole vaikutuksia valtionosuusjärjestelmään. Kunnallisista palveluista perittävät maksut jäävät kokonaan kuntasektorin tuloksi eikä niillä ole vaikutusta kuntien saamiin valtionosuuksiin.

4.3 Vaikutukset yritysten toimintaan

Esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia yritysten toimintaan. Varhaiskasvatusta voidaan järjestää yksityisen palvelun tuottajan toimesta. Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lasten päivähoitoa, jonka yksityinen yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Vuonna 2013 varhaiskasvatuksessa olleista lapsista oli 92 prosenttia kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa

päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Kunnan järjestämän varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alennus saattaa aiheuttaa muutoksia kunnan myöntämien palveluseleitten suuruuteen tai yksityisen hoidon tuen kunnallisen lisän määrään.

4.4 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Varhaiskasvatus on keskeinen lasten ja perheiden palvelu, jolla edistetään lasten hyvinvointia ja oppimista sekä mahdollistetaan lasten vanhemmille perheen ja työn yhteensovittaminen. Laadukas varhaiskasvatus tukee lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia sekä ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksella on myös suuri merkitys lapsen vertaissuhteiden muodostumiselle ja ylläpitämiselle sekä sosiaalisten taitojen kehittymiselle. Varhaiskasvatus tukee maahanmuuttajataustaisten lasten kotoutumista.

Euroopan komission varhaiskasvatusta koskevassa tiedonannossa (17.2.2011) korostetaan varhaiskasvatuksen merkitystä elinikäisen oppimisen perustana ja yhteiskunnalle taloudellisesti kestävästä investoinnista. Varhaiskasvatuksella voidaan pienentää muun muassa koulunkäynnin keskeyttämisriskiä ja sillä on vaikutuksia, joita ei ole mahdollista saada aikaan myöhemmin toteutettavilla toimenpiteillä. Varhaiskasvatus on erityisen hyödyllistä kaikista haavoittuvimmissa oloissa eläville lapsille.

EU:n komissio on antanut jäsenmaille lapsia koskevan suosituksen Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre (2013/112/EU, 20.2.2013). Komission suosituksen mukaan onnistuneimmiksi strategioiksi lasten huono-osaisuuteen puuttumisessa ovat osoittautuneet ne, joiden perustana on kaikkien lasten hyvinvoinnin parantaminen, kun samalla otetaan huomioon erityisen heikossa tilanteessa olevat lapset. Suosituksessa painotetaan laadukkaiden ja kohtuuhintaisten palvelujen saatavuutta lasten mahdollisuuksien lisäämiseksi ja heidän kehityksensä tukemiseksi. Suosituksessa kehoitetaan parantamaan kohtuuhintaisten varhaiskasvatustalvelujen saatavuutta lasten eriarvoisuuden vähentämiseksi.

Varhaiskasvatustilain mukaan jokaisella lapsella on ollut oikeus kokoaikaiseen varhaiskasvatukseen vanhempien vanhempainrahakauden päätyttyä siihen saakka kunnes lapsi on siirtynyt oppivelvollisena perusopetukseen. Lapsen oikeus varhaiskasvatukseen rajattiin 20 tuntiin viikossa 1.8.2016 voimaan tulleella varhaiskasvatustilain muutoksella (108/2016). Lapsella on kuitenkin oikeus kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen, mikäli lapsen vanhemmat tai muut huoltajat työskentelevät kokoaikaisesti taikka päätoimisesti opiskelevat, toimivat yrittäjänä tai ovat omassa työssä taikka jos se on tarpeen lapsen kehityksen, tuen tarpeen tai perheen olosuhteiden takia taikka se on muutoin lapsen edun mukaista. Lapsella on oikeus tarpeen mukaan 20 tuntia laajempaan varhaiskasvatukseen vanhemman tai muun huoltajan osa-aikatyön, väliaikaisten työskentelyjaksojen, työmarkkinatoimenpiteiden, kuntoutuksen ja muiden vastaavien syiden vuoksi. Jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät lapsen hoidon järjestämiseksi valitse kunnan järjestämää päivähoitopaikkaa, on lapsen muulla tavalla tapahtuvan hoidon järjestämiseksi oikeus lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain mukaiseen tukeen. Riippuu perheen valinnoista osallistuuko lapsi kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen.

Esityksellä on pyritty muuttamaan asiakasmaksuja niin, että pienituloisten kahden ja kolmen hengen perheiden maksuja on alennettu. Näin näiden perheiden lasten osallistumista varhaiskasvatukseen voitaisiin edistää ja vastaavasti vanhempien työssäkäyntiä kannustaa.

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen muistion (Viitamäki, 2015) mukaan pienituloisilla lapsiperheillä työttömyysloukkuongelmat kärjistyvät ja taloudelliset kannustimet ottaa työtä vastaan ovat hyvin pienet, eikä yksinhuoltajien kannata taloudellisista syistä hakeutua ansio-

töihin, ellei kuukausipalkka ylitä 2 600 euroa. Esityksellä pyritään vähentämään varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen kannustinloukkuvaikutuksia erityisesti pienituloisten yksinhuoltajien osalta, mutta myös pienituloisten 3-hengen perheiden osalta. Yksinhuoltajat ovat pääosin naisia ja siten esityksellä voi olla myönteisiä vaikutuksia erityisesti pienituloisten naisten asemaan ja työllistymiseen. Esityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia varhaiskasvatuksen henkilöstön asemaan varhaiskasvatuksessa.

4.5 Vaikutukset lapsiin ja lapsiperheisiin

Varhaiskasvatus edistää lasten myönteistä kehitystä ja oppimista ja se on myös todettu olevan hyvin kustannustehokas lapsiperheiden palvelu. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut vaikuttavat palvelun käyttöön ja maksuilla voidaan myös ohjata perheiden valintoja. Varhaiskasvatuspalveluiden edullisuus on keskeinen palveluiden saatavuuteen liittyvä tekijä. Etenkin pienituloisten perheiden lasten ja haavoittuvassa elämäntilanteessa elävien lasten osalta varhaiskasvatuksen maksut vaikuttavat varhaiskasvatuksen osallistumiseen ja korkeat maksut saattavat muodostua esteeksi varhaiskasvatukseen osallistumiselle.

Monissa maissa maksupolitiikalla pyritään edistämään lasten varhaiskasvatukseen osallistumista. Esimerkiksi enemmistö Euroopan maista tarjoaa lapsille vähintään yhden vuoden maksutonta varhaiskasvatusta ennen oppivelvollisuuden alkua ja noin puolessa Euroopan maista varhaiskasvatus on maksutonta 3 vuotta täyttäneille lapsille aina oppivelvollisuuden alkuun.

Nykyisessä maksujärjestelmässä jo kohtuullisen pienituloinen perhe on joutunut maksamaan ylintä maksua ja toisaalta hyvätuloisten perheiden maksut eivät ole enää nousseet esimerkiksi neljän hengen perheessä, kun perheen bruttokuukausitulot ovat olleet yhteensä 5724 euroa. Varhaiskasvatukseen osallistuminen vaihtelee perheiden tulotasosta riippuen. Parempituloisten perheiden lapset osallistuvat yleisemmin varhaiskasvatukseen kuin pienituloisten perheiden lapset.

Maksujärjestelmässä käytettyjen tulorajojen tarkistamisella kahden ja kolmen hengen perheiden osalta pyritään kannustamaan perheitä työllistymään ja lisäämään pienituloisten perheiden mahdollisuuksia käyttää varhaiskasvatuspalveluita. Muutos lisäisi lasten välistä tasa-arvoa. Uudistuksessa myös säilytetään maksuton varhaiskasvatus pienituloisimmille perheille. Varhaiskasvatus olisi edelleen maksutonta niiden perheiden osalta, joiden tulot jäävät esitettyjen tulorajojen alle ja niiden perheiden osalta, joiden lapsikohtainen maksu olisi alle 27 euroa. Pienituloisten 2- ja 3-hengen perheiden asiakasmaksut laskevat jonkin verran tulorajojen nostamisen myötä, jolloin esitys helpottaa erityisesti yhden ja kahden lapsen yksinhuoltajien maksuja. Esimerkiksi perheessä, jossa on yksi huoltaja ja yksi tai kaksi lasta varhaiskasvatuksessa ja jonka bruttotulot kuukaudessa ovat 2 200 euroa, asiakasmaksut laskisivat 59 – 61 euroa kuukaudessa.

Uudistuksen taloudellisia vaikutuksia lapsiin ja lapsiperheisiin on käsitelty edellä esityksen taloudellisia vaikutuksia koskevassa kappaleessa 4.1.

5 Asian valmistelu

5.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Esitys on valmisteltu opetus- ja kulttuuriministeriössä virkatyönä yhteistyössä valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, Tilastokeskuksen ja Kansaneläkelaitoksen kanssa. Esitys perustuu hallituksen keväällä 2016 eduskunnalle antamaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosi-

aali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (HE 60/2016 vp). Vuoden 2017 valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä hallitus päätti luopua hallitusohjelman mukaisesta varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen korottamisesta ja HE 60/2016 peruutettiin hallituksen kirjelmällä 8.9.2016. Tässä hallituksen esityksessä on huomioitu HE 60/2016 vp sisältämät maksujen alennukset, mutta maksujen korotuksista on luovuttu.

Esitystä on käsitelty kuntalain (410/2015) 13 §:n mukaisesti kuntatalouden ja – hallinnon neuvottelukunnassa.

5.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Edellä mainittu hallituksen esitysluonnos (HE 60/2016) lähetettiin lausunnonle 72 taholle tammikuun 20 päivänä 2016. Lisäksi hallituksen esitysluonnos laitettiin opetus- ja kulttuuri- ministeriön internet-sivuille, jotta kaikilla oli halutessaan mahdollisuus antaa lausuntonsa.

Lausuntoja saatiin yhteensä 59 seuraavilta tahoilta: eduskunnan apulaisoikeusasiamies, oikeus- uskansleri, oikeusministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, valtio- varainministeriö, Etelä-Suomen aluehallintovirasto, Itä-Suomen aluehallintovirasto, Lapin aluehallintovirasto, Lounais-Suomen aluehallintovirasto, Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallinto- virasto, Pohjois-Suomen aluehallintovirasto, Opetushallitus, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Lapsiasiavaltuutettu, Tasa-arvovaltuutettu, Tasa-arvoasian neuvottelukunta (TANE), Roma- niasian neuvottelukunta RONK, Valtakunnallinen vammaisneuvosto VANE, Kristillisdemo- kraattien eduskuntaryhmä, Perussuomalaisen eduskuntaryhmä, Sosiaalidemokraattinen edus- kuntaryhmä, Svenska riksdagsgruppen, Vasemmiston eduskuntaryhmä, Vihreä eduskunta- ryhmä, Espoo, Helsinki, Inari, Joensuu, Jyväskylä, Kajaani, Kuopio, Mikkeli, Muonio, Oulu, Tampere, Turku, Vaasa, Vantaa, Jyväskylän yliopisto, Akava ry, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Elinkeinoelämän keskusliitto ry, KT Kuntatyönantajat, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Yrittäjät ry, Julkisten ja hyvinvoin- tialojen liitto JHL, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry, Sosiaalialan korkeakoulutettujen am- mattijärjestö Talentia, Sosiaali- ja terveysalan ammattijärjestö TEHY, Suomen lähi- ja pe- rushoitajaliitto SuPer, Kirkkohallitus, Lastensuojelun Keskusliitto ry, Mannerheimin Lasten- suojeluliitto ry, SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry, Suomen vanhempainliitto ry, Näkö- vammaisten liitto ry sekä 1 yksityishenkilö.

Lausunnot olivat keskenään hyvin erilaisia. Lausunnoissa pidettiin yleisesti hyvänä sitä, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista säädettäisiin uudessa varhaiskasvatuksen asiakasmaksu- ja koskevassa laissa eikä enää osana sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulainsäädäntöä. Hyvänä pidettiin myös sitä, että maksut määräytyisivät edelleen perheen koon ja tulojen sekä lapsen varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella.

Erityisen hyvänä lausunnoissa nähtiin se, että hallituksen esitysluonnoksessa on säilytetty maksutonta varhaiskasvatusta koskeva sääntely ennallaan eli niin kutsuttu 0-maksuluokka. 0- maksuluokka mahdollistaa sen, että kaikkein pienituloisimpien perheiden lapset voivat osallis- tua varhaiskasvatukseen.

Esitettyä sisaralennuksen muutosta niin, että toisen lapsen maksu olisi aina enintään 90 pro- senttia ensimmäisen lapsen maksusta, pidettiin pääsääntöisesti hyvänä. Tosin esimerkiksi Kuntaliitto totesi lausunnossaan, että sisaralennuksesta tulisi luopua kokonaan ja Kunta- työnantajat totesi, että kolmannesta lapsesta ja sitä seuraavista lapsista määrättävän maksun prosenttiosuus (20 prosenttia) on aivan liian alhainen. Joissain lausunnoissa puolestaan esitet- tiin, että sisarusalennuksen tulisi olla vielä suurempi.

Myönteisenä lausunnoissa pidettiin myös sitä, että esitys alentaisi pienituloisten kahden ja kolmen hengen perheiden ja pienituloisten yksinhuoltajien maksuja. Sen sijaan monissa lausunnoissa enimmäismaksujen korotuksia pidettiin kohtuuttomina.

Koska tähän hallituksen esitykseen sisällytettiin lausunnoissa esitetyt myönteiset seikat, mutta maksujen korotuksista luovuttiin, ei hallituksen esitysluonnosta enää katsottu tarpeelliseksi lähettää uudelle lausuntokierrokselle.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista

1 §. Lain soveltamisala. Opetus- ja kulttuuritoimen hallinnonalalla ei ole omaa lainsäädäntöä koskien maksujen perimistä. Varhaiskasvatus on kuitenkin pääsääntöisesti maksullista, minkä vuoksi maksuista on tarpeen säätää lailla. Lakia sovellettaisiin kunnan järjestämään varhaiskasvatukseen. Maksun suuruutta säännellään lailla silloin, jos varhaiskasvatus järjestetään päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta tai kunnan tilapäisesti järjestämästä varhaiskasvatuksesta voidaan periä kunnan päättämä maksu. Lain tarkoittamaa muuta kunnan järjestämää varhaiskasvatusta on niin kutsuttu avoin varhaiskasvatus, esimerkiksi leikki- tai kerhotoiminta, jota voidaan järjestää myös päiväkodeissa tai muussa soveltuvassa tilassa.

Laki ei koskisi yksityisesti järjestettävää varhaiskasvatusta. Mikäli kunta järjestää varhaiskasvatuksen ostopalveluna ostamalla lapsen tarvitseman varhaiskasvatuksen yksityiseltä palvelun tuottajalta, peritään varhaiskasvatuksesta tämän lain mukaan määräytyvä maksu. Muussa tapauksessa yksityinen palveluntuottaja määrittelee itse järjestämänsä varhaiskasvatuksen hinnan ja palvelun tuottaja saa toimintaan Kansaneläkelaitoksen myöntämän yksityisen hoidon tuen. Mikäli kunta järjestäisi varhaiskasvatusta antamalla asiakkaalle lakiesityksen 15 §:ssä tarkoitetun palvelusetelin, päättää palvelun tuottaja itse varhaiskasvatuksesta perittävän hinnan. Tällöin asiakkaan maksettavaksi jää palvelun tuottajan päättämän hinnan ja palvelusetelin arvon välinen erotus. Laki ei myöskään koske perusopetuslain (628/1998) tarkoittamaa esiopetusta, koska esiopetus on maksutonta.

2 §. Määritelmät. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi laissa käytetyistä määritelmistä. Palvelun käyttäjällä tarkoitettaisiin varhaiskasvatuksessa olevaa lasta sekä lapsen ohella hänen kanssaan yhteistaloudessa eläviä vanhempia tai muita huoltajia. Perheellä tarkoitetaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliiton omaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia. Kunnan järjestämällä varhaiskasvatuksella tarkoitettaisiin varhaiskasvatuslain 10 §:ssä säädetyillä tavoilla järjestettyä varhaiskasvatusta. Kunta voi järjestää varhaiskasvatusta itse, yhdessä muiden kuntien kanssa, olemalla jäsenenä toimintaa hoitavassa kuntayhtymässä, hankkimalla palveluja yksityiseltä tai julkiselta palvelujen tuottajalta tai antamalla palvelunkäyttäjälle sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) mukaisen palvelusetelin. Toimintavuodella tarkoitettaisiin kunkin vuoden elokuun alusta alkavaa ja seuraavan vuoden heinäkuun loppuun asti kestävää ajanjaksoa. Kokoaikaisella varhaiskasvatuksella tarkoitettaisiin vähintään 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta. Vastaavasti osa-aikaisella varhaiskasvatuksella tarkoitettaisiin alle 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta.

Käsitteet vastaavat pääosin voimassa olevaa lainsäädäntöä. Palvelun käyttäjän ja perheen määritelmät ovat tällä hetkellä asiakasmaksuasetuksen 2 §:ssä. Kokopäiväisestä ja osapäiväisestä varhaiskasvatuksesta säädetään voimassa olevan lasten päivähoidosta annetun asetuksen 4 §:ssä. Asetuksen 4 §:n mukaan osapäivähoidossa lapsen hoitoaika saa jatkua enintään 5 tunnin ajan päivässä. Kokopäivähoidossa lapsen hoitoaika saa yleensä jatkua enintään 10 tuntia vuorokaudessa. Asetuksen säännös hoidon rajaamisesta pääsääntöisesti enintään 10 tuntiin vuorokaudessa on tarkoitettu suojaamaan lasta liian pitkiltä hoitopäiviltä eikä sitä varsinaisesti ole tarkoitettu käytettäväksi hoidosta perittävän maksun perusteena. Esityksessä ehdotetaan käytettäväksi kokopäiväisen tai osapäiväisen varhaiskasvatuksen sijaan termiä kokoaikainen tai

osa-aikainen varhaiskasvatus. Varhaiskasvatuslain 11 a §:n mukaan lapsella on oikeus saada varhaiskasvatusta vähintään 20 tuntia viikossa. Laissa ei määritellä, kuinka nuo 20 tuntia tulee käyttää. On mahdollista, että lapsi on varhaiskasvatuksessa päivittäin neljän tunnin ajan, mutta on myös mahdollista jakaa tuntimäärä esimerkiksi kolmelle tai neljälle päivälle viikossa. Käyttämällä termejä kokoaikainen ja osa-aikainen voidaan varhaiskasvatusta järjestettäessä vastata paremmin perheiden tarpeisiin. Muilta osin käsitteiden määrittelemisen pykälässä esitetyllä tavalla vastaa voimassa olevia säännöksiä eikä muuta toimintakäytäntöä. Vuorohoidossa lapsen aika varhaiskasvatuksessa voi ylittää kymmenen tuntia vuorokaudessa, mutta maksuna ei kuitenkaan voida periä kokopäiväisestä varhaiskasvatuksesta säädettyä määrää enempää. Vuorohoidossa lapsen varhaiskasvatusaika voi myös vaihdella esimerkiksi niin, että joinain viikkoina aika ylittää 20 tuntia ja joinain vastaavasti alittaa 20 tuntia.

3 §. Maksun enimmäismäärä. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi maksun enimmäismäärästä. Kokoaikaisen ja osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksusta sekä sisaruksilta perittävien maksujen määräytymisestä ehdotetaan säädettäväksi lain 5—8 §:ssä. Näissä tapauksissa laissa ehdotetaan säädettäväksi varhaiskasvatuksesta perittävät enimmäismaksut, jotka määrittäisiin perheen maksukyvyyn mukaan. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta, kuten esimerkiksi kerhotoiminnasta tai kunnan tilapäisesti antaman varhaiskasvatuksen maksusta ei laissa säädettäisi tarkemmin. Maksun suuruus ei kuitenkaan näissäkään tapauksissa saa olla suurempi, kuin palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Pykälän sisältö vastaa asiakasmaksulain lain 2 §:ää.

4 §. Kuukausimaksu ja sen periminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kuukausimaksusta ja sen perimisestä. Päiväkotij- ja perhepäivähoidossa järjestettävästä varhaiskasvatuksesta voitaisiin määrätä kuukausimaksu. Maksu voitaisiin pääsäännön mukaan periä korkeintaan 11 kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana. Pykälä mahdollistaisi edelleen maksun perimisen myös 12 kalenterikuukaudelta. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa toimintavuoden kaikkina kuukausina ja lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta toimintavuoden aikana muusta syystä kuin sairauden vuoksi enintään kolme neljäsosaa kuukausimaksun perusteena olevien kuukausittaisten varhaiskasvatuspäivien määrästä, voidaan maksu periä 12 kuukaudelta. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot. Esimerkiksi jos lapsi on varhaiskasvatuksessa viitenä päivänä viikossa, voitaisiin 12. kuukauden maksu periä tämän mukaisesti silloin, kun lapsi on toimintavuoden aikana poissa varhaiskasvatuksesta 15 päivää tai vähemmän.

Säännös kuukausimaksun perimisestä 12 kuukaudelta lisättiin lakiin vuoden 2000 alusta lukiin ja sen soveltaminen on käytännössä jäänyt vähäiseksi. Säännöksen soveltaminen edellyttäisi, että jokaisen lapsen poissaoloja seurattaisiin koko vuoden ajalta. Osa kunnista onkin tehnyt päätöksen luopua säännöksen mahdollistamasta 12 kuukauden maksun perimisestä, koska vuositason seuranta on osoittautunut hankalaksi. Pääsääntöisesti kuukausimaksu peritään siten 11 kuukaudelta myös niissä tapauksissa, että lapsi olisi varhaiskasvatuksessa 12 kuukauden aikana. Koska hallituksen esityksen tavoitteena ei ole heikentää kuntien mahdollisuutta niin halutessaan periä maksu 12 kuukaudelta, on säännös sisällytetty pykälään samansisältöisenä kuin se on asiakasmaksulain 7 a §:n 1 momentissa.

Mikäli lapsen varhaiskasvatus alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrittäisiin toteutuneen varhaiskasvatusajan mukaan kuukausimaksua alhaisempana. Pykälän säännökset ovat samansisältöiset kuin voimassa olevan asiakasmaksulain 7 a §:n 1 ja 8 momentti. Pykälä ei muuttaisi voimassa olevaa käytäntöä.

Pykälän 4 momentin mukaan maksu määrättäisiin täysin euroina. Maksut pyöristettäisiin täysiksi euroiksi tavanomaisten pyörityssääntöjen mukaisesti siten, että 0,5 pyöristetään ylöspäin.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin maksun perimisestä niissä tilanteissa, joissa lapsen huoltajat asuvat erillään. Mikäli huoltajat asuvat eri osoitteissa mutta lapsi olisi varhaiskasvatuksessa vain yhden kunnan alueella, määrättäisiin lapsesta vain yksi hoitomaksu, joka perustuisi sen vanhemman tuloihin, jonka luona lapsella olisi kotipaikka. Jos taas huoltajat asuisivat eri kuntien alueella ja lapsen huolto olisi järjestetty molempien vanhempien luona esimerkiksi vuoroviikoin ja siihen liittyen myös varhaiskasvatus olisi järjestetty kahden eri kunnan alueella, olisi varhaiskasvatuksesta määrättävä maksu erikseen kummassakin kunnassa. Näissä tilanteissa maksu olisi määrättävä varhaiskasvatuspäivien lukumäärän perusteella, jotta maksurasitus ei muodostuisi kaksinkertaiseksi. Perheiden kannalta olisi toivottavaa, että kunnat määräisivät maksut siten, ettei maksurasitus nousisi suuremmaksi kuin niissä tilanteissa, joissa varhaiskasvatus järjestetään vain yhden kunnan alueella. Käytännössä monet kunnat toimivatkin näin. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöksiä eroperheiden lasten varhaiskasvatuksen maksujen järjestämisestä, ja käytännössä maksuista on jouduttu aina erikseen sopimaan. Lisäämällä asiaa koskevat säännökset lakiin voidaan turvata yhdenmukainen käytäntö eri kunnissa.

5 §. Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksun määräytymisestä. Kuukausimaksu saisi esityksen mukaan olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta. Mikäli hakija ei ilmoita perheen tuloja, voitaisiin varhaiskasvatuksesta määrätä 7 §:n mukainen enimmäismaksu.

Maksu määräytyisi perheen koon ja tulojen perusteella. Mikäli perheen koko olisi suurempi kuin kuusi, korotettaisiin taulukossa olevaa maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 138 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta. Järjestelmä vastaa muutoin voimassa olevaa asiakasmaksulain 7 a §:ää, mutta pykälässä olevia tulorajoja ja maksuprosentteja on tarkistettu 2—3 -henkisten perheiden osalta.

Pienimmän maksun tulorajoja on kahden ja kolmen hengen perheiden osalta korotettu. Tämä vaikuttaa ennen kaikkea yksinhuoltajien mutta myös pienituloisten yhden lapsen ja kahden aikuisen perheiden maksuja alentavasti. Tätä kautta parannetaan yksinhuoltajien ja pienituloisten perheiden kannustimia ottaa työtä vastaan. Hallitusohjelman tavoitteen mukaisesta maksutulojen korottamisesta on luovuttu. Maksujen muutoksia ja niiden vaikutuksia on käsitelty edellä yleisperusteluissa kohdassa 4.1 Taloudelliset vaikutukset ja kohdassa 4.4 Vaikutukset lapsiin ja lapsiperheisiin.

Laissa määritellyt maksut ovat enimmäismaksuja, joita kunta voi periä. Pykälä ei estä maksujen perimistä esimerkiksi tuntiperusteisesti sen mukaan, kuinka paljon lapsi tosiasiallisesti on mukana varhaiskasvatuksessa. Kuntien luomia hyviä varhaiskasvatusaikaan suhteutettuja, esimerkiksi tuntiperusteisia asiakasmaksumalleja voidaan edelleen käyttää. Olennaista on, että 5 ja 6 §:n mukaan määräytyviä enimmäismaksuja ei ylitetä.

6 §. Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu. Pykälässä säädettäisiin osa-aikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksusta. Mikäli lapsi olisi varhaiskasvatuksessa keskimäärin korkeintaan 20 tuntia viikoittain, voisi kuukausimaksu olla enintään 60 prosenttia 5 §:n mukaan määräytyvän kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Osa varhaiskasvatuksen järjestämisen aiheuttamista kuluista on kiinteitä ja siten riippumattomia lapsen varhaiskasvatusajasta. Lisäksi 20 tuntia on kokopäiväisestä 35 tunnista lähes 60 prosenttia. Sen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että maksu korkeintaan 20 tunnin osalta olisi 60 prosenttia kokoaikaisen varhais-

kasvatuksen maksusta. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa keskimäärin vähintään 35 tuntia viikoittain, voitaisiin kuukausimaksuna periä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu. Mikäli lapsi olisi varhaiskasvatuksessa keskimäärin enemmän kuin 20 tuntia, mutta alle 35 tuntia viikoittain, kunnan tulee periä varhaiskasvatusaikaan suhteutettu maksu.

Vuorotyötä tekevällä vanhemmalla saattaa olla yhden viikon aikana tarvetta varhaiskasvatukselle esimerkiksi 25 tunnin ajan ja seuraavalla viikolla vain kymmenen tunnin ajan. Jos lapsen keskimääräinen varhaiskasvatusaika olisi kuukauden tasoitusjakson aikana keskimäärin korkeintaan 20 tuntia viikossa, laskettaisiin varhaiskasvatusmaksu siten, että se olisi enintään 60 prosenttia kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Koska laissa säädetään kuukausimaksusta, olisi näissä tilanteissa perusteltua käyttää kuukautta tasoitusjaksona. Varhaiskasvatusaika perustuu kuitenkin aina ennalta sovittuun aikaan.

Varhaiskasvatuksen maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon myös osallistuminen perusopetuslain mukaiseen maksuttomaan esiopetukseen. Maksua voidaan periä vain niiltä tunneilta, jotka lapsi viettää varhaiskasvatuksessa esiopetuksen lisäksi. Mikäli lapsi olisi varhaiskasvatuksessa esiopetuksen lisäksi enemmän kuin 20 tuntia viikossa, on tämä otettava huomioon maksua määrittäessä ja näissä tilanteissa maksu olisi enemmän kuin 60 prosenttia kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Toisaalta pykälässä säädetty velvoite ottaa maksuton esiopetus maksua alentavana tekijänä huomioon tarkoittaisi käytännössä sitä, ettei esiopetuksessa olevalta lapselta voida koskaan periä 5 §:n mukaan määräytyvää kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua. Tällä on käytännössä merkitystä erityisesti vuorohoidossa olevien lasten kannalta. Vuorohoidossa lapsen varhaiskasvatuksessa viettämä aikaa nousee herkästi yli viikoittaisen 35 tunnin. Jos lapsi on esiopetuksessa, ei häneltä kuitenkaan voida näissäkään tilanteissa periä 5 §:n mukaan määräytyvää kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua vaan esiopetukseen osallistuminen tulee huomioida maksua alentavana tekijänä.

Voimassa olevan päivähoitoasetuksen 4 §:n mukaan osapäivähoidoksi määritellään hoito, joka jatkuu enintään viisi tuntia. Koska lapsen subjektiivista oikeutta varhaiskasvatukseen on rajattu elokuun alusta 2016 lukien siten, että lapsella on subjektiivinen oikeus saada varhaiskasvatusta 20 tuntia viikossa, on tarkoituksenmukaista säädellä myös maksuista siten, että osa-aikaisen varhaiskasvatuksen maksun raja on 20 tuntia viikossa. Kun varhaiskasvatuslainsäädännön kokonaisuudistusta jatketaan, päivähoitoasetuksessa olevat säännökset on tarpeen arvioida. Siinä yhteydessä on harkittava, onko tarpeen yhdenmukaistaa osa-aikaista varhaiskasvatusta koskevat termit ja määrittelyt.

7 §. Varhaiskasvatuksen enimmäismaksu ja pienin perittävä maksu. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi varhaiskasvatuksessa perittävästä enimmäismaksusta ja pienimmästä perittävästä maksusta. Ehdotetun pykälän mukaan maksu kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa voisi olla perheen ensimmäisen lapsen osalta enintään 290 euroa kuukaudessa. Mikäli varhaiskasvatuksesta perittävä lapsikohtainen maksu olisi pienempi kuin 27 euroa, maksua ei perittäisi lainkaan. Säännös on sekä pienimmän että suurimman perittävän maksun osalta samansisältöinen kuin voimassa olevan asiakasmaksulain 7 a §:n 9 momentti.

8 §. Sisarusten maksun määräytyminen. Pykälässä säädettäisiin sisarusten maksun määräytymisestä. Mikäli samasta perheestä on useampia lapsia kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa, voidaan nuorimmasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta määrätä 5 §:n mukaan määräytyvä maksu. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta voitaisiin määrätä maksu, joka olisi 90 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Seuraavien lasten maksu olisi 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Ehdotus eroaa voimassa olevasta lainsäädännöstä lähinnä siinä, että maksu toisesta lapsesta olisi aina 90 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Voimassa olevassa laissa maksu on toisen lapsen

osalta pääsääntöisesti sama kuin ensimmäisen lapsen osalta, kuitenkin enintään 261 euroa. Voimassa olevan lain säännös siten käytännössä suosii hyvätuloisia perheitä.

Kun säännöksen perusteella määrätään perheen toisen ja useamman lapsen maksua, käytetään määräytymisen perusteena aina nuorimman lapsen laskennallista kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua. Myös siis niissä tilanteissa, joissa nuorin lapsi olisi vain osa-aikaisessa varhaiskasvatuksessa, määräytyisi seuraavien lasten maksu lähtien siitä olettamasta, että myös nuorin lapsi olisi kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa. Säännös on samansisältöinen kuin voimassa olevan asiakasmaksulain 7 a §:n 5 momentti.

9 §. *Maksun periminen poissaolon ajalta.* Asiakkaalle määrätty kuukausittainen maksu perittäisiin pääsääntöisesti myös lapsen tilapäisen poissaolon ajalta. Pykälän 2 momentissa säädetäisiin poikkeuksesta pääsääntöön. Jos lapsi olisi sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta yli kymmenen päivää kalenterikuukaudessa, maksuna perittäisiin puolet säädetystä kuukausimaksusta. Mikäli sairaudesta johtuva poissaolo kestäisi koko kalenterikuukauden, maksua ei perittäisi lainkaan.

Maksua ei myöskään perittäisi niiltä päiviltä, joina lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta varhaiskasvatuslain 11 a §:n 4 momentissa tarkoitetulla tavalla sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahaajaksojen ajan. Jos lapsi olisi muusta syystä, esimerkiksi perheen lomasta johtuen poissa varhaiskasvatuksesta koko kalenterikuukauden maksuna perittäisiin puolet kuukausimaksusta.

Ehdotetun pykälän sisältö edellä mainituilta osin vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen 32 §:n 3 momenttia. Voimassa olevan asetuksen 4 momentissa säädetään lasten päivähoidosta perittävän maksun ja muiden tilapäisen poissaolon ajalta järjestettyjen sosiaalipalvelujen maksun yhteensovittamisesta. Asetuksen mukaan tilanteissa, joissa lapsi on tilapäisesti poissa päivähoidosta ja päivähoidon maksu maksetaan, ei tilapäisen poissaolon johdosta järjestetyistä muista sosiaalipalveluista peritä maksua. Käytännössä kyseessä voisi olla tilanne, joissa perheelle järjestetään esimerkiksi kotipalvelua. Tällöin päivähoidon maksu peritään, mutta kotipalvelusta maksua ei perittäisi.

Kun varhaiskasvatuksen hallinnonalasiirto sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön toteutettiin vuoden 2013 alusta lukien, varhaiskasvatus lakkasi olemasta sosiaalipalvelu. Kun varhaiskasvatuksen maksuista jatkossa säädetään erillisellä lailla, ei varhaiskasvatuksen maksun yhteensovittamisesta sosiaalipalvelujen maksujen kanssa voida säätää nyt esitettävällä lailla. Varhaiskasvatuksesta perittävän maksun mahdollinen huomioon ottaminen sosiaalipalvelujen maksuissa on huomioitava kehitettäessä sosiaali- ja terveydenhuollon maksujärjestelmää.

10 §. *Peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävä maksu.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävistä maksusta. Jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät ottaisi vastaan lapselle haettua ja myönnettyä paikkaa varhaiskasvatukseen eikä sitä olisi peruttu ennen päätöksen mukaisen varhaiskasvatuksen alkamista, lapsen vanhemmilta tai huoltajilta voitaisiin säännöksen mukaan periä puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta. Säännös vastaa sisällöltään sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuasetuksen 25 §:n 2 momenttia. Ehdotettu säännös ei muuttaisi nykyistä käytäntöä.

Pykälän 2 momentin mukaan maksusta voitaisiin periä puolet myös silloin, jos lapselle on varattu varhaiskasvatuspaikka myös vanhemman loman ajaksi, mutta turhaan varattua paikkaa ei peruuteta kunnan ilmoittamalla tavalla etukäteen. Kunta olisi oikeutettu perimään puolet tä-

män lain mukaisesta minimimaksusta myös niissä tapauksissa, että lapsi kuuluu niin kutsuttuun nollamaksuluokkaan. Säännöksellä on erityisesti merkitystä kesälomakaudella, jolloin vanhemmat usein pitävät pitkiä lomia. Säännöksen tavoitteena on estää sitä, että perheet varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan kesäloman ajaksi, mutta eivät peruuta sitä, vaikka eivät käytäkään paikkaa. Tästä aiheutuu kunnille taloudellisia menetyksiä, koska esimerkiksi henkilöstö joudutaan mitoittamaan sen mukaan kuin lapsia on ilmoitettu varhaiskasvatukseen. Lisäämällä lakiin säännös, joka mahdollistaa maksun perimisen peruuttamatta jätetyissä tilanteissa voidaan aikaansaada säästöjä ilman, että varhaiskasvatuksen laatu tai lasten oikeus varhaiskasvatukseen vaarantuu.

11 §. Varhaiskasvatuksen maksun määrittämisen perusteena olevat tulot. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi varhaiskasvatuksen maksun määrittämisen perusteena olevista tuloista. Pykälän 1 momentin mukaan perheen tuloina otettaisiin huomioon lapsen, hänen vanhemman tai muun huoltajan sekä näiden kanssa yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Lasten tulot otetaan huomioon vain sen lapsen osalta, joka on palvelun käyttäjä. Toisin sanoen kaikkien perheen lasten tuloja ei otettaisi huomioon perheen tuloina. Pääsäännön mukaan huomioon otettaisiin kaikki säännölliset ja jatkuvat tulot. Päivärahat ja kilometrikorvaukset ovat kulukorvauksia eikä niitä siten oteta tuloina huomioon. Varallisuutta ei otettaisi huomioon muutoin kuin sen tuoton osalta. Sen sijaan lomarahat otettaisiin huomioon ansiotuloina. Mikäli kuukausittaiset tulot vaihtelevat, otettaisiin kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Säännös on samansisältöinen kuin voimassa oleva asiakasmaksulain 10 a §:n 1 momentti.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin metsätulon huomioon ottamisesta. Pykälän 3 momentissa säädettäisiin niistä tuloista, joita ei otettaisi huomioon. Näitä ovat lukuisat sosiaaliturvaetudet, kuten muun muassa lapsilisä, asumistuki, sotilasavustus, opintoraha, aikuiskoulutustuki, opintotuen asumislisä sekä toimeentulotukena maksettava toimintaraha ja matkakorvaus. Tulojen vähennyksenä otettaisiin pykälän 4 momentin mukaisesti suoritettut elatusavut ja tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä pidätetty rahana suoritettava etuus eli syytinki. Laissa ei tarkemmin määritellä, mitä tosiasiallisilla perhesuhteista johtuvilla kustannuksilla tarkoitetaan, mutta säännös antaa kunnille mahdollisuuden ottaa yksittäistapauksissa huomioon myös sellaisia perhesuhteisiin liittyviä menoja, joita ei ole lakiin kirjoitettu auki. Tällaisia saattaisivat esimerkiksi olla kustannukset tai osa niistä, jotka syntyvät siitä, että perheessä joudutaan esimerkiksi työn vuoksi pitämään kotia kahdella paikkakunnalla. Tällaisten tekijöiden huomioiminen on kuitenkin kunnan vapaassa harkinnassa.

Pykälän 4 momentin mukaan maksu määritettäisiin sen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella. Etenkin yrittäjien, freelance ja muiden epäsäännöllistä keikkatyötä tekevien kohdalla tulot joudutaan arvioimaan. Pykäläehdotus on kokonaisuudessaan samansisältöinen kuin asiakasmaksulain 10 a §, joten käytäntö maksun määrittämisen perusteena käytettävien tulojen osalta ei muuttuisi.

12 §. Maksun määrittäminen toistaiseksi ja maksun tarkistaminen. Varhaiskasvatuksesta määrätty maksu määritettäisiin toistaiseksi. Maksua olisi kuitenkin säännöksen mukaan tarkistettava, mikäli perheen maksukyky olisi olennaisesti muuttunut esimerkiksi työttömyyden tai muun vastaavan seikan johdosta. Maksu olisi tarkistettava myös, mikäli maksua määrittäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet. Perheen olosuhteet voivat muuttua esimerkiksi avioeron tai työttömyyden johdosta tai perheen kokoonpanon muutoin muuttuessa. Maksu olisi tarkistettava myös, mikäli maksu osoittautuisi virheelliseksi. Maksua olisi tar-

kistettava myös, kun varhaiskasvatustilain 11 a §:ssä säädetyssä lapsen varhaiskasvatusoikeuden laajuudessa tapahtuisi muutoksia.

Siinä tapauksessa, että maksun määräämistä koskeva päätös perustuisi lapsen vanhempien tai muiden huoltajien antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voitaisiin oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta. Tältä osin päätöksen korjaamista koskeva menettely täydentäisi hallintolain (434/2003) 8 luvun säännöksiä päätöksessä olevan virheen korjaamisesta. Säännös suojaa palvelun käyttäjän asemaa kohtuuttoman suurilta maksujen palautuksilta. Vaikka hallintolaki sinänsä yksistäänkin antaa mahdollisuuden virheellisen päätöksen korjaamiseen, ei lapsiperheiden asemaa esitetä heikennettäväksi tältä osin poistamalla tämä suojasäännös. Mikäli maksun määräämistä koskeva päätös olisi virheellinen kunnan tekemän virheen vuoksi, olisi päätös korjattava noudattaen hallintolain 8 luvun säännöksiä päätöksessä olevan virheen korjaamisesta. Pykäläehdotus ei muuttaisi nykyistä käytäntöä.

Varhaiskasvatuksen maksupäätös on aina lapsikohtainen. Mikäli lapsen vanhemmat asuvat erillään, mutta samassa kunnassa, tehdään varhaiskasvatuksen osalta kuitenkin vain yksi päätös 4 §:n mukaisesti. Tällaisessa tilanteessa maksu määräytyisi sen vanhemman tulojen mukaan, jonka luona lapsella on kotipaikka. Vanhemmat sopivat keskenään varhaiskasvatuksesta perityn maksun jakamisesta tai huomioon ottamisesta muutoin esimerkiksi elatusavussa. Mikäli vanhemmat asuvat eri kunnissa ja lapsella on varhaiskasvatuspaikka molemmissa kunnissa, on lapselle tehtävä kaksi eri maksupäätöstä 4 §:n mukaisesti.

13 §. Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi maksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta tietyissä tilanteissa. Pykälän mukaan varhaiskasvatuksesta määrätty maksu olisi jätettävä perimättä tai sitä olisi alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaisi palvelun käyttäjän tai perheen toimeen tulon edellytyksiä tai palvelun käyttäjän lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Säännös vastaa sisällöllisesti voimassa olevan asiakasmaksulain 11 §:n 1 momenttia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulain 11 §:n 2 momentin mukaan muitakin kuin 1 momentissa tarkoitettuja maksuja voidaan jättää perimättä tai alentaa tai maksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä, jos siihen on syytä huollolliset näkökohdat huomioon ottaen. Säännös on tarpeellinen, koska asiakasmaksulaki on yleislaki, joka säätelee maksua yleisesti sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Koska nyt ehdotettavaa lakia sovellettaisiin vain varhaiskasvatuksen maksuihin, ei 2 momentissa oleva säännös muiden maksujen alentamisesta ole tarpeen. Mainittu 2 momentti on joka tapauksessa edelleen voimassa asiakasmaksulaissa, joten mikäli sosiaali- ja terveydenhuollon maksuja olisi tarpeen alentaa tai jättää perimättä, se voisi tapahtua voimassa olevan lain perusteella. Sen vuoksi puheena oleva 2 momentti on jätetty esityksestä pois.

Toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 1 §:n mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Koska kyseessä on viimesijainen tuki, olisi ensisijaisesti toimittava niin, että palvelun käyttäjän ja perheen maksukykyyn vaikuttavia muita maksuja, kuten varhaiskasvatuksen maksuja, jätettäisiin perimättä tai niitä alennettaisiin. Ehdotettu säännös ei muuttaisi nykyistä käytäntöä, mutta toimeentulotuen viimesijaisuudesta säättäminen laissa turvaisi asiakkaan asemaa.

14 §. Ostopalvelu ja palveluseteli. Pykälässä säädettäisiin maksun määräämisestä ostopalvelutilanteissa sekä palvelusetelin arvon määräytymisestä. Varhaiskasvatusta voidaan järjestää myös varhaiskasvatustilain 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettulla tavalla myös ostopalve-

luna. Tällöin kyseessä olisi kunnan ostopalveluna järjestämä palvelu, josta perittäisiin samat maksut kuin kunnan itse järjestämästä vastaavasta varhaiskasvatuksesta.

Varhaiskasvatuksesta annetun lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää myös antamalla asiakkaalle palveluseteli. Koska opetustoimen hallinnonalalla ei ole omaa palveluseteliä koskevaa lainsäädäntöä, sovelletaan palvelusetelin käyttöön sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annettua lakia. Mikäli varhaiskasvatus järjestettäisiin palvelusetelillä, ei kunta saisi periä varhaiskasvatuksesta tässä laissa säädettyä maksua, vaan asiakas maksaisi palvelun tuottajalle palvelusetelin ja varhaiskasvatuksesta perityn maksun erotuksen. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi, että palvelusetelin arvoa määrittäessä, olisi otettava huomioon, mitä palvelusetelistä annetun lain 7 ja 8 §:ssä säädetään.

15 §. Muulta kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi maksun perimisestä muulta kuin Suomessa asuvalta. Muulta kuin Suomessa asuvalta voitaisiin periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta aiheudu. Käytännössä tämä voisi koskea EU- ja ETA-maiden ulkopuolella asuvia, myös Suomen kansalaisia.

Pykälä voisi tulla sovellettavaksi esimerkiksi tilanteessa, jossa ulkomailla naimisissa oleva vanhempi viettää lomaa Suomessa. Perhe voi haluta lapselle varhaiskasvatuspaikan ennen kaikkea siksi, että lapsi voisi oppia suomen kieltä. Käytännössä on myös tullut esiin perheitä, jotka asuvat osan vuodesta Suomessa ja osan vuodesta esimerkiksi Venäjällä. Jos perheellä ei ole kotikuntalain (201/1994) tarkoittamaa kotikuntaa Suomessa, kunta ei pääsääntöisesti ole velvollinen järjestämään lapselle varhaiskasvatusta. Velvollisuus järjestää varhaiskasvatusta muulle kuin kunnan asukkaalle on vain varhaiskasvatuslain 4 §:n 3 momentin tarkoittamissa kiireellisissä tilanteissa tai olosuhteiden muuten niin vaatiessa. Jos kunta kuitenkin varhaiskasvatuksen järjestää, se voisi pykälän mukaisesti periä maksusta enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruisen maksun, jollei kansainvälisistä sopimuksista muuta aiheudu.

Säännös on vastaavan sisältöinen kuin asiakasmaksulain 13 § ja asiakasmaksuasetuksen 24 §. Toisin kuin sosiaali- ja terveydenhuollossa, säännöksellä ei ole suurta merkitystä varhaiskasvatuksessa, koska tilanteet, joissa muu kuin Suomessa asuva henkilö olisi varhaiskasvatuspalvelun tarpeessa, ovat kohtuullisen harvinaisia.

16 §. Maksujen ja tuloerojen sitominen indeksiin. Pykälän mukaan 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen tuloerojen euromäärät sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu euromäärä tarkistettaisiin yleisen ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti. Lain 7 §:ssä tarkoitettua varhaiskasvatuksen enimmäismaksun ja pienimmän perittävän maksun euromäärä tarkistettaisiin opetustoimen hintaindeksin mukaisesti. Tarkistukset tehtäisiin joka toinen vuosi ja indeksillä tarkistettujen euromäärien tulisivat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä. Laskennassa käytettäisiin indeksiä, jossa vuoden 2010 indeksipisteluku on merkitty luvulla 100. Indeksimuutos muodostuu tarkistusvuotta edeltävän vuoden indeksiluvun ja siitä kaksi vuotta aiemman vuoden indeksiluvun osamäärästä. Indeksien mukainen euromäärä pyöristetään lähimpään euroon.

Esimerkiksi vuonna 2017 tehtävä ja 1.8.2018 voimaan tuleva indeksitarkistus perustuisi indeksimuutokseen, joka muodostuu vuoden 2016 indeksipisteluvun ja vuoden 2014 indeksipisteluvun osamäärästä. Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksi muodostuu eri tehtäväalueista, joista varhaiskasvatuksen enimmäismaksun ja pienimmän perittävän maksun hintaindeksinä huomioidaan kuntataloutta koskeva opetustoimen hintaindeksi. Opetustoimen hintaindeksissä vuosi 2010 toimii pohjavuotena eli vuoden 2010 indeksipisteluku on merkitty lu-

vulla 100. Vastaavasti tulorajojen tarkistuksessa indeksipisteluvut saadaan Tilastokeskuksen ansiotasoindeksistä, jossa vuosi 2010 toimii pohjavuotena eli vuoden 2010 indeksipisteluku on merkitty luvulla 100.

Indeksillä tarkistettut euromäärät julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa kunkin tarkistusvuoden marraskuun aikana. Lakiesityksen 5 ja 7 §:n euromäärissä on huomioitu vuoden 1.8.2016 indeksitarkistus, joten tämän lain mukaan indeksitarkistus tehdään seuraavan kerran vuoden 2017 marraskuussa ja näin tarkistettut määrät tulevat voimaan elokuussa 2018.

Säännös on pääosin samansisältöinen kuin voimassa oleva asiakasmaksulain 7 a §:n 6 ja 11 momentti, joten indeksitarkistusten tekeminen esitetyllä tavalla ei muuttaisi nykyistä käytäntöä. Varhaiskasvatuksen hallinnonalasiirron myötä varhaiskasvatuksen kustannukset kuuluvat jatkossa julkisten menojen hintaindeksissä opetustoimeen, kun kustannukset ovat tähän asti sisältyneet indeksissä sosiaali- ja terveystoimen alle. Muutoksesta johtuen varhaiskasvatusmaksujen euromäärät sidotaan jatkossa opetustoimen hintaindeksiin. Tulorajat sidotaan nykylain säädännön mukaisesti yleiseen ansiotasoindeksiin.

17 §. Viranomaisten tiedonsaantioikeus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi viranomaisen tiedonsaantioikeudesta varhaiskasvatuksen maksua määrättäessä. Pykälän 1 momentin mukaan valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, työnantaja sekä työttömyyskassa olisivat velvollisia varhaiskasvatuksen tehtäviä hoitavan viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kaikki hallussaan olevat palvelun käyttäjän ja hänen perheensä taloudellista asemaa koskevat maksun suuruuteen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka ovat viranomaiselle tässä laissa säädetyn maksun määrittämiseksi tai viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamiseksi välttämättömiä.

Pykälän 2 momentissa velvollisuus luovuttaa tietoja ulotettaisiin myös rahalaitoksiin niissä tilanteissa, joissa varhaiskasvatuksen tehtäviä hoitava viranomainen ei olisi saanut riittäviä tietoja ja selvityksiä 1 momentissa mainituilta tahoilta ja jos olisi syytä epäillä palvelun käyttäjän, hänen perheensä tai heidän laillisen edustajansa antamien tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulisi esittää kirjallisena rahalaitokselle. Pyyntöä esittämistä koskevan päätöksen olisi oikeutettu tekemään varhaiskasvatuslain 11 d §:ssä tarkoitetun toimielimen määräämä viranhaltija. Ennen rahalaitokselle tehtävää pyyntöä olisi asiasta annettava tieto palvelun käyttäjälle. Säännös on vastaavan sisältöinen kuin sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista annetun lain (812/2000) 20 §.

Voimassa olevassa laissa on vastaavankaltainen tietojen luovuttamista koskeva säännös asiakasmaksulain 14 a §:ssä. Sen jälkeen kun lasten päivähoito siirrettiin sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalalta opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle, ei lasten päivähoitoa ole voitu pitää enää sosiaalipalveluna. Lasten päivähoitoon ja nykyisin varhaiskasvatukseen on kuitenkin väliaikaisesti sovellettu sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöä, muun muassa sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksulakia. Näin ollen myös viranomaisten tiedonsaantioikeus on määräytynyt sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevan lainsäädännön mukaisesti. Voimassa olevaan asiakasmaksulain 14 a §:ään verrattuna tietojen luovutukseen velvoitettujen piiriä on supistettu jättämällä siitä pois huoltotoimintaa sekä terveyden- ja sairaanhoitotoimintaa harjoittava yhteisö tai toimintayksikkö. Koska säännöksen tavoitteena on saada maksun määrittämisen perusteeksi välttämättömät tiedot palvelun käyttäjän ja hänen perheensä taloudellisesta asemasta, on tietojen luovutukseen velvoitettujen piiriä perusteltua supistaa koskemaan vain niitä tahoja, joilla on hallussaan nimenomaan näitä tietoja.

Pykälän 1 momentissa rajattaisiin tietojen ja selvitysten luovuttaminen vain niihin palvelun käyttäjän ja hänen perheensä taloudellista asemaa koskeviin tietoihin, jotka ovat viranomaiselle maksun määrittämiseksi välttämättömiä. Tietoja tulisi luovuttaa myös viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamista varten. Salassa pidettävien tietojen saaminen maksun määrittämisen yhteydessä on tärkeää viranomaiselle varhaiskasvatuslaissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi. Viranomaisen hallussa olevat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja henkilön varallisuudesta, ovat viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n salassa pidettäviä. Viranomaisen voi saman lain 26 §:n 1 momentin 1 kohdan nojalla antaa salassa pidettävästä asiakirjasta tiedon vain, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen on laissa erikseen säädetty. Sen vuoksi asiasta on tarpeen jatkossakin säätää laissa.

Myös pankkisalaisuuden rikkominen ehdotetaan säänneltäväksi nykyistä tarkemmin. Pankki olisi velvollinen luovuttamaan tietoa vain, mikäli 1 momentissa mainituista tahoilta ei saataisi riittäviä tietoja. Lisäksi edellytettäisiin, että on perusteltua aihetta epäillä viranomaiselle annettujen tietojen riittävyyttä tai luotettavuutta. Tällaiseen epäilyyn voisi olla perusteita esimerkiksi silloin, kun palvelun käyttäjän ja perheen olosuhteet ja elämäntapa näyttävät olevan voimakkaasti ristiriidassa ilmoitettujen tietojen kanssa. Pankkitietojen hankkiminen ei siten olisi rutiiniluonteinen toimenpide vaan poikkeuksellinen toimi. Pyyntö pankkitietojen saamiseksi olisi aina esitettävä kirjallisesti. Lisäksi päätöksen pyynnön tekemisestä voisi tehdä vain varhaiskasvatuksesta vastaavan kunnallisen toimielimen määräämä varhaiskasvatuksen viranhaltija. Pynnön keskittäminen määrätuille varhaiskasvatuksen viranhaltijoille turvaisi asiakkaiden yhdenvertaisen kohtelun. Ehdotettu säännös on voimassa olevaa lakia tarkkarajaisempi ja suojaisi palvelun käyttäjän ja hänen perheensä yksityisyyttä ja erityisesti pankkisalaisuutta nykyistä paremmin.

Tietojen luovuttaminen tapahtuisi maksutta ja se voisi pykälän 2 momentin mukaisesti tapahtua myös sähköisesti, kuten nykyisinkin. Tämä ei muuttaisi voimassa olevaa käytäntöä.

18 §. Viivästyskorko. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi maksun viivästyskorosta. Mikäli varhaiskasvatuksesta määrättyä maksua ei olisi suoritettu eräpäivänä, voitaisiin vuotuista viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan. Mainitun lainkohdan mukaan velan maksun viivästyessä velallisen on maksettava viivästyneelle määrälle vuotuista viivästyskorkoa, joka on seitsemän prosenttiyksikköä korkeampi kuin kulloinkin voimassa oleva korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko. Lain 12 §:ssä viitataan Euroopan keskuspankin soveltamaan korkoon. Säännös vastaa nykyistä käytäntöä sosiaali- ja terveydenhuollon maksujen kanssa.

Pykälän 2 momentin mukaan viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voisi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määrittämisen perusteena olevan palvelun saamisesta. Säännös on samansisältöinen kuin voimassa oleva asiakasmaksulain 16 §. Tältä osin käytäntö pysyisi siten entisellään.

19 §. Maksun ulosotto. Pykälässä säädettäisiin varhaiskasvatuksesta perityn maksun ulosottamisesta. Varhaiskasvatuksesta tässä laissa säädetty maksu ja siitä perittävä viivästyskorko olisivat suoraan ulosottokelpoisia siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään. Vastaava periaate koskee myös sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja, joten tältä osin säännös vastaa voimassa olevaa lainsäädäntöä.

20 §. Muutoksenhaku. Pykälässä säädettäisiin muutoksenhausta maksupäätöstä koskevissa asioissa. Säännös on vastaavansisältöinen kuin voimassa oleva asiakasmaksulain 15 § eikä säännös siten muuttaisi voimassa olevaa käytäntöä. Maksun tehneen viranhaltijan päätökseen ei olisi mahdollista hakea valittamalla muutosta vaan päätökseen tyytymättömän olisi saatettava

asia varhaiskasvatuslain 11 d §:ssä tarkoitetun toimielimen käsiteltäväksi. Vaatimus päätöksen oikaisemisesta olisi tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun maksuvelvollinen sai päätöksestä tiedon.

Edellä mainitun toimielimen päätökseen haettaisiin muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Valitus tehtäisiin hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti. Valitus voitaisiin valitusaikana antaa myös päätöksen tehneelle toimielimelle, jonka olisi toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeuden päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntäisi valitusluvan. Lupa olisi myönnettävä ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saat-taa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi. Säännös on samansisältöinen kuin sosi-aali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuja koskevan asiakasmaksulain 15 §.

21 §. Voimaantulo. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki ja muut esitykseen sisältyvät lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2017.

Tämän lain 5 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 7 §:ssä säädetyt euromäärät tarkistetaan ensimmäisen kerran 16 §:n mukaisesti vuoden 2017 lopussa.

1.2 Varhaiskasvatuslaki

13 §. Voimassa olevan varhaiskasvatuslain 13 §:n mukaan lasten päivähoidosta perittäviin maksuihin sovelletaan asiakasmaksulakia (734/1992) ja sen nojalla annettuja säännöksiä. Koska hallituksen esityksen tavoitteena on, että jatkossa maksuista säädetään varhaiskasvatuk-sen asiakasmaksulaissa, on pykälässä oleva viittaussäännös muutettava. Samalla pykälässä käytetty termi päivähoito muutettaisiin voimassa olevan lain mukaiseksi varhaiskasvatukseksi.

1.3 Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista

4 §. Maksuttomat sosiaalipalvelut. Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan kumottavaksi. Lainkohdassa säädetään päiväkotihoidon maksuttomuudesta niissä tilanteissa, joissa vammai-sen lapsen peruskouluopetus järjestetään päiväkodissa annettavan hoidon yhteydessä. Säännös liittyy vaikeimmin kehitysvammaisten opetuksen järjestämiseen. Kehitysvammaisten erityis-huollosta annettua lakia (476/1983) ja peruskoululakia (519/1977) muutettiin 1.8.1997 lukien siten, että vaikeimmin kehitysvammaisten lasten opetus siirrettiin kehitysvammaisten erityis-huollon tehtävistä opetushallinnon alaisen peruskoulun tehtäväksi. Ennen edellä mainittua lain muutosta vaikeimmin kehitysvammaisten opetus järjestettiin usein päiväkodissa annetta-van hoidon yhteydessä. Sen vuoksi lailla oli tärkeää säätää palvelun maksuttomuudesta. Ny-kyisin kaikki lapset, myös vaikeasti kehitysvammaiset lapset ovat perusopetuslain mukaisesti järjestettävän opetuksen piirissä, eikä opetusta enää järjestetä päiväkodissa. Sen vuoksi sään-nös palvelun maksuttomuudesta voidaan kumota.

7 a §. Lasten päivähoidon maksu. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi. Lasten päivähoidon hal-linnonalan siirto sosiaali- ja terveysministeriöstä opetus- ja kulttuuriministeriöön toteutettiin vuoden 2013 alusta lukien. Tässä yhteydessä päätettiin, että hoidosta perittäviin maksuihin so-velletaan asiakasmaksulakia siihen asti, kunnes opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla on valmisteltu uusi maksuja säätelevä laki. Hallituksen esitys sisältää ehdotuksen uudeksi var-haiskasvatuksen asiakasmaksulaiksi, minkä vuoksi maksuista ei enää jatkossa ole tarpeen sää-tää asiakasmaksulaissa. Sen vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

10 a §. *Päivähoitomaksun määräämisen perusteena olevat tulot.* Pykälä sisältää säännökset päivähoitomaksun määräämisen perusteena olevista tuloista ja se ehdotetaan kumottavaksi. Kuten edellä 7 a §:n kohdalla on todettu, varhaiskasvatuksen maksuihin sovelletaan asiakasmaksulain säännöksiä siihen asti, kunnes uusi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki valmistuu. Koska tämä hallituksen esitys sisältää ehdotuksen uudeksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaiksi, ei maksun määräämisen perusteena olevista tuloista tarvitse jatkossa säätää tässä laissa. Sen vuoksi pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana.

10 b §. *Pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määräämisen perusteena olevat tulot.* Pykälän 4 momentissa säädetään niistä tuloista, joita ei oteta huomioon pitkäaikaisen laitoshoidon maksua määrättäessä. Momentin 1 kohdan mukaan tuloina ei oteta huomioon 10 a §:n 3 momentissa mainittuja tuloja lukuun ottamatta vammaisetuksista annetun lain (570/2007) mukaisia etuuksia. Koska esityksessä ehdotetaan 10 a §:n kumoamista, olisi viittaussäännöksen sijaan momentissa säädettävä niistä tuloista, joita ei oteta huomioon pitkäaikaisen laitoshoidon maksua määrättäessä. Sen vuoksi esityksessä ehdotetaan, että 4 momentti muutettaisiin siten, että siinä mainittaisiin kaikki voimassa olevan 10 a §:n 3 momentissa mainitut tulot, lukuun ottamatta vammaisetuksista annetun lain mukaisia etuuksia. Säännös ei muuttaisi voimassa olevaa järjestelmää.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Lakiesityksen 16 §:n mukaan 5 §:ssä säädettyjen tulorajojen euromäärien sekä 7 §:ssä säädettyjen asiakasmaksujen euromäärien tarkistukset tehdään joka toinen vuosi. Opetus- ja kulttuuriministeriö antaa indeksillä tarkistetuista euromääristä ilmoituksen, joka julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa kunkin tarkistusvuoden marraskuun aikana. Indeksillä tarkistettujen euromäärien tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tuleviksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2017.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Kuten edellä on todettu, esitys perustuu hallituksen keväällä 2016 eduskunnalle antamaan hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista sekä varhaiskasvatuslain 13 §:n ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta (HE 60/2016 vp). Esitys peruutettiin hallituksen kirjelmällä 8.9.2016. Esityksessä oli varsin kattavat säätämisyjärjestysperustelut.

Käsitellessään hallituksen esitystä HE 60/2016 vp eduskunnan perustuslakivaliokunta kiinnitti lausunnossaan PeVL 21/2016 vp huomiota lakiesityksen 17 §:n sanamuotoon ja totesi, että pykälän sanamuotoa on muutettava siten, että tiedonsaantioikeus kytketään tarkemmin tietojen välttämättömyysvaatimukseen, jotta lakiehdotus voitaisiin käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Lakiesityksen 17 §:n 1 momentin sanamuotoa on tarkistettu perustuslakivaliokunnan kannan mukaisesti. Näin ollen koska esitys perustuu perustuslakivaliokunnan jo kertaalleen käsittelemään hallituksen esitykseen HE 60/2016 vp ja koska lakiesitystä on tarkistettu perustuslakivaliokunnan kannan mukaisesti, voidaan esitys hallituksen käsityksen mukaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään kunnan päiväkodissa ja perhepäivähoidossa järjestämästä varhaiskasvatuksesta perittävästä asiakasmaksusta. Muusta kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta ja kunnan tilapäisesti antamasta varhaiskasvatuksesta voidaan periä kunnan päättämä asiakasmaksu. Maksuttomasta esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998).

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

- 1) *palvelun käyttäjällä* varhaiskasvatuksessa olevaa lasta sekä lapsen ohella hänen kanssaan yhteistaloudessa eläviä vanhempia tai muita huoltajia;
- 2) *perheellä* yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä henkilöitä sekä molempien samassa taloudessa eläviä alaikäisiä lapsia;
- 3) *kunnan järjestämällä varhaiskasvatuksella* varhaiskasvatuslain (36/1973) 10 §:ssä säädettyillä tavoilla järjestettyä varhaiskasvatusta;
- 4) *toimintavuodella* kunkin vuoden elokuun alusta alkavaa ja seuraavan vuoden heinäkuun loppuun asti kestävää ajanjaksoa;
- 5) *kokoaikaisella varhaiskasvatuksella* vähintään 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta;
- 6) *osa-aikaisella varhaiskasvatuksella* alle 35 tuntia viikossa annettavaa varhaiskasvatusta.

3 §

Maksun enimmäismäärä

Varhaiskasvatuksesta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Maksu voidaan periä perheen maksukyvyn mukaan. Maksusta säädetään tarkemmin 5—8 §:ssä.

4 §

Kuukausimaksu ja sen periminen

Varhaiskasvatuslaissa tarkoitetusta päiväkotij- ja perhepäivähoitona järjestettävästä varhaiskasvatuksesta voidaan määrätä kuukausimaksu. Maksu voidaan periä enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa toimintavuoden kaikkina kuukausina ja hän on poissa varhaiskasvatuksesta toimintavuoden aikana muusta syystä kuin sairauden vuoksi enintään kolme neljäsosaa kuukausimaksun perusteena olevien kuukausittaisen varhaiskasvatuspäivien määrästä, voidaan maksu kuitenkin periä 12 kuukaudelta. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot.

Maksun perimisestä poissaolon ajalta säädetään tarkemmin 9 §:ssä.

Jos lapsen varhaiskasvatus alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään toteutuneen varhaiskasvatusajan mukaan kuukausimaksua pienempänä.

Maksun määrä pyöristetään lähimpään euromäärään.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa, mutta lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määrätään maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsella on väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain (661/2009) mukainen asuinpaikka. Jos lapselle järjestetään varhaiskasvatusta kahden kunnan alueella, on maksu määrättävä erikseen molemmissa kunnissa. Tällöin maksu määrätään 6 §:n mukaisesti.

5 §

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu

Kokoaikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävästä kuukausitulosta. Kunta voi kuitenkin määrätä 7 §:ssä säädetyn enimmäismaksun, jos hakija ei ilmoita perheen tuloja.

Maksuprosentit ja tulorajat ovat:

Perheen koko, henkilöä	Tuloraja, euroa/kuukausi	Korkein maksuprosentti
2	1 915	11,5
3	1 915	9,4
4	2 053	7,9
5	2 191	7,9
6	2 329	7,9

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi henkilöä, korotetaan maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 138 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

6 §

Osa-aikaisen varhaiskasvatuksen kuukausimaksu

Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa keskimäärin enintään 20 tuntia viikoittain, saa kuukausimaksu olla enintään 60 prosenttia 5 §:n mukaan määräytyvän kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa keskimäärin vähintään 35 tuntia viikoittain, voidaan kuukausimaksuna periä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksu. Jos lapsi on varhaiskasvatuksessa keskimäärin enemmän kuin 20 tuntia viikoittain, mutta alle 35 tuntia, tulee

kunnan periä maksu, joka on suhteutettu varhaiskasvatusaikaan. Varhaiskasvatuksen maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon myös perusopetuslain (628/1998) mukainen maksuton esiopetus.

Laskettaessa lapsen keskimääräistä viikoittaista aikaa varhaiskasvatuksessa, otetaan huomioon varhaiskasvatukseen varattu aika kalenterikuukauden ajalta.

7 §

Varhaiskasvatuksen enimmäismaksu ja pienin perittävä maksu

Maksu voi kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olla ensimmäisen lapsen osalta enintään 290 euroa kuukaudessa. Lasta koskevaa 27 euroa pienempää maksua ei peritä.

8 §

Sisarusten maksujen määräytyminen

Jos samasta perheestä on useampi kuin yksi lapsi kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa, voidaan nuorimmasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta määrätä 5 §:n mukaan määräytyvä asiakasmaksu. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokoaikaisessa varhaiskasvatuksessa olevasta lapsesta voidaan määrätä maksu, joka on enintään 90 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä maksu on enintään 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Määrättäessä perheen muiden kuin nuorimman lapsen maksua, käytetään määräytymisen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksua.

9 §

Maksun periminen poissaolon ajalta

Tässä laissa säädetty kuukausittainen maksu peritään myös lapsen tilapäisen poissaolon ajalta.

Edellä 1 momentissa säädetystä poiketen, jos lapsi on sairautensa vuoksi poissa varhaiskasvatuksesta yli kymmenen päivää kalenterikuukauden aikana, kyseiseltä kuukaudesta peritään puolet tässä laissa säädetystä kuukausimaksusta. Sairaudesta johtuvan poissaolon kestäessä koko kalenterikuukauden maksua ei peritä lainkaan. Maksua ei myöskään saa periä niiltä päiviltä, joina lapsi on poissa varhaiskasvatuksesta sairausvakuutuslain (1224/2004) 9 luvun 7 §:ssä tarkoitettujen isyysrahaajaksojen ajan. Jos lapsi on muusta syystä poissa varhaiskasvatuksesta koko kalenterikuukauden, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

10 §

Peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuksesta perittävä maksu

Jos lapsen vanhemmat tai muut huoltajat eivät ota vastaan lapselle haettua ja myönnettyä paikkaa varhaiskasvatuksessa eikä paikkaa ole peruutettu ennen kunnan päätöksen mukaisen varhaiskasvatuksen alkamista, lapsen vanhemmilta tai muilta huoltajilta voidaan periä puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta.

Jos lapsen huoltajat varaavat lapselle varhaiskasvatuspaikan lomansa ajaksi eivätkä peruuta sitä, voidaan peruuttamatta jätetystä varhaiskasvatuspaikasta periä puolet tämän lain mukaan määräytyvästä kuukausimaksusta. Vaikka perheen tulot olisivat niin pienet, ettei lapselle ole määrätty kuukausimaksua, voidaan tässä momentissa tarkoitettulla tavalla käyttämättä jätetystä

varhaiskasvatuksesta kuitenkin periä puolet 7 §:n mukaisesta pienimmästä perittävästä maksusta.

11 §

Varhaiskasvatuksen maksun määrittämisen perusteena olevat tulot

Päätettäessä varhaiskasvatuksesta määrättävästä maksusta otetaan perheen tuloina huomioon lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajansa sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, otetaan kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Veronalaisena tulona voidaan ottaa huomioon myös viimeksi toimitetussa verotuksessa vahvistetut vastaavat veronalaiset tulot korotettuina niillä prosenttimäärillä, jotka Verohallitus vuosittain antamissaan päätöksissä ennakkoperinnän laskemisperusteista määrää.

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään 10 prosenttia ja metsätalouden korot. Metsätuloa on lisäksi alennettava palvelun käyttäjän vaatimuksesta, jos tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on metsänhoitoyhdistyksen tai Suomen metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella vähintään 10 prosenttia pienempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen.

Tulona ei oteta huomioon lapsilisää, vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta, kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta, asumistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpitokorvausta, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaista kulukorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoitoa tukea.

Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon suoritettavat elatusavut ja tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määräjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki).

Varhaiskasvatusmaksu määrätään sen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todehtavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella.

12 §

Maksun määrittäminen toistaiseksi ja maksun tarkistaminen

Varhaiskasvatusmaksu määrätään toistaiseksi. Maksu on kuitenkin tarkistettava silloin, kun:

- 1) perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut;
- 2) on ilmeistä, että maksua määrättäessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet;
- 3) lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu; tai
- 4) maksu osoittautuu virheelliseksi.

Jos maksun määrittämisestä koskeva päätös on ilmeisesti perustunut lapsen vanhempien tai muiden huoltajien antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta.

13 §

Maksun perimättä jättäminen ja alentaminen

Varhaiskasvatuksesta määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa palvelun käyttäjän tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lapsen vanhemman tai huoltajan lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun alentaminen tai perimättä jättäminen tulee aina tehdä ennen toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisen toimeentulotuen myöntämistä.

14 §

Ostopalvelu ja palveluseteli

Jos kunta tai kuntayhtymä järjestää varhaiskasvatuksen varhaiskasvatuslain 10 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetulla tavalla ostopalveluna, palvelusta on perittävä samat maksut kuin kunnan tai kuntayhtymän itse järjestämästä vastaavasta varhaiskasvatuksesta peritään.

Jos varhaiskasvatusta järjestetään 1 momentissa mainitun lain 10 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla antamalla palvelunkäyttäjälle palveluseteli, kunta ei saa periä varhaiskasvatuksesta maksua. Palvelusetelin arvoa määrittäessä on otettava huomioon, mitä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä annetun lain (569/2009) 7 ja 8 §:ssä säädetään.

15 §

Muualla kuin Suomessa asuvalta perittävä maksu

Muualla kuin Suomessa asuvalta saadaan lapsen varhaiskasvatuksesta periä enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen maksu, jollei Suomea sitovasta kansainvälisestä sopimuksesta muuta johdu.

16 §

Maksujen ja tulojen sitominen indeksiin

Edellä 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut tulojen euromäärät sekä 5 §:n 3 momentissa tarkoitettu euromäärä tarkistetaan yleisen ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti. Edellä 7 §:ssä tarkoitetut euromäärät tarkistetaan julkisten menojen hintaindeksin osana olevan kuntataloutta koskevan opetustoimen hintaindeksin muutoksen mukaisesti.

Laskennassa käytetään indeksiä, jossa vuoden 2010 indeksipisteluku on 100. Indeksimuutos muodostuu tarkistusvuotta edeltävän vuoden indeksipisteluvun ja siitä kaksi vuotta aiemman vuoden indeksipisteluvun osamäärästä. Indeksien mukainen euromäärä pyöristetään lähimpään euroon.

Tarkistukset tehdään joka toinen vuosi. Indeksillä tarkistettujen euromäärien tulvat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisee indeksillä tarkistettujen euromäärien Suomen säädöskoelmasa kunkin tarkistusvuoden marraskuun aikana.

17 §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Valtion ja kunnan viranomainen sekä muu julkisoikeudellinen yhteisö, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus, eläkesäätiö ja muu eläkelaitos, vakuutuslaitos, työnantaja sekä työttömyyskassa ovat velvollisia varhaiskasvatuksen tehtäviä hoitavan viranomaisen pyynnöstä antamaan maksutta ja salassapitosäännösten estämättä kaikki hallussaan olevat palvelun käyttäjän ja hänen perheensä taloudellista asemaa koskevat maksun suuruuteen olennaisesti vaikuttavat tiedot ja selvitykset, jotka ovat viranomaiselle tässä laissa säädetyn maksun määrittämiseksi tai viranomaiselle annettujen tietojen tarkistamiseksi välttämättömiä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus koskee myös rahalaitosta, jos varhaiskasvatuksen tehtäviä hoitava viranomainen ei saa riittäviä tietoja ja selvityksiä edellä mainituilta tahoilta ja jos on perusteltua syytä epäillä palvelun käyttäjän tai hänen perheensä tai heidän laillisen edustajansa antamien tietojen riittävyttä tai luotettavuutta. Pyyntö tulee esittää kirjallisena rahalaitokselle ja pyynnön esittämistä koskevan päätöksen on oikeutettu tekemään varhaiskasvatuslain 11 d §:ssä tarkoitettun toimielimen määräämä viranhaltija. Ennen kuin pyyntö tehdään rahalaitokselle, on sille, jonka tietoja pyydetään, annettava siitä tieto.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja tietoja voidaan luovuttaa tietoon oikeutetulle teknisen käyttöyhteyden avulla. Ennen teknisen käyttöyhteyden avaamista tietoja luovuttavan on varmistuttava siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

18 §

Viivästyskorko

Jos palvelusta määrättyä maksua ei ole suoritettu eräpäivänä, saadaan vuotuista viivästyskorkoa periä eräpäivästä lukien enintään korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettun korkokannan mukaan.

Viivästyskoron maksamisen perusteena oleva eräpäivä voi olla aikaisintaan kahden viikon kuluttua maksun määräytymisen perusteena olevan palvelun saamisesta.

19 §

Maksun ulosotto

Tässä laissa säädetty maksu ja sille perittävä viivästyskorko ovat suoraan ulosottokelpoisia siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

20 §

Muutoksenhaku

Maksua koskevaan viranhaltijan päätökseen ei saa valittamalla hakea muutosta.

Jos maksuvelvollinen on tyytymätön 1 momentissa tarkoitettuun päätökseen, hänellä on oikeus saattaa varhaiskasvatuksesta perittävää maksua koskeva päätös varhaiskasvatuslain 11 d §:ssä tarkoitettun toimielimen käsiteltäväksi.

Vaatus päätöksen oikaisemisesta on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa siitä, kun maksuvelvollinen on saanut päätöksestä tiedon. Päätökseen on liitettävä ohjeet sen saattamiseksi toimielimen käsiteltäväksi.

Maksun määrittämistä koskevaan 2 momentissa tarkoitettuun toimielimen päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta.

ta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Valitus voidaan sanotun ajan kuluessa antaa myös päätöksen tehneelle toimielimelle, jonka on toimitettava se oman lausuntonsa ohella hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Lupa on myönnettävä ainoastaan, jos lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saat-
taa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

21 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Edellä 5 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 7 §:ssä säädetyt euromäärät tarkistetaan 16 §:n mukaisesti ensimmäisen kerran vuoden 2017 lopussa ja ne tulevat voimaan elokuun 1 päivänä 2018.

2.

Laki

varhaiskasvatuslain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varhaiskasvatuslain (36/1973) 13 §, sellaisena kuin se on laissa 909/2012, seuraavasti:

13 §

Varhaiskasvatuksesta perittäviin maksuihin sovelletaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia (xx/2016).

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

3.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 3 kohta sekä 7 a ja 10 a §, sellaisina kuin niistä ovat 7 a § laissa 387/2008 ja 10 a § laeissa 1134/1996, 1217/2007 ja 941/2012, sekä
muutetaan 10 b §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 221/2003 ja 1051/2009, seuraavasti:

10 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määrittämisen perusteena olevat tulot

-
- Tuloina ei oteta huomioon:
- 1) lapsilisää, kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta, asumistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpitokorvausta, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaista kulukorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea;
 - 2) elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan tai 7 c §:n 2 momentissa tarkoitetun puolison alaikäiselle lapselle;
 - 3) eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia.

Tämä laki tulee voimaan päivänä _____ kuuta 20 _____.

Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2016

Pääministerin sijainen, ulkoasiainministeri

Timo Soini

Opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen

*Liite
Rinnakkaistekstit*

2.

Laki

varhaiskasvatuslain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan varhaiskasvatuslain (36/1973) 13 §, sellaisena kuin se on laissa 909/2012, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

13 §
Lasten päivähoidosta perittäviin maksuihin sovelletaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia (734/1992) ja sen nojalla annettuja säännöksiä, sellaisena kuin ne ovat voimassa tammikuun 1 päivänä 2013.

13 §
Varhaiskasvatuksesta perittäviin maksuihin sovelletaan *varhaiskasvatuksen* asiakasmaksuista annettua lakia (xx/2016).

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 4 §:n 3 kohta sekä 7 a ja 10 a §, sellaisina kuin niistä ovat 7 a § laissa 387/2008 ja 10 a § laeissa 1134/1996, 1217/2007 ja 941/2012, sekä
muutetaan 10 b §:n 4 momentti, sellaisena kuin se on laeissa 221/2003 ja 1051/2009, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

Maksuttomat sosiaalipalvelut

—————
3) peruskoululain (476/83) 32 §:n 3 momentissa tarkoitettulle vammaiselle lapselle annettava päiväkotihoidon silloin, kun lapsen peruskouluopetus järjestetään päiväkodissa annettavan hoidon yhteydessä peruskouluopetuksiksi katsottavan hoidon ajalta; (kumotaan)

7 a §

Lasten päivähoiton maksu

Lasten päivähoitosta annetussa laissa (36/1973) tarkoitetusta lapsen päiväkotij- ja perhepäivähoidosta voidaan määrätä kuukausimaksu. Maksu voidaan periä enintään yhdeltätoista kalenterikuukaudelta toimintavuoden aikana. Jos lapsi on päivähoidossa toimintavuoden kaikkina kuukausina ja lapsi on poissa päivähoidosta toimintavuoden aikana muusta syystä kuin sairauden vuoksi enintään kolme neljäsosaa kuukausimaksun perusteena olevien kuukausittaisen hoitopäivien määrästä, voidaan maksu kuitenkin periä 12 kuukaudelta. Poissaolopäiviä laskettaessa otetaan huomioon etukäteen ilmoitetut poissaolot. (kumotaan)

Kokopäivähoiton kuukausimaksu saa olla enintään perheen koon mukaan määräytyvän maksuprosentin osoittama euromäärä vähimmäistulorajan ylittävstä kuukausitulosta. Kunta voi kuitenkin määrätä enimmäis-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

maksun, jos hakija ei ilmoita perheen tuloja. Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sekä heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset.

Maksuprosentit ja tulorajat ovat seuraavat:

Perheen koko, henkilöä	Tuloraja, euroa kuukaudessa	Korkein maksuprosentti
2	1 099	11,5
3	1 355	9,4
4	1 609	7,9
5	1 716	7,9
6	1 823	7,9

Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 107 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.

Milloin samasta perheestä on useampi kuin yksi lapsi kunnan järjestämässä päivähoitossa, voidaan nuorimmasta kokopäivähoitossa olevasta lapsesta määrätä korkeimman maksuprosentin mukaan määräytyvä maksu. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokopäivähoitossa olevasta lapsesta voidaan määrätä saman suuruinen maksu kuin nuorimmasta lapsesta, kuitenkin enintään 210 euroa kuukaudessa. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Määrättäessä perheen toisen tai useamman lapsen maksua, käytetään määrityksen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokopäivähoiton maksua.

Edellä 3 momentissa tarkoitetut tulorajojen euromäärät sekä 4 momentissa tarkoitettu euromäärä tarkistetaan joka toinen vuosi yleisen ansiotasoindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään tarkistusvuotta edeltävän vuoden keskimääräistä indeksilukua. Indeksien mukainen euromäärä pyöristetään lähimpään euroon. Indeksillä tarkistettavat euromäärät tulevat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä.

Jos lapsi on osapäivähoitossa tai lapsen hoitoaika muutoin jatkuvasti päivittäin, viikoittain tai kuukausittain on säännönmukaisesti kokopäivähoiton hoitoaika merkittävästi lyhyempi, kunnan tulee päättäminsä perus-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tein periä hoitoaikaan suhteutettu 2–4 momentissa säädettyä kokopäivähoidon maksua alempi maksu. Päivähoidon maksua alentavana tekijänä on otettava huomioon myös perusopetuslain (628/1998) mukainen maksuton esiopetus.

Jos lapsen päivähoido alkaa tai loppuu kesken kalenterikuukauden, maksu määrätään hoitopäivien lukumäärän mukaan kuukausimaksua alhaisempana.

Maksu voi kokopäivähoidossa olla lasta kohti enintään 233 euroa kuukaudessa. Lasta koskevaa 21 euroa pienempää maksua ei peritä.

Tilapäisesti annettavasta päivähoidosta voidaan määrätä kunnan päättämä maksu.

Edellä 5 ja 9 momentissa tarkoitetut euromäärät tarkistetaan joka toinen vuosi sosiaali- ja terveystoimen hintaindeksin muutoksen mukaisesti. Laskennan perusteena käytetään tarkistusvuotta edeltävän vuoden keskimääräistä indeksilukua. Indeksien mukainen euromäärä pyöristetään lähimpään euroon. Indeksillä tarkistettujen euromäärien tulvat voimaan tarkistusvuotta seuraavan vuoden elokuun 1 päivänä.

10 a §

Päivähoitomaksun määrittämisen perusteena olevat tulot

Päätettäessä lasten päivähoidosta määrättävästä maksusta otetaan perheen tuloina huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot. Jos kuukausittaiset tulot vaihtelevat, otetaan kuukausitulona huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen kuukausitulo. Veronalaisena tulona voidaan ottaa huomioon myös viimeksi toimituksessa verotuksessa vahvistettut vastaavat veronalaiset tulot korotettuna niillä prosenttimäärillä, jotka verohallitus vuosittain antamissaan päätöksissä ennakoperinnän laskemisperusteista määrää. (kumotaan)

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain (1142/2005) 7 §:n 3 momentin mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen

Voimassa oleva laki

Ehdotus

tuotto hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään 10 prosenttia ja metsätalouden korot. Metsätuloa on lisäksi alennettava palvelun käyttäjän vaatimuksesta, mikäli tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella vähintään 10 prosenttia alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suuruinen. (7.12.2007/1217)

Tulona ei oteta huomioon lapsilisää, vammaisuuksista annetun lain (570/2007) mukaista etuutta, kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta, asumistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpito- korvausta, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaista kulkukorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea. (28.12.2012/941)

Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon suoritettut elatusavut ja tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä kiinteistön luovutuksen yhteydessä määrääjäksi tai elinkaudeksi pidätetty rahana suoritettava etuus (syytinki).

Päivähoitomaksu määrätään sen maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella.

10 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määräämisen perusteena olevat tulot

Tuloina ei oteta huomioon:

1) 10 a §:n 3 momentissa mainittuja tuloja lukuun ottamatta vammaisuuksista annetun lain mukaisia etuuksia; (11.12.2009/1051)

10 b §

Pitkäaikaisen laitoshoidon maksun määräämisen perusteena olevat tulot

Tuloina ei oteta huomioon:

1) lapsilisää, kansaneläkelain (568/2007) mukaista lapsikorotusta, asumistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavus-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2) elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan tai 7 c §:n 2 momentissa tarkoitetun puolison alaikäiselle lapselle; *eikä*

3) eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia.

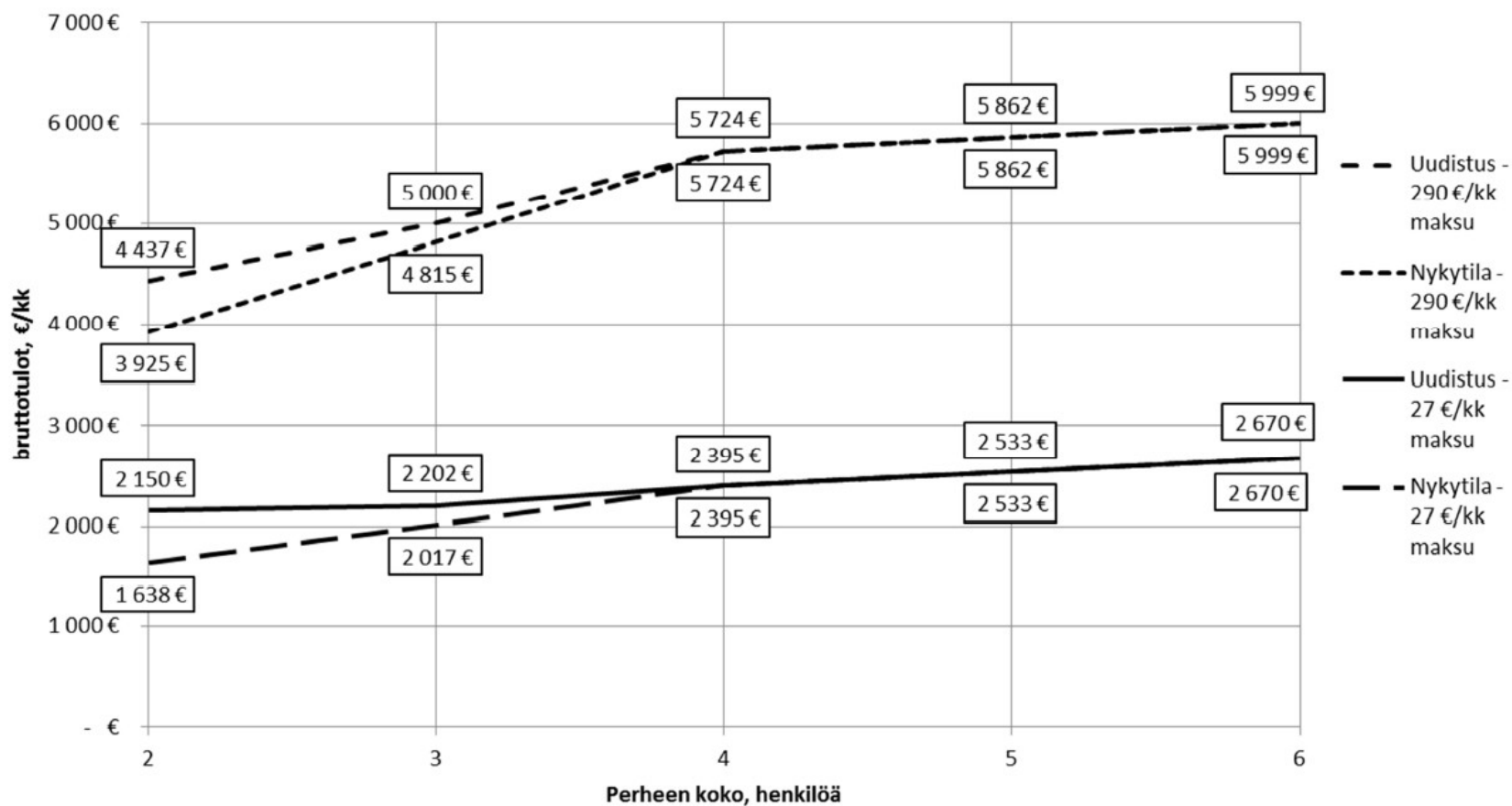
tusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuiskoulutustukea, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaista ylläpito- korvausta, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaista kulkukorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea;

2) elatusapua tai elatustukea, jota maksetaan pitkäaikaisessa laitoshoidossa olevan tai 7 c §:n 2 momentissa tarkoitetun puolison alaikäiselle lapselle;

3) eläkkeisiin ja niihin verrattaviin tuloihin sisältyviä huollettavista aiheutuvia korotuksia.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 20 .*

Nykytilan ja hallituksen esityksen vertailu asiakasmaksuista

Lähde: HE 205/2016

Tulorajat sekä esimerkkejä varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskemisesta

Nykytila 1.8.2016			HE 205/2016 tulorajat		
Perheen koko, henkilöä	Tuloraja €/kk	Maksuprosentti	Perheen koko, henkilöä	Tuloraja €/kk	Maksuprosentti
2	1403	11,5 %	2	1915	11,5 %
3	1730	9,4 %	3	1915	9,4 %
4	2053	7,9 %	4	2053	7,9 %
5	2191	7,9 %	5	2191	7,9 %
6	2328	7,9 %	6	2328	7,9 %
Jos perheen koko on suurempi kuin kuusi, lisätään maksun määräämisen perusteena olevaa tulorajaa 138 eurolla kustakin seuraavasta perheen alaikäisestä lapsesta.					

Esimerkkejä varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskemisesta, perhekoko 4 henkeä

Päivähoitomaksut 28.2.2017 saakka:

Perheessä on isä, äiti ja kaksi lasta, molemmat lapset ovat kunnallisessa päivähoidossa.

- Perheen bruttotulot yhteensä:
4 600 € / kk
- **Päivähoitomaksu:**
 $4\,600\text{ € (tulot)} - 2\,053\text{ € (tuloraja)} = 2\,547\text{ €}$
Tulorajan ylittävästä tulosta lasketaan 7,9 % päivähoito-maksuksi:
 $7,9\% \cdot 2\,547\text{ €:sta} = \mathbf{201\text{ €}}$
- Perheen päivähoitomaksut ovat:
1. lapselta (nuorin) 201 € / kk ja
2. lapselta 201 € / kk
Yhteensä 402 € / kk

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.3.2017 alkaen:

Perheessä on isä, äiti ja kaksi lasta, molemmat lapset ovat kunnallisessa päivähoidossa.

- Perheen bruttotulot yhteensä:
4 600 € / kk
- **Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu:**
 $4\,600\text{ € (tulot)} - 2\,053\text{ € (tuloraja)} = 2\,547\text{ €}$
Tulorajan ylittävästä tulosta lasketaan 7,9 % varhaiskasvatuksen asiakasmaksuksi
 $7,9\% \cdot 2\,547\text{ €:sta} = \mathbf{201\text{ €}}$
- Perheen varhaiskasvatuksen asiakasmaksut ovat:
1. lapselta (nuorin) 201 € / kk ja
2. lapselta 181 € / kk
Yhteensä 382 € / kk

Esimerkkejä varhaiskasvatuksen asiakasmaksun laskemisesta, perhekoko 2 henkeä

Päivähoitomaksut 28.2.2017

saakka:

Perheessä on äiti ja 1 lapsi, lapsi on kunnallisessa päivähoidossa.

- Perheen bruttotulot yhteensä:
2 500 € / kk
- **Päivähoitomaksu:**
 $2\,500\text{ € (tulot)} - 1\,403\text{ € (tuloraja)} = 1\,097\text{ €}$
Tulorajan ylittävästä tulosta lasketaan 11,5 % päivähoitomaksuksi:
 $11,5\% \cdot 1\,097\text{ €:sta} = \mathbf{126\text{ €}}$.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut 1.3.2017 alkaen:

Perheessä on äiti ja 1 lapsi, lapsi on kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

- Perheen bruttotulot yhteensä:
2 500 € / kk
- **Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu:**
 $2\,500\text{ € (tulot)} - 1\,915\text{ € (tuloraja)} = 585\text{ €}$
Tulorajan ylittävästä tulosta lasketaan 11,5 % varhaiskasvatuksen asiakasmaksuksi:
 $11,5\% \cdot 585\text{ €:sta} = \mathbf{67\text{ €}}$.

Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatus keskimäärin/viikko, muut perusteet	Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu
Kokoaikainen varhaiskasvatus	vähintään 35 h/vko	100 % maksu (= tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvä korkein maksu)
Kokoaikainen varhaiskasvatus	yli 20 h – alle 35 h/vko	80 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä varhaiskasvatuksen maksusta
Osa-aikainen varhaiskasvatus	enintään 20 h viikossa, enintään 4 h/pvä viitenä päivänä viikossa	60 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
Osa-aikainen varhaiskasvatus	enintään 20 h viikossa, enintään 6 – 7 h h/pvä kolmena päivänä viikossa	60 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	esiopetus ja siihen liittyvä varhaiskasvatus yhteensä yli 45 tuntia viikossa	80 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	esiopetus ja siihen liittyvä varhaiskasvatus yhteensä yli 40 tuntia, mutta enintään 45 tuntia viikossa	65 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	esiopetus ja siihen liittyvä varhaiskasvatus yhteensä enintään 40 tuntia viikossa	45 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta
Esiopetukseen liittyvä varhaiskasvatus	Esiopetuksen syys- ja kevätlukukausiin sijoittuvina esiopetuksen lomapäivinä varhaiskasvatuksesta peritään sama maksu kuin päiviltä, jolloin lapsi on esiopetukseen liittyvässä varhaiskasvatuksessa	
Perusopetukseen valmistavaan opetukseen liittyvä varhaiskasvatus	Perusopetukseen valmistavaan opetukseen liittyvä varhaiskasvatus yhteensä yli 40 tuntia	65 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.
Perusopetukseen valmistavaan opetukseen liittyvä varhaiskasvatus	Perusopetukseen valmistavaan opetukseen liittyvä varhaiskasvatus yhteensä enintään 40 tuntia viikossa	45 % tulojen ja perhekoon mukaan määräytyvästä kokoaikaisen varhaiskasvatuksen maksusta.

Lasten hoitoapupalvelu	Lasten hoitoapupalvelua voi käyttää enintään seitsemän tuntia päivässä ja enintään 4 kertaa kuukaudessa silloin, kun huoltaja on varannut paikan lapselle etukäteen. Hoitoapupalvelua tarjotaan suomenkielisellä tulosalueella hoitoapupalvelupisteissä ja ruotsinkielisellä tulosalueella päiväkodeissa.	Yli 5 - enintään 7 tuntia: Perheen 1. lapselta (nuorin) 34 euroa /päivä. Perheen muilta lapsilta 20 euroa/ päivä Enintään 5 tuntia: Perheen 1. lapselta (nuorin) 20 euroa /päivä. Perheen muilta lapsilta 12 euroa / päivä
Avoin varhaiskasvatus	Leikkitoiminnasta käytetään Vantaalla nimitystä avoin varhaiskasvatustoiminta. Siihen kuuluvat kerhotoiminta, avoin päiväkotitoiminta ja asukaspuistotoiminta.	Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuminen on maksutonta.

Suomenkielisen perusopetuksen seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmäärät kouluittain lukuvuonna 2017 - 2018/ IK

VD/11293/12.00.01.00/2016

Oppilaille tulee perusopetuslain 6 §:n 2 momentin mukaan osoittaa koulutuspaikaksi ns. lähikoulu tai muu soveltuva paikka. Lisäksi perusopetuslain 29 §:n mukaisesti tulee ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Lain 28 §:n 1 momentin mukaan oppilaalla syntyy ehdoton oikeus käydä kunnan hänelle osoittamaa koulua.

Opetuslautakunta päätti oppilaaksioton perusteista 13.6.2016 12§. Opetuslautakunta on 17.12.2013 13§ päättänyt, että Vantaalla on 1.1.2014 lähtien kolme oppilaaksiottoaluetta, joiden nimet ovat läntinen, koillinen ja itäinen oppilaaksiottoalue. Opetuslautakunta on lukuvuodesta 2006 - 2007 alkaen tehnyt erikseen päätöksen kunkin peruskoulun ensimmäisten ja seitsemänsien vuosiluokkien oppilaspaikkojen määrästä ottaen huomioon koulun tilat ja muut olosuhteet. Päätös on ollut sitova osoitettaessa oppilaille lähikoulua, samoin kuin otettaessa oppilaita toissijaisen haun perusteella. Päättävät oppilasmäärät sisältävät kaikki oppilaat lukuun ottamatta vammais- ja autismiopetusta. Rehtorit perustavat tarvittavan määrän opetusryhmiä koulun talousarvion puitteissa.

Oppilaaksiottoalueiden vaatiman vuosittaisen luokkasuunnittelun valmistelusta ovat vastanneet aluepäälliköt. Aluepäälliköt ovat yhdessä alueensa koulujen rehtoreiden ja aluekoordinaattoreiden kanssa laatineet esityksen alueen seitsemänsien vuosiluokkien oppilaiden sijoittelusta. Alueellisista esityksistä on neuvoteltu perusopetuksen johtajan johdolla käydyssä perusopetusryhmäneuvottelussa, jossa on tehty lopullinen esitys enimmäisoppilasmäärästä kouluittain. Oppilaiden sijoittelu on tehty opetuslautakunnan hyväksymien oppilaaksioton perusteiden mukaisesti.

Liitteessä on esitetty koulukohtaiset seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmäärät tämän hetkisten oppilastietojen perusteella. Ensisijainen oppilaan kouluun ottamispäätös on delegoitu aluepäälliköille ja toissijainen oppilaaksiottaminen koulujen rehtoreille. Perusopetuksen johtaja on delegoinut erityistä tukea saavien oppilaiden erityisen tuen päätöksen tekemisen aluepäälliköille.

Liitteessä lueteltuja kokonaisoppilasmääriä seitsemänsillä luokilla ei saa ylittää muiden kuin alueelle muuttavien tai niiden Vantaan kansainvälisen koulun ja Kaivokselan koulun oppilaiden osalta, jotka eivät läpäise Vantaan kansainvälisen koulun kielikoetta tai perusopetukseen valmistavasta opetuksesta siirtyvien oppilaiden osalta. Mikäli alueelle muuttaa uusia oppilaita tai valmistavilta luokilta siirtyy oppilaita tai toissijaisesta koulusta palaa oppilaita, voi koulu perustellusta syystä ylittää em. oppilasmäärät. Muuttavien oppilaiden lähikoulun määrittelystä vastaa aluepäällikkö. Koulu ei saa ylittää em. koulukohtaista oppilasmäärää myöskään toissijaisessa oppilaaksiotossa. Rehtori sijoittaa oppilaat ryhmiin kokonaisoppilasmäärän puitteissa.

Yläkoulujen 7. luokka-asteella ryhmäkokoihin vaikuttavat vieraiden kielten opetusjärjestelyt. Kielikylpyopetuksen ja musiikkiluokkien oppilaaksioton perusteet opetuslautakunta on määritellyt 15.11.2005. Vantaan kansainvälisen koulun oppilaaksioton perusteet opetuslautakunta on määritellyt 13.12.2016.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 11

Perusopetuksen johtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä suomenkielisten peruskoulujen seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmäärät kouluittain lukuvuodeksi 2017 - 2018 liitteessä esitetyllä tavalla
- b) että aluepäälliköt ja rehtorit eivät saa ylittää em. oppilasmääriä oppilaaksiotossa
- c) että lukuvuoden aikana alueelle muuttaville oppilaille on määriteltävä lähikoulu kuten muillekin oppilaille. Aluepäälliköt vastaavat lähikoulun määrittelystä. Muuttavien oppilaiden, Vantaan kansainvälisen koulun ja Kaivokselan koulun oppilaiden, jotka eivät läpäise Vantaan kansainvälisen koulun kielikoetta ja perusopetukseen valmistavasta

opetuksesta siirtyvien sekä toissijaisesta koulusta palaavien oppilaiden osalta voidaan perustellusta syystä ylittää hyväksytyt enimmäisoppilasmäärät.

Tämä pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:	Suomenkielisten peruskoulujen seitsemänsien vuosiluokkien enimmäisoppilasmäärät kouluittain lukuvuonna 2017– 2018.
Täytäntöönpano:	Hallintoyksikkö
-ote suomenkielisen perusopetuksen tulosalue, suomenkieliset ala- ja ylä- ja yhtenäiskoulut
Muutoksenhakuohje:	Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle
Lisätiedot:	Ilkka Kalo, 09 8392 2060, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Lukuvuosi 2017 - 2018

Aluepäälliköiden esitykset 7. vuosiluokkien enimmäisoppilasmääräksi.

**Luvut sisältävät kaikki oppilaat lukuun ottamatta vammais- ja
autismi-opetuksen oppilaita**

	Yhteensä oppilaita
Itäinen alue	
Jokiniemen koulu	90
Lehtikuusen koulu	129
Länsimäen koulu	110
Peltolan koulu	191
Simonkylän koulu	173
Sotungin koulu	121
Koillinen alue	
Havukosken koulu	106
Koivukylän koulu	130
Korson koulu	150
Mikkolan koulu	96
Ruusuvuoren koulu	150
Läntinen alue	
Hämeenkylässä koulu	150
Kartanonkosken koulu	96
Kilterin koulu	195
Martinlaakson koulu	135
Vantaan kansainvälinen koulu	72
Vantaankosken koulu	225
Veromäen koulu	65

12 § Perusopetuksen lehtorien virkojen aineyhdistelmien muuttaminen ja erityisopettajien vakanssien perustaminen 1.8.2017 alkaen/ IK

VD/10709/01.01.00.00/2016

Vantaan kaupungin hallintosäännön 18 §:n mukaan asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää tehtäväalueensa virkojen perustamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti, mainittujen virkojen lakkauttamisesta, virkanimikkeiden muuttamisesta ja kelpoisuusehdoista.

Peruskoulujen rehtorit ja koulunjohtajat ovat tehneet esityksensä perusopetuksessa tarvittavista opettajista ensi lukuvuodelle. Lehtoreiden aineyhdistelmiä muutetaan koulujen tarpeiden mukaisesti, jotta virkarakenne vastaa tämän hetkistä tarvetta. Muutoksilla ei ole henkilöstöä eikä kustannuksia lisäävää vaikutusta.

Oppilasmäärän kasvusta johtuen on tarvetta perustaa uusia erityisopettajan virkoja.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 12

Perusopetuksen johtajan esitys:

Päätetään:

- a) tehdä seuraavat muutokset perusopetuksen lehtorien virkojen aineyhdistelmiin 1.8.2017 alkaen:
 - matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorin virka äidinkielen lehtorin viraksi (vakanssi 800862)
 - matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorin virka fysiikan ja kemian lehtorin viraksi (vakanssi 800545)
 - ruotsin kielen lehtorin virka uskonnon ja historian lehtorin viraksi (vakanssi 800529)
 - kuvaamataidon lehtorin virka kotitalouden ja terveystiedon lehtorin viraksi (vakanssi 801411)
 - englannin kielen ja ruotsin kielen lehtorin virka englannin kielen ja ranskan kielen lehtorin viraksi (vakanssi 801115)
 - liikunnan lehtorin virka liikunnan ja terveystiedon lehtorin viraksi (vakanssi 801422)
 - tekstiilityön lehtorin virka suomi toisena kielenä ja äidinkielen lehtorin viraksi (vakanssi 800630)
 - liikunnan lehtorin virka liikunnan ja terveystiedon lehtorin viraksi (vakanssi 800668)
 - englannin kielen ja ruotsin kielen lehtorin virka englannin kielen, ruotsin kielen ja saksan kielen lehtorin viraksi (vakanssi 801144)
 - kuvataiteen lehtorin virka suomi toisena kielenä lehtorin viraksi (vakanssi 800621)
 - liikunnan lehtorin virka liikunnan ja terveystiedon lehtorin viraksi (vakanssi 800424)
- b) muuttaa perusopetuksen peruskoulun ja lukion lehtorin vakanssin (801038) nimike peruskoulun lehtoriksi 1.8.2017 alkaen.
- c) perustaa uusia erityisopettajan virkoja 1.8.2017 alkaen:
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810703) Koivukylän kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810704) Jokiniemen kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810705) Rekolan kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810706) Kivimäen kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810707) Hiekkaharjun kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810708) Aurinkokiven kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810709) Kilterin kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810710) Veromäen kouluun
 - 1 erityisopettajan vakanssi (810711) Vantaankosken kouluun

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano:

- Perusopetuksen tulosalue
- Henkilöstöpalvelut (opettajien palkanlaskenta)
- Henkilöstöyksikkö
- Ao. koulut

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Kaisa Räisänen, 043 827 0392, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

13 § Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen lehtorien virkojen aineyhdistelmien muuttaminen 1.8.2017 alkaen/ MV

VD/11079/01.01.00.00/2016

Vantaan kaupungin hallintosäännön 18 §:n mukaan asianomainen lautakunta ja liikelaitoksen johtokunta päättää tehtäväalueensa virkojen perustamisesta kaupunginvaltuuston hyväksymän suunnitelman mukaisesti, mainittujen virkojen lakkauttamisesta, virkanimikkeiden muuttamisesta ja kelpoisuusehdoista.

Lukioiden rehtorit ovat tehneet esityksensä opetuksessa tarvittavista opettajista ensi lukuvuodelle. Lehtoreiden aineyhdistelmiä muutetaan lukioden tarpeiden mukaisesti, jotta virkarakenne vastaa tämän hetkistä tarvetta.

Muutoksilla ei ole henkilöstöä eikä kustannuksia lisäävää vaikutusta.

Opetuslautakunta 16.1.2017 § 13

Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen johtajan esitys:

Päätetään tehdä seuraavat muutokset perusopetuksen lehtorien virkojen aineyhdistelmiin 1.8.2017 alkaen:

- matematiikan, fysiikan ja kemian lehtorin virka matematiikan ja fysiikan lehtorin viraksi (vakanssi 802131)
- ruotsin kielen ja ranskan kielen lehtorin virka ruotsin kielen ja englannin kielen lehtorin viraksi (vakanssi 802200)
- saksan kielen lehtorin virka kuvataiteen lehtorin viraksi (802034)

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Täytäntöönpano: - Nuoriso- ja aikuiskoulutuksen tulosalue
 - Henkilöstöpalvelut (opettajien palkanlaskenta)
 - Henkilöstöyksikkö
 - Tikkurilan lukio, Tikkurilan aikuislukio, Vaskivuoren lukio

Muutoksenhakuohje: Oikaisuvaatimus opetuslautakunnalle

Lisätiedot:

Kaisa Räisänen, 043 827 0392, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

14 § **Aurinkokivi, 2. vaihe, laajennus, hankesuunnitelman hyväksyminen/ ETN**

VD/4781/02.08.00.00/2016

Aurinkokiven 2. vaiheessa koulu laajennetaan yhtenäiskouluksi ja se on korvaa purettavan Vantaankosken koulun osittain. Vantaankosken koulun korvaavat tilat -kokonaisuudesta laadittu tarveselvitys on hyväksytty Teknisessä lautakunnassa 10.5.2016 § 8, Opetuslautakunnassa 9.5.2016 § 16 ja Kaupunginhallituksessa 23.5.2016 § 10.

Hankesuunnitelma koskee Aurinkokiven 2. vaiheen eli laajennuksen rakentamista. Aurinkokivi sijaitsee kaupunginosassa 23 (Kivistö), korttelissa 23128, osoitteessa Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa. Hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä sivistystoimen ja tilakeskuksen kanssa.

Aurinkokivi-monitoimitalon (koulu, päiväkot, neuvola) ensimmäinen vaihe valmistui kesällä 2016. Hankkeesta järjestettiin yleinen arkkitehtuurikilpailu, jonka voittaja Playa Arkkitehdit Oy/ Veikko Ojanlatva toimi ensimmäisen vaiheen pääsuunnittelijana ja arkkitehtinä.

Aurinkokiven 2. vaiheen toteuttaminen parantaa koulupalveluiden saavutettavuutta kivistöläisten yläkouluikäisten kannalta. Sivistystoimen ja tilakeskuksen tavoitteena on tehostaa koulujen tilankäyttöä. Pedagogiset tavoitteet liittyvät uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoon.

Kokonaisuudessaan Aurinkokiven yhtenäiskoulun oppilas- ja henkilöstömäärä tulee olemaan:
- n. 1075 oppilasta, joista n. 540 1.-6. luokilla ja n. 535 7.-9. luokilla
- n. 122 opettajaa (määrään sisältyvät erityisopettajat)

Hankesuunnitelman bruttoalatatavoite on 5240 brm² ja hyötyalatatavoite 3401 hym². Taloussuunnitelmassa 2017-2020 esitetään 14,3 milj. € investointimäärärahaa Aurinkokiven 2.vaiheelle vuosille 2018-19. Tarveselvityksen kustannusennuste oli 14 300 000 €. Hankesuunnitelman mukaan Aurinkokivi 2. vaiheen kustannusarvio on 14,3 milj. €.

Aurinkokiven laajennus on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2014-2023 mukainen hanke.

Opetuslautakunta 16.1.2016 § 14

Talous- ja hallintojohtajan esitys:

Päätetään esittää tekniselle lautakunnalle hyväksyttäväksi Aurinkokiven 2. vaiheen 7.12.2016 päivätty hankesuunnitelma.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet: Aurinkokiven 2. vaiheen 7.12.2016 päivätty hankesuunnitelma liitteineen

Täytäntöönpano: Hallintoyksikkö
-ote tilakeskus

Muutoksenhakuohje: Ei muutoksenhakuoikeutta/ Kuntalaki 91 §

Lisätiedot:

Laura Malinen, 83923993, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

AURINKOKIVI 2. VAIHE, LAAJENNUS

HANKESUUNNITELMA 7.12.2016

Sisällysluettelo

.....	1
TARVETIETOKORTTI.....	3
1. Perustelut tarpeelle.....	4
2 Mitoitusperusteet ja toiminnalliset tavoitteet	6
3 Elinkaari-, sisäilma- ja tekniset tavoitteet	10
4 Tontti ja rakennuspaikka	17
5 Väistötilantarve	19
6 Kustannukset.....	19
7 Rahoitus ja aikataulu	19
8 Hankkeen käyttövaikutukset ja toimintakustannukset	20
9 Riskit.....	20
10 Työryhmä.....	21

LIITTEET:

Liite 1: Kartta

Liite 2: Asemakaavakartta ja määräykset

Liite 3: tilaohjelma

Liite 4: tavoitehinta ja alustava vuokratkustannuslaskelma

TARVETIETOKORTTI

Kohteen nimi: Aurinkokivi, 2. vaihe, laajennus						
Hankkeen kuvaus: Kivistön alueelle tarvitaan yläkoulu ala-asteen lisäksi.						
Päätöksenteko: Auringonkiven 2. vaiheen laajennus sisältyi tarveselvitykseen "Vantaankosken koulua korvaavat tilat", joka on hyväksytty Opetuslautakunnassa 9.5.2016 § 16, Teknisessä lautakunnassa 10.5.2016 § 8 ja Kaupunginhallituksessa 23.5.2016 § 10. Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin: - Esiselvitys, Boost Brother Oy: Vantaan päiväkotij- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, Moduuli 1&2: Länsi-Vantaan koulut. - Uudet oppimisympäristöt, sivistystoimen tavoitteet tehostaa koulujen tilankäyttöä sekä pedagogiset tavoitteet liittyen uuteen opetussuunnitelmaan						
Tarpeen perustelut: Koulu on oleellinen osa Kivistön kasvavan suuralueen peruskouluverkkoa, koska vuonna 2015 laaditun Vantaan väestöennusteen 2015–2025 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennusteajanjakson ajan. Aurinkokiven koulu korvaa purettavan Vantaankosken koulun. 2. vaihe täydentää 1. vaihetta siten, että rakennetaan aineluokat sekä perusopetustilaa lisää. Koulu toimii tämän jälkeen yhtenäiskouluna.						
Käyttäjähallintokunta: Sivistysvirasto / yläasteen koulu						
Kaupunginosa: 23 Kivistö		Kiinteistötunnus: 92-23-128-10		Tontin pinta-ala: 22079 m ²		
Osoite ja tontti: Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa		Kaavatiedot: PL kortteli 23128 osa, tontti 10		Rakennusoikeus: 15 000 m ²		
Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)				Investointikustannusennuste		
				€	€ / brm ²	€ / hym ²
Nykyinen koulurakennus				brm ²	htm ²	hym ²
Laajennus / lisärakennus				7898	6201	5341,5
				5240	4350	3401
				14 300 000	2729	4205
Hankkeen maksimi oppilaspaikka: n. 540 oppilasta alakoulu (1.vaihe) <u>n. 535 oppilasta yläkoulu (2. vaihe)</u> yhteensä n. 1075 oppilasta						
Investointikustannus oppilaspaikkaa kohden				26 730 € / oppilaspaikka		
Väistötilan tarve: Ei väistötilan tarvetta.						
Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 2017 -2020 , 14 300 000 €.						
Hankkeen toteutusaikataulu: 2018–2019						
Ylläpitokustannukset: 18,20 €/m ² /kk (pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä)				Toimintakustannukset hallintokunnalle: Toimintakustannusten lisäys 1 524 750 € henkilöstökulut, ei esim. ateria- tai siivousk.		
Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen: 710 000 €						
Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle: 950 175 €/vuosi						
Laatijat: Riitta Miettinen, Laura Malinen				Päivämäärä: 7.12.2016		

1. Perustelut tarpeelle

1.1 Yhteenveto

Tässä hankesuunnitelmassa käsitellään:

- Aurinkokiven koulu, 2. vaihe, laajennus

Aurinkokiven koulu sijaitsee Kivistön kaupunginosassa. Rakennuksen 1. vaihe valmistui kesällä 2016. Rakennuksen pääkäyttäjät ovat koulu, päiväkoti ja neuvola. Tilat ovat myös musiikkiopiston ja kuvataidekoulun käytössä.

Vuonna 2015 tehdyssä konsulttiselvityksessä (Boost Brothers: Vantaan päiväkoti- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu – selvitys 2015) todettiin, että Aurinkokiven kouluun kohdistuu kapasiteetin kasvattamisen tarve, joka ratkaistaan tilatehokkuutta kasvattamalla ja investoimalla laajennukseen. Saavutettavuuden näkökulmasta yläkoulu kannattaa sijoittaa Aurinkokiven koulun yhteyteen.

Aurinkokiven 2. vaihe käsittää rakennuksen koulutilojen laajentamisen yläkoulun luokkien osalta yhtenäiskouluksi sekä liittyy opetustoimen toimintakulttuurin muutokseen ja uuden opetussuunnitelman käyttöönottoon.

Aurinkokiven ensimmäisen rakennusvaiheen rakennustyöt on saatettiin loppuun kesäkuussa 2016. Toisessa vaiheessa rakennetaan kaksi laajennusosaa, joiden sijainti ja massoittelu noudattavat arkkitehtikilpailun voittaneen ja toteutuneen ehdotuksen ratkaisua. Toiseen laajennusosaan sijoittuvat ns. erikoisloukat ja toinen laajennusosa varataan yleisopetusta varten.

1.2 Perusopetuksen palvelustrategiset linjaukset

Suomenkielisessä perusopetuksessa toteutetaan lähikouluperiaatetta. Oppilaiden koulumatkat ovat pääsääntöisesti alle kolme kilometriä. Oppilaaksioton kriteerinä on oppilaan turvallinen ja lyhyt koulumatka.

1.3 Väestöennuste ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Vantaan virallisen väestöennusteen mukaan Kivistön kaupunginosan väestömäärä kasvaa ennusteajanjakson 2016–2026 ajan. Vantaankosken koulun korvaavat tilat riittävät väestöennusteen pohjalta laaditun oppilasennusteen mukaan vuoteen 2024 saakka.

Aurinkokiven koulu aloitti toimintansa elokuussa 2016 ja korvasi samalla Kivistön koulun. Aurinkokiven koulun ensimmäisessä vaiheessa valmistui alakoulu (1.–6. luokat). Laajennus yhtenäiskouluksi (7.–9. luokat) tehdään hankkeen toisessa vaiheessa. Toisen vaiheen valmistumiseen

saakka Kivistön suuralueen yläkoulupalvelut (7.–9. luokat) ovat Vantaankosken koulussa, jonka sijainti ei ole optimaalinen. Aurinkokiven koulu kuuluu Vantaan kaupunkitasoiseen palveluverkkosuunnitelmaan 2014–2023. Koulu on oleellinen osa Kivistön kasvavan suuralueen peruskouluverkkoa, koska vuonna 2016 laaditun Vantaan väestöennusteen 2016–2026 mukaan suuralueen perusopetusikäisten määrä kasvaa ennustearjanjakson ajan.

Taulukko 2. Oppilasennuste Aurinkokiven koulun osalta vuosille 2016–2025

Aurinkokiven koulu

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
1 lk	81	77	77	77	82	90	90	105	119	127
2 lk	81	90	84	82	82	89	96	96	112	126
3 lk	69	76	83	77	75	75	80	87	86	101
4 lk	63	75	81	87	81	79	78	83	90	90
5 lk	64	67	78	83	89	83	81	80	85	91
6 lk	69	58	58	66	73	77	72	71	68	72
1 - 6 lk	428	443	460	472	481	492	496	522	559	606
7 lk	136	162	143	147	162	165	164	176	156	166
8 lk	130	138	162	143	146	162	165	164	175	156
9 lk	138	133	140	162	145	147	162	166	164	175
7 - 9 lk	404	433	445	452	453	474	490	506	495	497
1 - 9 lk	832	876	905	924	935	966	986	1028	1055	1103

1.5 Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset

Aurinkokiven 2. vaiheen laajennus sisältyi tarveselvitykseen ”Vantaankosken koulua korvaavat tilat”, joka on hyväksytty:

- Opetuslautakunnassa 9.5.2016 § 16
- Teknisessä lautakunnassa 10.5.2016 § 8
- Kaupunginhallituksessa 23.5.2016 § 10.

2 Mitoitusperusteet ja toiminnalliset tavoitteet

2.1 Toiminnalliset tavoitteet

Rakennuksen 1. vaiheeseen ei kohdistu oleellisia muutostöitä. Toisen laajennusosan liitoskohdassa kaksi luokkatilaa poistuu. Naulakkotiloja lisätään, koska koulu on ns. sukkakoulu.

Aurinkokiven nykyinen koulurakennus on monikäyttöinen palvelurakennus, jonka tilojen pääkäyttäjät ovat sivistystoimen toimiala ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, siten että rakennuksessa toimivat koulu (perusopetus), päiväkotia (varhaiskasvatus) sekä äitiys- ja lastenneuvola sekä lasten ja nuorten terveystiete. Lisäksi tiloissa toimivat musiikkiopisto ja kuvataidekoulu. Tilat on tarkoitettu myös ulkopuolisten käyttöön, alueen asukkaille ja yhteisöille.

Ensimmäisessä vaiheessa on toteutettu keskeisiä yhteistoimintatiloja sekä nuoria perheitä ja pieniä lapsia palvelevia tiloja. Toisessa vaiheessa toteutetaan yläkouluikäisiä lapsia ja aikuisten ja lasten harrastustoimintaa palvelevia tiloja.

Rakennuksen toimintakulttuuriin kuuluu olennaisena osana monikäyttöisyys ja uusien oppimisympäristöjen tuomat mahdollisuudet siten, että ilmiökeskeinen oppiminen sekä yhteistyö eri käyttäjien kanssa on mahdollista.

Aurinkokiven 1. vaiheessa rakennetut perusopetuksen tilat mahdollistavat uuden oppimisen tavoitteiden toteutumisen. Ilmiöpohjainen oppiminen, yhteisopettajuus, TVT:n tehokas käyttö sekä opettajien ja oppilasryhmien vuorovaikutteinen yhteistyö ovat osa muuttunutta oppimisympäristöä. Uusi oppiminen on huomioitu myös irtokalustussuunnittelussa.

Laajennus käsittää tilaryhmät, jotka ovat tarpeelliset luokka-asteille 7.-9. sekä täydentävät omalta osaltaan 1. vaiheen tilojen käyttömahdollisuuksia. Laajennusosan myötä Aurinkokiven koulusta tulee yhtenäinen peruskoulu, jonka tiloja tullaan käyttämään joustavasti kaikkien vuosiluokkien kesken.

Tarvitaan perusopetustiloja, jotka ovat muunneltavia sekä monikäyttöisiä erikokoisille ja -ikäisille oppimisryhmille. Tarvitaan myös erityisvarusteltuja oppimistiloja, jotka mahdollistavat sekä aineopetuksen taito- ja harrasteaineille että taipuvat perusopetustiloiksi.

Tavoitteena on luoda tilakokonaisuuksia taito- taide- oppiaineille sekä luonnontiede-fysiikka-kemia –oppiaineille. Mm. kirjasto/mediateekki, monitoimi- liikuntatila ovat laajennusosan tiloja, jotka ovat sekä opiskelua että yhteisiä kokoontumistiloja.

Ruusukvartsinkadun varteen sijoittuvan laajuusosan pohjakerrokseen tulevat käsityö ja taideaineet, ”pehmeät” (käsityö- tekstiilityö), ”kovat” (konesali, puutyö, kuumakäsittely, pintakäsittely) ateljee (kuvaamataito ja muovailu) sekä mahdollisuus robotiikan opetukseen. Erityisvarustellut tilat asettuvat keskellä sijaitsevan suunnittelutilan ympärille siten, että ne muodostavat mahdollisimman monikäyttöisen ja tehokkaan kokonaisuuden, mahdollistaen opettajien parityöskentelyn ja eri kokoisten oppilasryhmien työskentelyn. Liittyminen 1. vaiheen tiloihin muodostaa ns. Taideaula-tilan välityksellä. Aula toimii monikäyttöisenä käytävä-aula-opetustilana

Luonnontieteiden ja kotitalouden opetustilakokonaisuudet sijoittuvat 1. kerrokseen siten, että fysiikan laboratoriotilat sijoittuvat keskelle ja niukemmin varustellut luonnontieteiden sekä kotitalouden opetustilat laboratoriotilojen ympärille. Tavoitteena on mahdollistaa eri ainekokonaisuuksien synergiamahdollisuudet. Liittymien 1. vaiheen rakennusosaan muodostetaan ns. Tiede-aula tilan välityksellä, joka sijoittuu pohjakerroksen Taideaulan yläpuolelle.

Laajennusosan 3. kerrokseen sijoittuvat tilakokonaisuudet, jotka muodostuvat musiikin opetustiloista, kirjasto-mediateekistä ja monitoimitilasta, joka on tarkoitettu sekä liikuntaa, opetuskäyttöä ja draamatyöskentelyä varten. Kirjaston yhteyteen tulee oppilaskunnan kiosk. Liittyminen 1. vaiheen rakennusosaan muodostetaan Media-aulan välityksellä.

Aurinkokivi-rakennuksen toiminnalle on laadittu Pedagoginen suunnitelma ja palvelukonsepti 20.5.2015. Pedagogista suunnitelmaa toteutetaan tilaohjelman ja opetussuunnitelman sekä uusien oppimisympäristön tavoitteiden kautta.

Palvelukonseptin hallintomallissa Aurinkokivi on pilottikohde. Talolle on valittu talonjohtaja ja johtoryhmä, jotka valmistelevat palvelukeskuksen talousarvion, suunnittelevat yhteistä toimintaa, laativat yhteisiä sopimuksia, suunnittelevat ja sopivat tilojen tehokkaasta käytöstä sekä toimivat talonjohtajan apuna kiinteistön tilojen markkinoinnissa ja järjestettäessä ympäristön asukkaille erilaista toimintaa.

Siivous, vartija-, aulapalvelu- ja ruokahuollosta vastaa yksi palveluntuottaja, joka toimii rakennuksen yleistavoitteiden mukaisesti.

2.2 Mitoitusperusteet, tekniset tunnusluvut:

Aurinkokiven koulu 1. vaihe, tekniset tunnusluvut:

Hyötyala 5341,5 hym2
 Bruttoala 7898 brm2
 Huoneistoala 6201 htm2
 Kerrosala 7996 kem2

Aurinkokiven koulu 2. vaihe, mitoitusperusteet ja –tavoitteet

Hyötyalatavoite 3401 hym2
 Bruttoalatavoite 5240 brm2

Tilatehokkuustavoite on 8,0 hum/oppilasta yhtenäiskoulussa.

Boost Brothers` n esiselvityksen mukaan oppilasmäärä laajennuksen osalta tulee olemaan maksimissaan n. 535 oppilasta ja henkilökuntaa n. 54 siten, että kokonaisuudessaan Aurinkokiven yhtenäiskoulun oppilasmäärä tulee olemaan:

- n. 1075 oppilasta, joista 540 ala- ja 535 yläkoulun puolella
- 122 opettajaa (määrään sisältyvät erityisopettajat)

Henkilökuntaa yhteensä koko rakennuksessa tuleen olemaan n. 170, määrään sisältyvät koulun päiväkodin, neuvolan, nuorten terveystieteen, musiikkiopiston ja kuvataidekoulun sekä keittiön henkilökunta.

Huonetilaohjelma on liitteessä 3.

Oppilasmäärä nykyisessä koulussa oli syksyllä 2016 310 oppilasta ja henkilökuntaa n. 90 sisältäen koulu, päiväkodin, neuvolan, nuorten terveystieteen sekä kuvataidekoulun ja musiikkiopiston henkilökunnan . Käyttöaste nousee Kivistön alueen kasvaessa.

2.3 Muunneltavuus-, laatu- ja arkkitehtoniset tavoitteet

Rakennus on toiminnaltaan monikäyttöinen palvelurakennus, joka muuntuu sekä oppimisympäristöksi uudelle pedagogiikalle että palvelee alueen asukkaita, yhteisöjä sekä yhdistyksiä mahdollisimman monipuolisesti.

Teknologia on lisännyt opettajien ja oppilaiden valinnanvapautta ajasta ja paikasta riippumattomaan työskentelyyn. Liikkuvuuden lisääntyessä tilan-

tarve kouluissa vähenee. Sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai läheisen omakotiyhdistyksen kokoustilana.

Tilakokonaisuuksia tulee ajatella monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa, joka on muokattavissa esimerkiksi pyörällisillä kalusteilla tai seinäkkeillä useampaan toimintaympäristöön toiminnan sisällön mukaisesti. Avoimessa tilassa on myös väliseinillä erotettuja tiloja rauhallisempaa työskentelyä varten.

Käsityö- ja taideaineiden oppimistilat sijoittuvat toimivaksi kokonaisuudeksi, samoin luonnontieteiden ja kotitalouden opetustilat. Eri toimintojen vaatimat akustiset vaatimuksen huomioidaan suunnittelussa.

Rakennuksen laatutaso on määräytynyt vuonna 2012 pidetyn yleisen arkkitehtuurikilpailun ratkaisun mukaisesti. Kilpailun tavoitteena oli löytää arkkitehtonisesti korkeatasoinen, taloudellisesti toteuttamiskelpoinen, eri toimialojen sekä asukkaiden tarpeita monipuolisesti palveleva yhteiskäyttöön sopiva, muuntojoustava ja uudet oppimismetodit mahdollistava ratkaisu. Kilpailun arvostelussa painotettiin toiminnallisen ja muunneltavuuden lisäksi erityisesti energiatehokkuutta ja kestävän kehityksen arvoja.

Kilpailussa ratkaistiin myös 2. vaiheen laajennusosan sijoittelu.

Laajennuksen massoittelussa, tilajärjestelyissä, materiaalivalinnoissa, värimaailmassa ja teknisissä järjestelmissä huomioidaan 1. vaiheen ratkaisut siten, että laajennusosat sisätiloiltaan ja ulkoilmeeltään täydentävät 1. vaiheen arkkitehtuuria ja talotekniikkaa.

Rakennuksen nykyinen irtokalustus on suunniteltu soveltuvaksi uuteen opetussuunnitelmaan ja koulun pedagogiikkaan. 2. vaiheen irtokalustuksen on sovelluttava kokonaisuuteen siten, että kalusteet ovat monikäyttöisiä ja muunneltavissa tiloista toiseen sekä mahdollistavat uudet opetussuunnitelmat.

3 Elinkaari-, sisäilma- ja tekniset tavoitteet

3.1 Yleistä

Laajennusten suunniteltu käyttöikä on perustusten ja rungon osalta 100 vuotta, täydentäviltä osien osilta 50 vuotta ja järjestelmien osalta 25–35 vuotta.

Tilojen, kalusteiden, varusteiden sekä taloteknisten järjestelmien laatu noudattaa tämän päivän koulurakentamisen tasoa. Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita sisäilman laatuun, valaistukseen sekä ääneneristykseen ja -vaimennukseen.

Tavoitteena on toimiva, arkkitehtonisesti ja teknisesti laadukas, kustannustehokas ja helposti ylläpidettävä rakennus.

Energiakulutuksen tavoitetaso vastaa tiettävästi vuonna 2017 voimaan tulevia lähes nollaenergiamääräyksiä. E-luvun tavoitetaso on nykykertoimilla laskettaessa 85, suunnitelluilla uusilla kertoimilla laskettaessa 76.

Paikalla tuotettavan uusiutuvan energian vaatimus lähes nollaenergiarakennuksissa toteutetaan vesikatolle asennettavilla aurinkopaneeleilla.

Aurinkoenergiaa hyödynnetään sähköntuotannossa siten, että vesikatolle asennetaan aurinkopaneeleita.

Viherkattoja rakennetaan pihan katoksien yhteyteen.

Ensimmäisessä rakennusvaiheessa rakennettiin väestönsuojatiloja kolmeen suojaan yhteensä 277 m² mitoitettuna 345 henkilölle. Rakennusvalvonnan tulkinnan mukaan 1. vaiheessa rakennetut suojatilat ovat riittävät.

3.2 Rakenteisiin liittyvät tavoitteet

Ensimmäisen vaiheen rakenteissa on perustusten kapasiteeteissa varauduttu laajennuksiin kahdella rakennusmassan seinälinjalla. Laajennukset irrotetaan ensimmäisen vaiheen rakenteista rakenteellisilla liikuntasaumoilla.

Rakennusvaiheiden liitoskohdissa puretaan ulkolasisiä ja rakennetaan uudet palolasiväliseinät.

Kantavien rakenteiden ja rakennusfysikaalisen suunnittelun osalta hanke on vaativa suunnittelutehtävä. Maaperäolosuhteiden suhteen hanke on vaativa pohjarakenteiden suunnittelutehtävä. Varaudutaan louhintaan.

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Ensimmäisen vaiheen rakennuksen ja laajennuksen paloluokka on P1.

3.3 Lvi- tekniset tavoitteet

Energiatehokkuuden tavoite on lähes 0-energiarakennus eli koulun laajennus varustetaan energiatehokkailla lvia-laitteilla ja –järjestelmillä, tavoite on 85 kwh/m². Nykyiselle koululle ei ole asetettu uusia energiatehokkuuden tavoitteita, tavoite on 140 kwh/m².

Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2 (lämpötilan yläraja S3), iv-järjestelmän puhtausluokka P2 ja iv-tuotteiden puhtaus- ja rakennusmateriaalien päästöluokka on M1.

Nykyinen koulu on liitetty kaukolämpöön Aurinkokivenkujalla. Vesijohto sekä jäte-, ja sade-vesiviemärit on liitetty HSY:n verkostoihin Aurinkokivenkujalla ja Ruusukvartsinkadulla. Laajennus liitetään alueen vesijohto-, jäte- ja sadevesiviemäriverkostoihin mahdollisuuksien mukaan nykyisten tonttijohtojen ja liittymien kautta, vesi nykyisen vesimittarin kautta.

Piha-alueilla jotka jäävät laajennuksien alle on tehtävä järjestelyjä sadevesi- ja tarvittaessa myös jätevesiviemäriverkostoon.

Laajennuksen rakentamiseen on varauduttu siten, että lämmitys-, ilmanvaihto- sekä käyttö-veden lämmitysiirtimet, jotka ovat nykyisen koulun A-osan kellarissa, on mitoitettu myös laajennusta varten. Lämmitys-, ilmanvaihdon lämmitys- sekä vesiputket on tuotu laajennuksen rajalle, josta ne voidaan kytkeä.

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä. Lämmitysmuodon valinta (sähkö vai vesikiertoinen) tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Laajennusosa varustetaan koneellisella palvelualuekohtaisella tulo- ja poistoilmanvaihdolla. Iv-kojeet sijoitetaan ivk-huoneeseen. Ilmavaihtokojeissa on taajuusmuuttajaohjatut tai EC/PM puhaltimet ja tehokkaat lämmöntalteenottolaitteet. Kosteuden ja lumen pääsy järjestelmään estetään mitoittamalla raitisilmavirran nopeus pieneksi, lumisiepparein ja ilmakammioi-

den vedenpoistojärjestelyin. Kanavisto sijoitetaan rakennuksen lämmöneristysten sisäpuolelle.

Opetustilat toteutetaan uutta oppimista tukevan tilamallin mukaisesti, ilmamäärät mitoitetaan henkilömääräperusteisesti Suomen rakentamismääräyskokoelman osan D2 mukaan.

Suuret tilat, joiden käyttökuormitus on vaihteleva, varustetaan tilakohtaisilla ilmamäärä-säätimillä ja lämpötila / hiilidioksidiantureilla. Lisäksi ilmanvaihtoa on voitava tehostaa myös manuaalisesti lisääikäsaattimen avulla kerros- tai aluekohtaisesti samalla periaatteella kuin nykyisessä koulussa. Jäähdytys toteutetaan rakenteellisin keinoin. Viilennys voidaan hoitaa esimerkiksi käyttämällä ilmanvaihdon yöjäähdytystä.

Nykyisen koulun opetus- ja käytävätilojen ilmanvaihdon taso on riittävä (huomioiden pinta-alat ja henkilömäärät) tuleviin oppilasmäärien lisäykseen ja uuden oppimisympäristön asettamiin tarpeisiin.

Erikoistilat kuten käsityötilat, tekninen työ ja tekstiilityö ym. vastaavat tilat varustetaan tarvittavin kohdepoistolaittein korvausilmajärjestelyineen. Purun- ja pölynpoistolaitteisto toteutetaan noudattaen Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita ja viranomaismääräyksiä.

Rakennuksen 1. vaiheen tiloissa tehdään LVI-töihin liittyen lähinnä vain laajennuksesta aiheutuvat LVI-tekniset muutostyöt, esim. A-osan ilmanvaihtokonehuoneen raitisilmanotto on siirrettävä ulkoseinästä katolle.

Rakennusautomaatiojärjestelmä on ddc-pohjainen, joka liitetään nykyisen koulun järjestelmään.

3.4 Sähkötekniset tavoitteet

Yleistä:

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laittevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetuottajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Laajennusosan sähkö-, tele- ja turvajärjestelmät liitetään nykyisen koulun (1.vaihe) järjestelmiin.

Aluesähköistys ja liittymät:

Rakennus liitetään sähkölaitoksen pienjännitejakeluverkkoon ja teleoperaattorin tietoliikenneverkkoon. Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon. Liittymät toteutetaan nykyisen koulurakennuksen kautta.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Valaisimiksi valitaan vastaavan mallisia valaisimia mitä nykyisessä koulussa on käytetty. Pihavalaistuksessa rakennuksen lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia.

Sähkönjakelu ja keskuskeskukset:

Sähkölaitteiden rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Rakennus varustetaan (nousukeskuksella ja) ryhmäkeskuksilla. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön sekä kaapeloinnin minimointi.

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatioon liitettävillä energian kulutuksen seurantamittareilla. Mitattavia suureita ovat mm. kiinteistö- ja LVI-laitteiden sähköenergian kulutus.

Alamittauksilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittauksien poikkeamia esim. vika-tapauksissa.

Nykyisen koulun talotekniikan ohjauskeskusta laajennetaan. Keskuksesta ohjataan yhdessä kiinteistöautomaation kanssa rakennuksen yleisten tilojen ja piha-alueiden valaistuksia sekä osaa ilmastointia (iltakäyttö).

Johtotiet:

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristyksiin. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat tehdasmaalattua mallia.

Johdot ja niiden varusteet:

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousujohdot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohdot)
- Maadoituksia/ukkosuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Valaistusta ja pistorasioita
- Tele- ja turvajärjestelmiä

- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

Sähkökalusteiden sijoittelua huoneiden ulkoseinille tulee välttää.

Valaistusjärjestelmät:

Tilojen valaistutasojen mitoituksissa tulee noudattaa soveltaen standardin SFS-EN 12464-1 suosituksia.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (kuten Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida myös valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia ja järkevää valaistusryhmitystä. Lisäksi joissakin huonetiloissa voidaan valaistukseen lisätä himmentimiä, jotka säättävät tilakohtaisesti valaistusvoimakkuutta ulkoa tulevan päivänvalon mukaan.

Valaisinvalinnoissa ja sijoituksissa tulee huomioida seinäpintojen valaistus.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Käytettäessä heti syttyviä ja mahdollisesti säädettäviä Led-lamppuvalaisimia, voidaan syttymistä ohjata osittain liiketunnistimilla ja/tai valoisuusantureilla huomioon ottamalla katuvalaistus sekä lähiseudun asutus. Pimeään aikaista osavalaistusta tarvitaan mm. ilkeävaltariskin sekä kameravalvonnan takia.

Valaistusohjauksissa tulee huomioida myös nykyisen koulun valaistusohjaukset (aika, hämärä, ohjausryhmät).

Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta):

Rakennus varustetaan Cat 6 mukaisella suojaamattomalla yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä ja puhelinyhteyksiä sekä videovalvontaa.

Yleiskaapelointiteline asennetaan omaan erilliseen lukittavaan teletilaan. Pistorasioita asennetaan mm. toimistotyyppisiin tiloihin, luokkiin, auloihin, neuvottelutilaan, kiinteistön hoitotilaan, henkilökunnan tiloihin sekä päiväkodin leikki- ja lepo huoneisiin.

Lisäksi rakennus ja varustetaan langattoman lähiverkon verkon (wlan) tukiasemilla. Lisäksi koulun seinustoille ulos asennetaan langattoman lähiverkon tukiasemat.

Yhteisantennijärjestelmä:

Rakennukseen asennetaan yhteisantennijärjestelmä jossa on signaalin paluusuunnan syöttö ja Info-TV-toiminto. Taajuusalue 5...2150 MHz.

Antennipistorasioita asennetaan mm. opetustiloihin ja auloihin. Tarkat paikat ja määrät tarkistetaan suunnitteluvaiheessa.

Järjestelmän tulee välittää maanpäällisessä antenniverkossa välitetyt ilmaisjakelukanavat (myös HD).

Äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmät:

Rakennus varustetaan keskusradiojärjestelmällä. Kaiuttimia asennetaan luokkiin, käytäville auloihin ja henkilökunnan tiloihin.

Opetus- ja neuvottelutilat varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä. Järjestelmän laitteet ja laitekaapelointi käyttäjien erillishankinnassa.

Keskuskellojärjestelmä:

Rakennus varustetaan väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan opetustiloihin, auloihin, käytäville ja neuvottelutiloihin sekä mahdollisesti ulos.

Inva- WC-hälytysjärjestelmä:

Inva-WC-tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä.

Soittokellot, varattu-valot ja sisäänpyyntölaitteet:

Suunnitteluajana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokeloljärjestelmällä.

Neuvottelutilat varustetaan varattu-valo-laitteilla.

Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatiojärjestelmällä, jolla ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

Rikosilmoitusjärjestelmä:

Rakennus varustetaan rikosilmoitusjärjestelmällä (Hedegren HHL). Järjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla.

Videovalvontajärjestelmä:

Rakennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan dome-tyyppisiä kameroita.

Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:

Rakennus varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä.

Paloilmoitinjärjestelmä:

Rakennus varustetaan automaattisella osoitteellisella analogisella paloilmoitinjärjestelmällä mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Savunpoistojärjestelmä:

Rakennus varustetaan savunpoistojärjestelmällä mikäli rakennusluvan ehdot sitä edellyttävät.

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoiteetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

Toisessa rakennusvaiheessa nykyisessä rakennuksessa (1.vaihe) tehdään uuden oppimisympäristön muutostöistä aiheutuvat sähkötekniset työt. Muutostöitä tehdään mm. keittiössä/linjastossa ja auloissa. Lisäksi sähkötekniisiä muutostöitä aiheutuu väliseinämuutoksista.

3.5 Työturvallisuustavoitteet

Hankkeesta on laadittu HAVAT-riskikartta. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeen mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

Työt toteutetaan sovitun sisäilmaluokituksen S2 mukaisessa puhtaustasossa.

Työnaikaiseen valvontaan laaditaan erillinen valvontasuunnitelma, jossa huomioitu myös työnaikaiseen kosteudenhallintaan liittyvät toimenpiteet. Laajennukset toteutetaan sääsuojan alla.

4 Tontti ja rakennuspaikka

4.1 Sijainti ja hallinta

Osoite: Aurinkokivenkuja 1, 01700 Vantaa, Y-tontti

Sijainti: 23. kaupunginosa, Kivistö

Aurinkokiven 2. vaiheen rakennusosa sijoittuu arkkitehtikilpailun sijoitusratkaisun mukaisesti siten, että toinen laajennusosa sijoittuu A-osan jatkoksi ja toinen sijoittuu A- ja B-osan väliin.

Erikoisluokat sijoittuvat A- ja B-osan väliin ja perusopetuksen luokat A-osan jatkoksi.

Tontti on Vantaan kaupungin omistuksessa.

4.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Voimassa oleva asemakaava on Vantaan kaupunki, Kivistö, kaava n:o 231200, Kaavaselostus 10.12.2012. Kaava tullut voimaan 20.3.2013.

Aurinkokivi II -tontti kuuluu kortteliin 23128, kaavamerkintä PL II, rakennusoikeus 15 000 kem². Tontin pinta-ala on 22 079 m².

Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa Aurinkokivi-rakennuksen 2. vaiheen laajennukset.

Liite 2: Asemakaavakartta ja -määräykset

4.3 Tontin rakennettavuus

Aurinkokiven tontti sijoittuu moreeni-, savi- ja silttialueelle. Laajennusosat sijaitsevat pintamaalajikartan mukaan savi- ja silttialueella. Kerroksien paksuus ja laatu selvitetään myöhemmin tehtävissä pohjatutkimuksissa.

Nykyinen rakennus (1.vaihe) on pohjoisemman laajennuksen kohdalla perustettu maanvaraisesti ja alapohja on maanvastainen.

Liikuntasalin viereen tulevan laajennuksen kohdalla nykyisen rakennuksen (1. vaihe) ulkoseinä on perustettu porapaaluilla ja alapohja on alustatilallinen koneellisesti tuuletettu. Pohjavedenpinta selvitetään myöhemmin tehtävillä tutkimuksilla.

4.4 piha

Piha on rakennettu vuonna 2015 päiväkodin ja koululaisten leikkipihaksi soveltuen sekä ala- että yläkoululaisten käyttöön. Piha liittyy itä- ja pohjoispuoleltaan Kivistön kevyen liikenteen puistokäytäviin.

Toisen vaiheen hankkeessa pihan varusteita täydennetään muutamalla isompien lasten telineellä. Pyörätelineitä ja -katoksia lisätään. Rakennetaan sadekatos. Pihaa muokataan 2.vaiheen laajennusosien kohdilta siten, että pintavedet ohjataan valuviksi pois päin rakennuksesta.

4.5 liikenne, pysäköinti, kadut ja kunnallistekniikka

Tontti sijaitsee vilkkaasti liikennöidyn Ruusukvartsinkadun varrella. Pysäköintipaikat 1. vaiheessa sijoituivat siten, että 35 autopaikkaa on sijoitettu tontille ja 5 autopaikkaa läheisen Ruusuparkki-pysäköintilaitokseen. Toisen vaiheen autopaikat n. 35 ap sijoitetaan Ruusuparkkiin ja ne on korvausmerkitty Aurinkokiven kiinteistölle. Kun Aurinkokiven toinen vaihe on valmis, nämä 35 autopaikkaa vuokrataan yksinomaan Aurinkokiven tarpeisiin. Asemakaava määrittelee autopaikkojen määrän 1 ap /200 kem².

Rakennus sijaitsee kevyen liikenteen väylien varrella. Polkupyörille on 1. vaiheessa rakennettu katoksilla varustettuja telineitä. 2. vaiheessa rakennetaan lisää polkupyörätelineitä ja -katoksia.

Laajennuksen rakentamiseen on varauduttu siten, että rakennushankkeen 1. vaiheen lämmitys- sekä käyttöveden lämmityssiirtimet, jotka ovat A-osan kellarissa, on mitoitettu myös laajennusta varten. Lämmitys- sekä vesiputket on tuotu laajennuksen rajalle, josta ne voidaan kytkeä.

4.6 rakentamisrajoitteet, ympäristö, melu

Tontti on lentomelualueella, Lden 50 desibeliä.

Tontti on liikennemelualueella, tiemeluealue päivällä 45- 50 desibeliä.

5 Väistötilantarve

Vantaankosken koulu toimii nykyisenä yläasteena, väestöennusteiden mukaan ei ole väistötilan tarvetta rakennustöiden aikana myöskään alakoulun osalta.

6 Kustannukset

6.1 Tavoitehinta

Tarveselvityksen kustannusennuste oli 14 300 000 €, alv 0%, 17 732 000 €, alv 24 %.

Hankesuunnitelman tavoitehinta on 14 300 000 €, alv 0%.

Tavoitehinta on 26 730 € /oppilaspaikka

6.2 Erilliskustannukset

Vesikatolle asennettavat aurinkopaneelit tilaajan hankinta.

6.3 Väistötilakustannukset

Ei väistötilakustannuksia.

6.4 Purkukustannukset

Hankkeeseen liittyvät purkukustannukset on sisällytetty tavoitehintaan.

7 Rahoitus ja aikataulu

7.1 Investointiohjemaan ja taloussuunnitelmaan kuuluminen

Taloussuunnitelmassa 2017-2020 esitetään 13,5 milj.€ Aurinkokiven 2.vaiheelle, laajennukselle vuosille 2018-19.

7.2 Aikataulu

Toteutussuunnittelu on vuosien 2016-17 aikana ja rakentaminen on vuosien 2018 – 19 aikana.

8 Hankkeen käyttövaikutukset ja toimintakustannukset

8.1 Vuokratkustannukset

Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle 950 175 €/vuosi, 18,20 €/m²/kk (pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä).

8.2 Toimintakustannukset hallintokunnalle

Toimintakustannuksiksi on arvioitu II vaiheen osalta 1 524 750 €/vuosi. Tämä pitää sisällään henkilöstökustannukset, mutta ei esim. ateria- tai siivouskustannuksia.

9 Riskit

9.1 Normaalit riskit

Rakennustyön aikana on kiinnitettävä erityistä huolellisuutta tontilla olevaan toimintaan, päiväkotia ja koulu. Muutoin rakentaminen ei sisällä normaalista poikkeavia riskejä.

9.2 Kaavamuutos

Hanke ei vaadi kaavamuutosta.

9.3 Aikataulu

Ei normaalista poikkeavia aikatauluriskejä

9.4 Kustannus

Ei normaalista poikkeavia kustannusriskejä

9.5 Maaperä

Ei normaalista poikkeavia maaperään liittyviä riskejä

9.6 Työturvallisuustehtävien tarkastuslistan läpikäyminen / työturvallisuuskoordinaattori

Katri Olli toimii hankesuunnitteluvaiheessa työturvallisuuskoordinaattorina. Hankkeeseen on laadittu Havat-riskikartta.

10 Työryhmä

Sivistystoimen toimiala:

- Sari Silander, rehtori ja talovastaava
- Kirsi Kolu, aluepäällikkö
- Laura Malinen, strategia-asiantuntija
- Eero Väättäinen, projektipäällikkö

Kaupunginjohtajan toimiala:

- Marja-Leena Jämsen-Mässeli, Työsuojeluvaltuutettu

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Katri Olli, Rakenneinsinööri, ts- ja hs-vaiheen työturvallisuuskoordinaattori
- Pekka Halonen, Sähköinsinööri
- Per Andersson, LVI-insinööri
- Marita Tamminen, energia-asiantuntija
- Tuula Raulo, Kustannuslaskija
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, asiantuntija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Iida Eerikäinen, Pihavastaava
- Riitta Miettinen, Rakennuttaja-arkkitehti, työryhmän puheenjohtaja

12.12.2016 9:06:43

Aurinkokivi, 1-vaihe

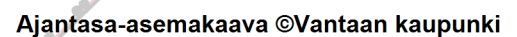
Aurinkokivi, 2-vaihe
laajennus,
perusopetustilat

Aurinkokivi, 2-vaihe
laajennus,
erikoisluokat

100 m

1:5 000

Kaupunkikartta ©Vantaan kaupunki

Kaava-alueen numero Planområdets nummer	Päiväys Datum	Pohjakarttalehtien numerot Baskartbladens nummer
231200	10.12.2012	89/46-47, 90/46-47 1 / 3

Vantaan kaupunki
Kaupunginosa 23, Kivistö

AURINKOKIVI

Asemakaava

Osa korttelia 23128 sekä katu-,
tori-, virkistys- ja liikennealueet.

Asemakaavan muutos

Osa virkistysaluetta.

(Kumoutuvan asemakaavan katualuetta.)

Tonttijako

Osa korttelia 23128.

1:2000

Vanda stad

Stadsdel 23, Kivistö

SOLSTENEN

Detaljplan

Del av kvarteret 23128 samt gatu-,
torg-, rekreations- och trafikområden.

Ändring av detaljplanen

Del av rekreationsområde.

(Gatuområde i den plan som upphävs.)

Tomtindelning

Del av kvarteret 23128.

1:2000

ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:

— · · · — 3 m kaava - alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.

Lähipalvelurakennusten korttelialue.

Korttelia koskevat § 1 - 6

Puisto.

Lähivirkistysalue.

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue.

Yleinen pysäköintialue.

§ 1 kaupunkikuva

Kaupunkitiloissa ja arkkitehtuurissa tulee näkyä kestävä kaupunkisuunnittelun tavoitteet. Aurinkopaneelilta, tuulimyllyjä, energiaa säästäviä ja tuottavia ratkaisuja tulee suosia. Aurinkopaneelit, talotekniikkaan liittyvät tekniset laitteet ja IV-konehuoneet tulee integroida luontevasti talon arkkitehtuuriin. Kaupunkikuvan ja viihtyisyyden vaatimukset tulee täyttää rakentamalla vaihtelevia kaupunkitiloja.

Aurinkokiven arkkitehtuurin tulee olla korkeatasoista ja innovatiivista.

Rakennusten julkisivuissa tulee käyttää laadukkaita materiaaleja. Julkisivujen päämateriaalien käyttöikätaivoite on vähintään 100 vuotta. Maantasokerrosten julkisivu ja massoitelu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Julkisivun elementtisaumat on häivyttävä arkkitehtuurin keinoin. Aidat ja muurit on sovittava talon arkkitehtuuriin ja kaupunkikuvaan.

§ 2 laatu

Taide tulee liittää jo alkuvaiheessa kaikkeen arkkitehtuuri- ja ympäristösuunnitteluun.

Kaava-alueen energiatehokkuuden tulee olla tasoltaan hyvä.

Rakennusten ja ulkoalueiden toteutuksen tulee täyttää kestävä kehityksen ja tilojen muunneltavuuden vaatimukset sekä tukea energiaa säästäviä ja uusiutuvia energiamuotoja mahdollistavia ratkaisuja.

DETALJPLANE BETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:

Linje 3 m utanför planområdets gräns.

Kvartersområde för närservicebyggnader.

För kvarteren § 1 - 6

Park.

Område för närekreation.

Område för idrotts- och rekreationsanläggningar.

Område för allmän parkering.

§ 1 stadsbilden

Målen för en hållbar stadsplanering ska komma till synes i stadsrummet och arkitekturen. Solpaneler, vindmöller och andra energisparande och -producerande lösningar ska gynnas. Solpanelerna, de tekniska anordningarna i anslutning till hustekniken och ventilationsmaskinrummen ska integreras på ett naturligt sätt i husets arkitektur. De krav som stadsbilden och trivselen ställer ska uppfyllas genom att det byggs varierande stadsrum.

Solstenens arkitektur ska vara högklassig och innovativ.

Högklassiga material ska användas i byggnadsfasaderna. Målet för byggnadsfasadernas brukslivslängd är minst 100 år. Fasaden och volymgestaltningen av våningarna i markplan får inte ge ett slutet intryck. Fasadernas elementfogar skall döljas med hjälp av arkitektoniska medel. Inhägnader och murar ska anpassas till arkitekturen och stadsbilden.

§ 2 kvaliteten

Redan i inledningsskedet ska konst anknytas till all arkitektur- och miljöplanering.

Energieffektiviteten i planområdet ska till sin nivå vara av hög kvalitet.

Förverkligandet av byggnader och uteområden ska fylla kraven på hållbar utveckling och flexibla utrymmen samt stödja lösningar som möjliggör energibesparande och förnybara energiformer.

§ 3 pysäköinti ja -laitokset

Rakennettavat autopaikat:

PL- kortteli 1 ap/ 200 k-m²

PL-korttelin autopaikat tulee sijoittaa enintään 200m etäisyydellä olevaan LPA- kortteliin (23127).

Saattoliikenteen edellyttämät 20 ap saadaan sijoittaa tontille.

Rakennettavat polkupyöräpaikat:

Polkupyöräpaikkoja on toteutettava vähintään 450 kpl, joista 50% tulee sijaita katoksissa.

§ 4 ympäristöhäiriöt ja energiahuolto

Koulu-, päiväkotij ja muiden vastaavien tilojen ulkoseinien ulkokuoren ääneneristävyys ΔL lento- ja liikennemelua vastaan on oltava vähintään 35 dB.

§ 5 hulevedet

Hulevedet tulee ensisijaisesti käsitellä korttelialueella. PL-korttelissa tulee hyödyntää viherkattoja ja muita vastaavia ratkaisuja hulevesien hallinnassa. Hulevesien viivytystä ja imeytymistä tulee edesauttaa piha-alueiden materiaalivalinnoilla. Katosten ja rakennusten katoista tulee olla vähintään 20% viherkattoja.

§ 6 kortteli- ja ulko-oleskelualueet

Pihojen viherkentäminen liitetään hulevesien hallintaan teknisesti ja toiminnallisesti. Pihatilojen on liityttävä luontevasti puistoihin.

§ 3 parkering och parkeringsanläggningar

Bilplatser som ska byggas:

PL- kvarteren 1 bp/ 200 m² -vy,

PL-kvarterets bilplatser får placeras i ett LPA-kvarter beläget på högst 200 meters avstånd.

De 20 bilplatser som följetrafiken förutsätter får placeras på tomten.

Cykelplatser som ska byggas:

Av cykelplatserna ska minst 450 st. förverkligas och av dessa ska 50 % finnas under skärmtak.

§ 4 miljöstörningar och energiförsörjning

I skol-, daghems- och andra motsvarande lokalers ytterskal ska ljudisoleringen ΔL mot flyg- och trafikbuller vara minst 35 dB.

§ 5 dagvatten

Dagvattnen ska i första hand behandlas inom kvartersområdet. I PL-kvarteret ska utnyttjas gröntak och andra motsvarande lösningar i dagvattenhanteringen. Fördröjningen och absorberingen av dagvatten ska främjas med hjälp av valet material för gårdsområdena. Av skärmtakens och byggnadernas tak ska minst 20 % vara gröntak.

§ 6 kvarteret- och utevistelseområden

Anläggningen av gårdarnas grönområden anknyts tekniskt och funktionellt till dagvattenhanteringen. Gårdarna ska ansluta otvunget till parkerna

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Riktgivande gräns för område eller del av område.

Tomtgräns och -nummer enligt bindande tomtindelning.

Kryss på beteckning anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, väg, öppen plats, torg, park eller annat allmänt område.

Namn på kvarteret, del av kvarteret, området eller del av området.

Byggnadsrätt i kvadratmeter våningsyta.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Hänvisningslinjen visar området som beteckningen gäller.

Byggnadsyta.

Pilen anger den sida av byggnadsytan som byggnaden skall tangera.

Riktgivande friluftsled.

Riktgivande bollplan.

Riktgivande dagvattenled.

Trädrad som skall bevaras / planteras.

Område som är särskilt viktigt med tanke på naturens mångfald.

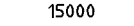
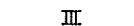
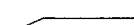
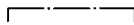
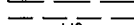
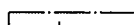
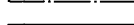
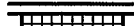
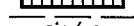
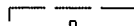
Gata.

Öppen plats/Torg.

Riktgivande körförbindelse och friluftsled inom området.

Riktgivande parkeringsplats.

Del av gatuområdes gräns där in- och utfart är förbjuden.

	Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.
	Ohjeellinen alueen tai osa - alueen raja.
	Sitovan tonttijaon mukaisen tontin raja ja numero.
	Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.
	Kaupunginosan numero.
	Kaupunginosan nimi.
	Korttelin, korttelinosan, alueen tai alueen osan nimi.
	Rakennusoikeus kerrosalaneliömetreinä.
	Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.
	Viiteviiva osoittaa alueen, jota merkintä koskee.
	Rakennusala.
	Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.
	Ohjeellinen ulkoilureitti.
	Ohjeellinen pallokenttä.
	Ohjeellinen hulevesireitti.
	Säilytettävä / istutettava puuviiva.
	Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
	Katu.
	Katuaukio/Tori.
	Alueella oleva ohjeellinen ajoyhteys ja ulkoilureitti.
	Ohjeellinen pysäköimispaikka.
	Katualueen rajan osa, jonka kohdalta ei saa järjestää ajoneuvoliittymää.

TONTTIJAKO

Tämän asemakaavan alueella oleviin kortteleihin on laadittava erillinen tonttijako, ellei kaavamerkinnoin ole toisin osoitettu.

TOMTINDELNING

För kvarteren på denna detaljplans område skall en separat tomtindelning göras, om inte via planbeteckningar annat bestämts.

Maankäytön ja ympäristön toimiala
Marja-Vantaa -projekti

Verksamhetsområdet för markanvändning och miljö
Marja-Vandaprojektet

Lea Varpanen
Kaavoituspäälikkö/ Planläggningschef

Mittausosasto

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen
1284 / 1999 vaatimukset.

Karttakoordinaatti- ja
korkeusjärjestelmä
VVJ, N43
1.1.2012 mukaan

Vantaalla / Vanda __. __ 20__

Pekka Tervonen
Kaupungeodeetti / Stadsgeodet

Mätningsavdelningen

Baskartan fyller de anspråk som förordningen
om planläggningsmätning 1284 / 1999 kräver.

Kartkoordinat-
och höjdsystemet
VVJ, N43
enligt läget 1.1.2012

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __/ __ 20__

Godkänd av stadsfullmäktige __/ __ 20__

AURINKOKIVI, 2. VAIHE, LAAJENNUS HUONETILAHOJELMA,
HANKESUUNNITELMA

2. vaiheessa rakennetaan:		perusopetustiloja			
		erikoisluokkia			
Nimi	kpl	a´	p-ala, hym	Kerros	huom.
MAASTOT./UVV			18	02 Pohjakrs	
OPO			28	03 1. krs	Opo15 + neuv 15
PIENR.			30	02 Pohjakrs	
PIENR.			26	03 1. krs	
PIENR.			25	03 1. krs	
PIENR.			26	04 2. krs	
WC HK	4	1,5		02 Pohjakrs	4 kpl á 1.5
WC HK			1,5	03 1. krs	4 kpl á 1.5
WC HK			1,5	03 1. krs	4 kpl á 1.5
WC HK			1,5	04 2. krs	4 kpl á 1.5
yht.			157,5		
KOTIPESÄ			10,5	02 Pohjakrs	
KOTIPESÄ			4,5	03 1. krs	
KOTIPESÄ			6	03 1. krs	
KOTIPESÄ			6	04 2. krs	
KOTIPESÄ			12,5	04 2. krs	
KOTIPESÄ			2,5	04 2. krs	
RYHMÄ			24	02 Pohjakrs	
RYHMÄ			55	02 Pohjakrs	
RYHMÄ			22,5	03 1. krs	
RYHMÄ			49,5	03 1. krs	
RYHMÄ			57	04 2. krs	
SIIV.			3,5	04 2. krs	
YLEISOP			275	02 Pohjakrs	
YLEISOP			274,5	03 1. krs	
YLEISOP			275	04 2. krs	
yht.			1078		
FKBG var			40	03 1. krs	
FYKE LAB			65	03 1. krs	erityisvarusteltu
FYKE LAB			65	03 1. krs	erityisvarusteltu
KO RY			17,5	03 1. krs	
KO VAR			6,5	03 1. krs	
KO VH			8,5	03 1. krs	
KOTITAL.			93	03 1. krs	erityisvarusteltu
KOTITAL.			93	03 1. krs	erityisvarusteltu
LUKO			60	03 1. krs	
LUKO			60	03 1. krs	
LUKO (BG)			60	03 1. krs	erityisvarusteltu
LUKO (FY)			60	03 1. krs	erityisvarusteltu
SIIV.			4	03 1. krs	
yht.			632,5		

	OPP.SÄIL.			46	02 Pohjakrs	Opp.s. yht 140
	OPP.SÄIL.			47	03 1. krs	Opp.s. yht 140
	OPP.SÄIL.			47	04 2. krs	Opp.s. yht 140
	OPPILASK			20	04 2. krs	
	yht.			160		
	WC	28	1,5	42	02 Pohjakrs	
	yht.			42		
	KIRJASTO			155	04 2. krs	
	MEDIATEEKKI				Not Placed	110 poistettu, neliöt jyvitetty
	MONITOIMITILA			196,5	04 2. krs	
	PUK+PE			12	04 2. krs	Monitoimitilaan liittyvä
	PUK+PE			11,5	04 2. krs	Monitoimitilaan liittyvä
	RYHMÄT(M)			20	03 1. krs	(20) Mediateekin neliöistä
	SIIV.			5,5	04 2. krs	
	VAR			7	04 2. krs	Monitoimitilaan liittyvä varasto
	VÄL.VAR.			38	04 2. krs	Monitoimitilaan liittyvä varasto
	yht.			290,5		
	ATELJEE			139,5	02 Pohjakrs	erityisvarust.
	MUOV			25	02 Pohjakrs	erityisvarust.
	MUS.PIENR.			24	04 2. krs	
	MUSIIKKI			112,5	04 2. krs	erityisvarusteltu
	yht.			301		
	IK.V.			13,5	02 Pohjakrs	erit.varusteltu
	K.E. TYÖT			24,5	02 Pohjakrs	
	KONESALI			52	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	KOVAT			147,5	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	KUUMAK			30	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	MET/ELE				Not Placed	erityisvarusteltu
	MÄRKÄT			15	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	OPE			5,5	02 Pohjakrs	
	PAJAN ET				Not Placed	Toiminn. yhdist. suunn.tilaan
	PEHMEÄT			84	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	PINTAK			20	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	ROBO				Not Placed	Yhdistetty suunn.tilaan, erit.var.
	SIIV			4	02 Pohjakrs	
	SUUNN.& ROBO			160	02 Pohjakrs	erityisvarusteltu
	TEKST.VAR			7	02 Pohjakrs	
	VAR.			20	02 Pohjakrs	
	yht.			583		
	HYÖTYALA 2. vaihe YHT.			3401		

AURINKOKIVI, 2-vaihe UUDISRAKENNUS

Laajuustiedot :

bruttoala	5 240	brm2
hyötyala	3 401	hym2
tilavuus	20 900	rm3
tehokkuusluku	1,54	

Rakennuskustannukset		Yht.€	€/brm2	€/hym2	€/rm3
<u>Rakennuttajan kulut</u>					
suunnittelu	840 000				
rakennuttaminen	540 000				
liittymismaksut	230 000	1 610 000	307,25	473,39	77,03
<u>Rakennustekniset työt</u>					
rakennusteknilliset työt		9 096 000	1 735,88	2 674,51	435,22
- sis. pihatyt					
<u>LVI-työt</u>					
LVV-työt	650 000				
IV-työt	730 000				
Säätölaitteet	170 000	1 550 000	295,80	455,75	74,16
<u>Sähkötyöt</u>		1 030 000	196,56	302,85	49,28
<u>Erillishankinnat</u>		75 000	14,31	22,05	3,59
Muutos- ja lisätyövaraus 7%		939 000	179,20	276,10	44,93
KUSTANNUSARVIO (alv 0%)		14 300 000	2 729,01	4 204,65	684,21
KUSTANNUSARVIO (ALV 24%)		17 732 000	3 383,97	5 213,76	848,42

Hintataso KL 88 (IV-16)

Hankevalmistelu 5.12.2016

Tuula Raulo
Kustannusinsinööri

5.12.2016

AURINKOKIVI, 2-vaihe

Hankkeen huoneistoala

4 350 htm2

Hankkeen jälleenhankinta-arvo

14 300 000 €

-hankkeen kustannukset (talousarviohinta)

14 300 000

-rakentamisen yksikköhinta huoneisto-m2

3 287

ALUSTAVA VUOKRAKUSTANNUSLASKELMA ALV 0%

	€/a	€/htm2/a	€/htm2/kk
0 Yhteistehtävät	15 435	3,55	0,30
1 Kiinteistönhoito ja valvonta sekä ulkoalueen hoito	85 033	19,55	1,63
2 Lämpöhuolto	22 446	5,16	0,43
3 Sähköhuolto	25 577	5,88	0,49
4 Vesihuolto	22 969	5,28	0,44
5 Erityislaitehuolto	3 164	0,73	0,06
6 Siivous	0	0,00	0,00
7 Jätehuolto	16 181	3,72	0,31
9 Kunnossapito	44 369	10,20	0,85
0-9 Yhteensä	235 175	54,06	4,51

Pääomakustannukset:

Korjausvastike	2,5	357 500	82,18	6,85
Korko %	2,5	357 500	82,18	6,85
Pääomakustannukset yhteensä		715 000	164,37	13,70

Pääoma- ja ylläpitokustannukset yhteensä

950 175 218,43 18,20

Lopullinen vuokra määräytyy toteutuneiden kustannusten mukaan

Muutoksenhakuohje 1/ Oikaisuvaatimus §:t 7-13

Tässä kokouksessa tehtyyn päätökseen tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen, ellei muutoksenhakuohjeen kohdan 7. Oikaisuvaatimus-/ valituskielto alakohdissa 7.1 tai 7.2 toisin mainita.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on jätettävä **Vantaan kaupungin opetuslautakunnalle**.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on jätettävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuunottamatta.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen viranomaiselle

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava oikaisuvaatimuksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Vantaan kaupungin kirjaamo
Opetuslautakunta
Asematie 7, 01300 Vantaa
puhelin: 09 8392 2184, faksinumero: 09 8392 4163
sähköpostiosoite: kirjaamo@vantaa.fi
virka-aika: klo 8.15 - 16.00

Muutoksenhakuohje 2/ Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen § 15

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen § 15 tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.**

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Kunnallisvalitus on jätettävä **Helsingin hallinto-oikeudelle.**

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäväksi.
- **Asianosaisen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää virallisesti oikeaksi todistettu ote pöytäkirjasta sen päätöksen kohdalla, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjältä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus
Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079
sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi
virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Muutoksenhakuohje 7/ Oikaisuvaatimus-/ valituskielto § 14

7.1

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen** § -, ei saa hakea muutosta.

7.2

Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.